

VEERTIG BRIEVEN

Over geestelijke onderwerpen

geschreven door

JENKIN JENKINS

En beantwoord door

WILLIAM HUNTINGTON

In leven bedienaar des Evangelies

In Providence Chapel,

Little Titchfieldstreet en in Monkwelstreet Chapel

te Londen

TOELICHTING OVER JENKIN JENKINS

Jenkin Jenkins werd omstreeks 1751 geboren. Zijn studie heeft hij gevolgd aan de school van Lady Huntingdon te Trevecca in Wales. Hier komt de titel vandaan die Huntington hem gaf: *de ambassadeur van Wales*, of afgekort W.A.

Met hulp van Huntington en anderen werd voor hem een kerk in Lewes gebouwd. Een eenvoudig stenen gebouw, met op de voorgevel de inscriptie: “*Jireh Chapel*. (Voorzienigheidskapel) Gesticht door Jenkin Jenkins W.A., met vrijwillige bijdragen van de burgers van Sion. A.D. 1802.”

De kerk werd officieel geopend door Huntington op 7 juli 1805. Jenkins was niet getrouwd. Hij was pessimistisch en had de neiging “zich op te rollen als een egel en zijn stekels uit te zetten tegen ieder die in zijn buurt kwam.” Zijn karaktereigenschappen gaven Huntington dikwijls aanleiding tal van geestige opmerkingen over hem te maken.

Huntington, die innig verbonden was aan zijn “geliefde zoon”, zoals hij hem noemde, zei dat hij als mens open en eerlijk, edel en milddadig was; een toegenegen, aanhankelijke vriend, en als predikant was hij eerlijk, eenvoudig en trouw.

Aan Jenkins schreef Huntington meer brieven dan aan welke andere correspondent ook: “Als ik aan u schrijf, blijft mijn pen nooit steken zoals de wagen van Farao”.

In 1785 gaf Huntington een gedeelte van zijn briefwisseling tussen hem en enkele leden van zijn gemeente uit, onder de titel “*Epistles of faith*” (Brieven des geloofs). In 1794 gaf hij nog meer geschriften uit: *Living Testimonies*, die brieven bevatten aan Jenkins en anderen. Een gedeelte van deze correspondentie werd in het Nederlands vertaald en in 1928 uitgegeven onder de titel *Levende getuigenissen* (Gorinchem 1928).

Het sterven van Jenkins

In 1810 werd Jenkins ernstig ziek. Een tijd lang hadden op zijn sterfbed twijfel en vrees de overhand, maar uiteindelijk verdween dat. Zijn blijdschap was onuitsprekelijk. Hij was zo vervuld met de liefde Gods, dat hij nauwelijks kon spreken.

Huntington heeft hem deze laatste maanden zo veel mogelijk bezocht, en over en weer werden veel brieven geschreven door hem en Lady Sanderson en Jenkins” huishoudsters, Ann Jones en A.M. Diggins. Jenkins stierf op 1 september 1810, toen hij 59 jaar oud was, tot groot verdriet van Huntington, want hij was zijn meest geliefde vriend.

Achter de kerk in Lewes had Jenkins enkele jaren tevoren voor zichzelf een grafkelder laten maken. Daar wenste hij begraven te worden. Huntington wilde vanaf die tijd óók daar begraven worden. 22 december 1806 schreef Huntington aan Joseph Morris: “Het is mijn wens, als God mij een natuurlijke dood laat sterven, dat mijn beenderen naast die van zijn excellentie (Jenkins) gelegd zulten worden. (...) In Londen wonen genoeg kinderen van mij om in de grafkelder te Petersham begraven te worden; die zullen waarschijnlijk toch niet verder weg begraven kunnen worden. Ik zou daarom wel willen weten of er nog een stuk grond gekocht kan worden, en wat de kosten van zo’n grafkelder zouden zijn. Laat, als er tijd voor is, een of andere vriend dit onderzoeken en een schatting maken.”

In een brief aan Huntington schrijft Jenkins: “Morris heeft me uw brief laten lezen. De grafkelder is breed genoeg voor drie lichamen. Eén derde behoort aan T. Hooper, een derde aan Marchant en een derde aan mij.” Hij schreef ook dat het geen probleem zou zijn als Huntington naast hem begraven zou worden

In overeenstemming met zijn wens werd het graf gemaakt. Op 9 mei 1807 komt Huntington op dit onderwerp terug en schrijft: “Enige tijd geleden sprak Edward Akkidge, houthandelaar uit A Hersgate Street, de wens uit om een gedeelte van mijn graf in Lewes te mogen hebben, wat ik

goedvond, daar ik hem hoogacht Hij zei dat hij de kosten van de aanleg zou betalen. Daarom verzoek ik u hem de rekening te geven, en zeg hem dat ik dit zo wilde. Hij heeft meer “goudvinken” (geld) dan wij; hij houdt er een “broedkooi voor, wat wij ons met ons gezin niet kunnen veroorloven.”

In dit graf - zijn “bedje” in de tuin van de kerk, zoals hij dat noemde - werd het stoffelijk overschot van Jenkins gelegd. Kort voor zijn sterven had hij de wens uitgesproken dat er bij het graf niets over hem gezegd zou worden, behalve als zijn “goede oude vriend de dokter” (Huntington) daar toevallig aanwezig zou zijn en zich gedrongen voelde te spreken. Daar Huntington niet aanwezig kon zijn, werd het stoffelijk overschot in stilte begraven.

Rouwpredikatie

Veertien dagen later bezocht Huntington echter Lewes en op 23 september hield hij een rouwdienst ter gedachtenis aan zijn overleden vriend. Hij nam als tekst 1 Thessalonicenzen 4:16: *“Want de Heere Zelf zal met een geroep, met de stem des archangels en met de bazuin Gods nederdalen van de hemel; en die in Christus gestorven zijn, zullen eerst opstaan.”*

Het was voor Huntington iets heel ongewoons een rouwpredikatie te houden, en verschillende keren tijdens de preek riep hij, overmand door zijn gevoelens: “Ik houd er niet van! Ik kan er niet tegen.”

In het laatste deel van de preek gaat Huntington in op het leven van Jenkins. Hieronder wordt dit gedeelte weergegeven:

U zult nu wel verwachten dat ik iets zeg over mijn geliefde overleden vriend. Veel jaren geleden heb ik hem voor het eerst ontmoet; dat was in de plaats van samenkomst te Ashdown Forest, waar hij mij kwam beluisteren. Toen ik geëindigd had, kwam hij naar me toe, greep mijn hand net zoals een bootsman van een oorlogsschip dat zou gedaan hebben en zei: “Aangenaam kennis te maken.” Hij scheen mij zo vleselijk, ongevoelig en hard toe, dat mijn ziel hem verfoeide.

Enige tijd daarna vertelde men mij dat hij ging preken in het huis van een boer, wiens naam was Simmons, niet ver van de plaats vandaan waar ik gepreekt had. Het doel van zijn toespraak was te bewijzen dat de wet de regel des levens was voor de gelovige. Dit was de reden dat veel vrienden van mij hem gingen beluisteren, out te horen wat hij kon aanvoeren om die stelling te bevestigen.

Zijn tekst was: “Meester, wij hebben de gehele nacht over gearbeid en niets gevangen; doch op Uw woord zal ik het net uitwerpen” (Lukas 5:5). Mijn vrienden, die hem al dikwijls gehoord hadden, zeiden dat zij hem nog nooit zo slecht hadden gehoord. Dat is ook geen wonder, want alleen het bevel van Christus doet kracht en verschilt zeer veel van de dodende letter; de wet van Mozes is ook niet het vangnet voor die vissers die door de Heere tot *vissers der mensen* worden gemaakt.

Spoedig daarna hoorde ik van verscheidene personen dat hij in de laagte was gebracht, dat hij terneergeslagen was en in diepe zielsnood verkeerde, wat ik in het begin helemaal niet geloofde. Maar toen er voortdurend zulke geruchten bleven komen, begon ik het te geloven en was ik verblijd dat God begonnen was hem te tonen wat in zijn hart was,

In die zware bezoeking kwam het in zijn gedachten naar Londen te gaan en mij een bezoek te brengen, maar de vijand maakte hem wijs dat ik zon hard karakter had en zo onbarmhartig was dat ik mij zou verheugen over zijn ongeluk en dat ik er behagen in zou scheppen één van mijn mededingers te zien vallen. Dat verhinderde zijn komst en hij ging naar Wales, nadat hij veertien dagen in de stad (Londen) had vertoefd.

Zijn nare toestand werd echter erger en hij keerde terug naar Lewes. Als ik me niet vergis, hadden enkele vrienden erop aangedrongen dit te doen, Op 26 juni 1792 ging ik naar Maresfield in Sussex om daar te preken. Ik was in gezelschap van de heer Bensley en nog een andere heer. Die dag kwam Jenkins naar Maresfield, daar men hem meegedeeld had dat ik daar verwacht werd. Hij kwam om

mij te spreken, wat ik verwacht had.

Zodra Jenkins daar kwam, ging de heer die mij vergezelde een wandeling maken. Ik was alleen boven, in een particulier huis in Maresfield, toen hij kwam. Hij vroeg of hij mij mocht spreken en ik gaf opdracht dat hij boven kon komen. Zijn gezicht verried zijn diepe zielenood en ik was innerlijk over hem bewogen en werd een ongewone betrekking op hem in mij gewaar, die, geloof ik, van God was en die na die tijd nooit meer is weggegaan. Hij scheen mij toe verbroken te zijn en vernederd, getuchtigd, verootmoedigd en boetvaardig in zeer grote mate. Zijn belijdenis en bekentenis kwamen uit de volheid van Zijn gemoed, zonder iets te verzwijgen of te verdraaien, zonder reserves. Hij legde al het kwaad betreffende zichzelf als persoon, belijder en als prediker open; hij was ervan overtuigd dat hij zich had bedrogen en dat hij er velen in de loop van zijn bediening, gedurende tien jaar, bedrogen had.

Mijn mond ging vrijmoedig open voor hem én mijn hart was uitgebreid; hij had mij drie maal horen preken en ik merkte dat zijn hart aan mij verkleefd was, daar hij in mij niet dat harde karakter aantrof en die ongeëvenaarde ruwheid en barsheid die bij verwacht had, tenminste op dat moment niet.

Kortom, ik merkte dat God hem had verwond, doorzocht en beproefd en de verdorvenheden van zijn hart, de dwaasheden van zijn jeugd, de ledigheid van zijn belijdenis en de vermete aanmatiging in zijn prediking geheel had opengelegd. En, zo zei hij: "hij voelde het en eigende het zichzelf toe".

Ik kwam werkelijk tot de conclusie, dat zo er ooit iemand het Woord in een eerlijk en goed hart had ontvangen, die goedheid en eerlijkheid in hem tot uiting kwam; zijn geweten was gezuiverd door de inkomst van des Heeren goede Geest. Als het geweten zuiver wordt, wordt het eerlijk en oordeelt het eerlijk en rekent het niet meer bitter voor zoet of zoet voor bitter, duisternis voor licht of licht voor duisternis. Met tegenzin nam hij afscheid van me, maar niet zonder enige hoop.

Naderhand kwam hij naar de stad en verbleef, als ik me niet vergis, ongeveer tien weken bij mij; in die tijd vermeerderde het licht in hem en zijn hoop werd versterkt. Hij vertelde mij toen van een eigenaardige droom die hij, enige maanden vóór hij mij de eerste maal ontmoette, gedroomd had.

Die was als volgt: Men had hem aangeklaagd dat hij de eigendommen van de koning had verduisterd, en dat deze schatten waren verborgen in zijn bureau in Wales. De koning had er gezanten heen gezonden en had het ontdekt. Men had hem gevangengenomen, verhoord; hij verloor het proces, werd veroordeeld en werd in zijn droom naar het schavot gebracht om gedood te worden. De koning stond aan het ene eind van het schavot en de misdadiger aan het andere eind met een ontelbare menigte toeschouwers aan zijn linker- en rechterhand en de hele meute riep als uit één mond: "Hang hem, hang hem op!" Tenslotte kwam er iemand uit de menigte tevoorschijn die hem verzocht zich te onderwerpen aan de wil van de koning, dan zou hij pardon krijgen. Hij volgde die raad op; hij keek op naar de koning, boog eerbiedig en zei hem dat hij hem erkende als zijn rechtmatige soeverein, smeekte om pardon. Wat hij ook ontving en dat ook gevoelde; maar spoedig daarna werd hij gewaar dat een zware last op hen drukte en daarna ontving hij een nog opzienbarender verlossing.

Nadat hij van mij vertrokken was uit Maresfield, waar ons eerste gesprek plaatsvond, kwam zijn droom hem weer helder voor de geest, en wat ik tot hem gezegd had, scheen slechts een herhaling te zijn van wat die man tot hem gezegd had in zijn droom over zijn onderwerping aan de koning. Daaruit trok hij de conclusie dat ikzelf die persoon geweest was die hem de raad had gegeven bij de galg.

De ledigheid van zijn belijdenis en de aanmatiging in zijn prediking schenen zwaarder op zijn gemoed te drukken dan al zijn andere zonden. Hij was er zich van bewust dat hij, door het prediken van zulke gewichtige Evangeliewaarheden, terwijl hij zelf ontbloot was van de genade des geloofs, er velen tot een valse waan moest hebben gebracht. Niet weinigen van hen trachtte hij van hun bedrog af te brengen en hij slaagde hierin bij sommigen. Anderen echter bleven tot zijn verdriet vast op hun gronden staan. Weer anderen, die hem - terwijl hij nog in de natuurstaat was - als hun geestelijke vader beschouwden, verachtten hem toen hij deelgenoot van de genade werd.

De satan zette een valstrik voor hem toen hij in zijn ellende liep. Hij liet het verderfelijke, helse zaad van Voltaire in hem vallen door middel van Tom Paine.

Wij hebben daarover een lang gesprek gehad, dat naar ik dacht zou eindigen in een volledige scheiding tussen ons. Maar toen hij de onvruchtbaarheid, magerheid en dodigheid bemerkte die over enige belijders kwam die ook door dezelfde zuurdesem waren beïnvloed, kwam hij tot de overtuiging dat al de ogenschijnlijk goede beginselen die in hen leken te zijn, door deze oostenwind totaal verdorden.

Hij werd op geheel wonderlijke wijze ingeleid in de val van de mens en had een helder gezicht en een diep gevoel van de menselijke verdorvenheid. Als ooit een levend iemand zo van zichzelf gewalgd heeft hij het zien van zijn eigen ongerechtigheid, dan was hij het wel, wat mij er geheel van overtuigde dat God hem had levend gemaakt, aangezien hij zeer scherp zijn ongeloof gevoelde en beweede, de vleselijke vijandschap van zijn gemoed, de hardnekkigheid en rebellie van zijn wil, de hardheid van zijn hart en de laagheid en vuilheid van zijn natuur. Dit kan door niets anders ontdekt worden dan door het licht van God, want Hij heeft het recht om de harten te onderzoeken en de nieren te proeven en te maken dat iemand de gedachten zijns harten kent (Jer. 17:10).

Velen van zijn vijanden voorspelden dat hij krankzinnig, wanhopig en afvallig zou worden. Maar hij maakte mee dat sommigen van hen zelf krankzinnig werden, dat anderen afvallig werden en weer anderen het tijdelijke met het eeuwige verwisselen wier staat hij nimmer benijdde.

Velen lieten niet weinig triomfantelijk weten dat ik mij in hem bedrogen had en hijzelf, arme ziel, kwelde zich niet weinig met de gedachte dat ik tevergeefs zou arbeiden en om zijnentwil aan verachting blootgesteld zou worden.

In één opzicht ben ik in velen bedrogen, teleurgesteld in de hoop die ik van hen had. Als ik sommigen heb gezien, dagelijks wakende aan de poorten der wijsheid en waarnemende de posten van haar deuren, dan verwachtte ik dat zulken vroeg of laat het leven zouden vinden en genade van de Heere zouden verkrijgen, daar de Heere diegenen gezegend noemt die zo wachten. Maar als ik hen deze poorten heb zien verlaten en hen gezien heb op de brede weg of gezeten hij de brede poort die letterknechten geopend hebben, toen werd alle hoop aangaande hen bij mij afgesneden en zij hebben zichzelf openbaar gemaakt.

Anderzijds, als ik anderen gezien heb in grote verschrikking door de wet en hun consciëntie, die hen ellendig heeft gemaakt, zodat zij de ganse dag treurend daarheen gingen, terwijl zij toch onder het volk Gods bleven (aangezien de Heere beloofd heeft de treurigen Sions te troosten), dan heb ik hoop gehad en heb er niet aan getwijfeld of de Heere zal, naar Zijn belofte, hen troosten die in Sion blijven. Maar als men Sion heeft verlaten en als dezulken tot Hagar zijn gegaan of tot letterknechten, dan weet ik dat zij buiten het bereik van de belofte zijn en ben tot de conclusie gekomen dat het geen waar werk kan zijn.

Maar wat betreft mijn eigen oordeel over zulken en over datgene in hen wat wezenlijk is tot zaligheid (wat aanwezig moet zijn als men zalig zal worden), over hun tegenwoordige vorderingen, of over het ontbreken bij hen van de dingen die met de zaligheid gevoegd zijn, ik weet in geen enkel geval dat de Heere mij zó aan misvatting heeft overgegeven dat ik geen sterke achterdocht gehad heb vanaf de allereerste kennismaking met hen, zodat ik hen met iets heb laten weggaan dat in strijd was met de evangelische bevinding van een kind van God. Ik zeg: *evangelische bevinding*, want de verschrikkingen van de wet en van een schuldige consciëntie zijn zowel het deel van de duivelen en zondaren als van kinderen Gods.

Mijn geliefde overleden vriend was niet werkzaam met zijn hoofd te vullen; het werk dat in hen omging, deed hem letten op de dingen die vrede aanbrengen; hij wist door droeve ondervinding wat verstandelijke kennis doen kon.

Ik heb nooit in iemand een heviger begeerte gezien naar geestelijk voedsel dan in hem en deze honger leek ook nooit gestild te kunnen worden. Hij jaagde gerechtigheid, vrede, zachtmoedigheid, liefde en geloof na en lettend op deze zaken, heb ik dikwijls gezegd, dat ik dacht dat hij meer

geestelijk leven had dan wij allen. Bij tijden werd hem niet weinig geschonken; zijn vertroosting en verzoeking waren niet weinig of klein en, over het algemeen genomen, hadden zij deze uitwerking: niet om hem te verhogen, maar om hem te vervullen met zelfwalging, Godvruchtige droefheid, boetvaardigheid en verootmoediging, beseffend zijn eigen uiterste onwaardigheid.

Zijn verzoeking was smartelijk en lang en zijn zielsoefeningen hevig en ernstig, maar zijn hoog bleef gespannen, hoewel niet altijd. Hij had tegen Marchant en Aldridge gezegd dat hij in de slechtste tijden nooit van hem af kon zetten wat ik hem voorzegt had. “En nu (zei hij) bezit ik iets wat mij door het leven en door de dood zal dragen.”

Onze welbekende vriend Gale, uit Brighton, heeft hem twee maal bezocht toen hij op zijn uiterste lag en hij was zeer ingenomen met wat hij hem hoorde zeggen en met de kalmte en onderwerping waarmee zijn gemoed bezet bleek te zijn.

Bij tijden was hij, evenals Job, heel opstandig, wat mij bij ogenblikken zeer veel moeite gaf, en in zulke perioden spaarde ik hem nooit, hoewel ik weet dat dezelfde vijandschap menigmaal in mij opgerezen is.

Als mens was hij open, eerlijk en edelmoedig van karakter. Als vriend was hij zeer trouw en toegenegen, als prediker was hij eerlijk, eenvoudig en getrouw. Hij was een dienaar des Geestes en niet van de letter, zoals in sommigen openbaar komt, die allang belijdenis van hun geloof hebben afgelegd en die onder zijn bediening zijn verzegeld tot de dag der verlossing, waardoor God getuigenis heeft gegeven aan het woord Zijner genade en Zijn zegel gezet heeft op de roeping en zending van zijn dienstknecht. Kortom, hij diende uit kracht die God hem verleende.

Om kort te zijn, als degenen die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid zalig zijn; als God neerziet op en woont bij de nederigen en verbrijzelden van hart en bij degenen die voor Zijn woord beven; als de offerande van een gebroken bad niet veracht wordt en als de liefde tot de Zaligmaker boven elk ander voorwerp in hemel of op aarde die liefde is die nooit vergaat; als het geloof dat tien jaar lang het vuur verduurd enige kostelijkheid beheld; als een goede hoop een anker der ziel is dat zeker en vast is; als deze dingen, al deze zaken of enkele van deze, dingen zijn die met de zaligheid gevoegd zijn, ... dan bezat mijn geliefde vriend deze én niet in geringe mate.

Ik zal het aan hen die hem lang gekend hebben, overlaten om te oordelen of ik hem overladen heb met vleierende woorden, als ik deze dingen beweerd heb of dat ik als een liefhebbende en trouwe vriend gehandeld heb door recht te doen aan zijn persoon.

Wat mij aangaat, ik heb in hem, vanaf onze eerste kennismaking, een zeer hartelijke en oprechte broeder gevonden, die aan mij verbonden was en een deel van mijn lasten in elke ongelegenheid die mij overkwam heeft helpen dragen. Zo'n trouwe jukgenoot in de bediening heb ik nooit eerder aangetroffen, en ik verwacht zijns gelijke ook niet meer. God weet dat mijn consciëntie mede getuigt in hetgeen ik gezegt heb. Amen.

Na deze dienst doopte Huntington verschillende personen, onder wie ook een arm meisje. Dit was Winifred, een nichtje van Jenkins. Toen de plechtigheid voorbij was, vroeg hij naar haar ouders. “Ik heb geen vader en geen moeder, meneer”, zei ze. “Wel, beste meid”, zei Huntington, “moge God je Vader zijn; en neem dit aan, je zult het wel nodig hebben”, waarop hij een handvol los geld uit zijn zak haalde.

De preek is later gepubliceerd in *Last Fragment, of the Rev. Jenkin Jenkins* (De laatste brieven van ds. Jenkin Jenkins). De opbrengst was ten bate van Jenkins nichtje Winifred.

1. Aan de heer William HUNTINGTON

Waarde heer!

Ik betwijfel zeer of mijn schrijven tot iets goeds zal dienen. Uw tijd is kostbaar, en om u op te houden met het gepraat van een dwaas die nu gevallen is, zal slechts dienen om ze te verkwisten. Mijn verstand is bij tijden bijna verbijsterd door het zoeken naar rust, zonder die te vinden. Indien het huis ogenschijnlijk niet bezemen gekeerd en versierd is, kan er nog een geheime lust in een afgezonderde plaats verborgen liggen, welke tenslotte te voorschijn zal komen, wanneer het oog der gerechtigheid de consciëntie in het aangezicht begint te staren. Dan zullen de verborgen duivels uit hun schuilhoeken komen, en in het licht van Gods aangezicht zich vertonen als zoveel verschrikkelijke zonden, gereed om de arme verbijsterde ziel in duizend stukken te scheuren. Dan wordt de huichelaar in Sion opgewekt en begint te roepen, „Wie is er onder ons die hij een verterend Vuur wonen kan?”

Ik ben zeer bevreesd dat dit met mij het geval is. De Heere heeft mij aan het licht gebracht. Maar, och, is het nog niet te laat? Waarom was ik zo bang losgelaten te worden en kon het zo ver met mij komen, indien ik Hem toebehoorde? En hoe komt het dat ik nu niet verlost word, nu ik tot een gevoel van mijn ellende gebracht ben, indien Hij mijn zaligheid op het oog heeft? Maar hoe durf ik zulke goddeloze vragen stellen? Hij kon mij allang naar de hel gezonden hebben. Maar zulke gedachten zijn er veel in mijn hart en ik denk, dikwijls op mijn lippen. En indien de Heere mijn mond niet met een breidel bewaart, zal er de een of andere dag nog vrij wat erger uitkomen.

Nooit te voren heeft God zulk een afschuwelijk ellendeling op de aardbodem geduld te leven, voornamelijk wanneer ik overweeg welke plaats ik vermetel durfde in te nemen in Zijn huis! Ik had eens een geringe mate van natuurlijke en verkregen bekwaamheden, en daardoor werden mijn hartstochten dikwijls gaande en opgeheven, hetwelk ik dwaaslijk *de liefde Gods* noemde. Ik had een inzicht in het verlossingsplan volgens de letter der Schrift, hetwelk ik voor geloof aanzag. Ik predikte de leer der genade zeer streng en dit noemde ik *het werk van een evangelist*. Maar nu schijnt alles van mij genomen te zijn, en gegeven aan dien die heeft. Matth. 25 : 28.

Geen bekwaamheden, oordeel, herinnering noch geheugen zijn mij overgelaten. Mijn uitwendig gestel is verbazend gekrenkt en ik ben overtuigd, dat ik mijn verstand verliezen zal indien de Heere niet spoedig verschijnt. Ik herinner mij iets van hetgeen u in een van uw preken zei, *wanneer de ziel in het vuur gebracht is, hij ondervinden zal dat noch zijn sterkte, noch zijn wijsheid of kennis hem zullen baten, want alles zal opgebrand zijn*. Voor een korte tijd waren die twee preken mij zeer tot ondersteuning daar ik dacht dat mijn bevinding meer omstandig daarin werd bloot gelegd dan ik in mijn tegenwoordige staat met mogelijkheid beschrijven kan, maar het zakte spoedig weer af. Het is mij dikwijls zeer tot steun wanneer ik vermeen mijn pad en bevinding te vinden in Job, David of Jeremia, maar ik begin weldra te overwegen dat er enige overeenkomst is tussen een ontwaakte huichelaar en een benauwde heilige.

Als ik voor een dag of wat de vertroosting der hoop heb, bevind ik mij zelf weer spoedig in een geruste, onverschillige gemoedsgesteldheid, nóch verlost, nóch benauwd. Dan begin ik naar mijn last te zoeken, omdat ik weet dat ik hem niet op de rechte wijze verloren heb. Want ik wil er liever onder leven en sterven, hoe ondragelijk hij ook is, dan hem verliezen zonder te weten, waardoor hij weggenomen is. Maar wanneer die terugkomt ben ik gereed om uit te roepen “Laat mij er van ontslagen worden tegen elke prijs, laat ik toch wat gemakkelijk leven hebben zolang ik hier ben, als ik ten slotte naar de hel moet.

Eens op een morgen, bij mijn ontwaken, kwam dit gedeelte uit de 18^e Psalm vers 16 mij voor: “Hij zond van de hoogte, Hij nam mij op, Hij trok mij op uit grote wateren.” Maar het was spoedig uit mijn handen gerukt, en daar er noch kracht noch vertroosting mee gepaard ging besloot ik dat het niet van God kwam. Hoewel ik het gepast vond maar het werd niet waar gemaakt, want ik ben niet opgetrokken.

Wanneer ik over bidden denk, wordt mij ingeblazen, dat God mij niet wil horen of verlossen, hoewel Hij het doen kan, en dan rijzen bittere vloeken in mij op. De duivel toont dat hij een tiran is, die mij noch vrijheid geven wil, noch dulden wil dat ik uit zijn dienst loop. Mijn verwardheid heeft mij dikwijls doen besluiten en zeggen, dat het de laatste keer is, dat ik de predikstoel betreden zal. Soms neem ik mij voor zo ver weg te rijden als mijn paard mij dragen kan, en dan in een onbekende streek rond te dwalen tot ik sterf. In zulke tijden ben ik zeker vrijheid te hebben onder het prediken. Ik heb dit onlangs opgemerkt, maar spoedig hierop zink ik dieper dan ooit, en de volgende keer zal ik geen woorden kunnen vinden, tot ik tenslotte bemerk dat het volk het moede, is en er van walgt. Ik wenste dan wel dat ik in een wettige weg een middel van bestaan kon krijgen zonder te moeten prediken.

Ik kan niemand vinden onder alle belijders, die dit gevaarlijk pad kennen, wat mij dikwijls heeft doen besluiten dat ik verloren ben. Vele van mijn vrienden, en wel dezulken die licht in het evangelie schijnen te hebben draaien mij de rug toe, wat mij zeer smart.

Indien de Voorzienigheid mij uw geschriften niet in handen had doen komen, geloof ik dat ik allang geleden mijn verstand verloren zou hebben. Ik loof er de Heere om. Hij heeft u inderdaad geleerd een woord ter rechter tijd te spreken tot de beproefde ziel. Elk boek dat ik tot nog toe gelezen heb, heeft mij of gewond of ondersteund. Het geeft mij moed te schrijven, dat ik bemerk hoe bereidwillig u bent de bedroefden ter zijde te staan.

Indien het de Heere behagen mocht, mijn geval u op het hart te binden, en u een woordje te geven om mij mee te delen, hoop ik, er Hem voor te danken, en altijd te blijven

Uw zeer oprechte en toegenegen vriend
JENKIN JENKINS.

2. Aan de eerwaarde heer Jenkin Jenkins

Geliefde broeder!

Want zo noem ik u zonder Satan vergunning te vragen, of het ongeloof te raadplegen. Ik las uw brief met veel tranen, en vond vrijheid en opening onder het bidden om Goddelijke bijstand in het beantwoorden. Ik kan er niets in vinden, dan wat gevonden wordt in de verdrukkingweg van de heiligen, nóch een voetstap die niet betreden is door de kolendrager. Niets minder dan de uitgestrekte arm van de levenden God is het die u draagt tot op deze dag, zonder welke u allang in de stilte zou gewoond hebben. *Als zij vallen, zullen zij met een kleine hulp geholpen worden, en uw sterkte zal zijn gelijk uw dagen. Het zijn de goedertierenheden des Heeren dat wij niet vernield zijn, zij zijn alle morgen nieuw, zijn trouw is groot.*

Dienaars van Christus, moeten, indien zij ooit die naam waardig zijn, vroeger of later, onderricht worden met een sterke hand, opdat zij niet zeggen, “Een verbintenis, van alles daar dit volk van zegt: “Het is een verbintenis”. Vreest gijlieden hun vreze niet, en verschrikt niet. Een dienstknecht van Christus die van wapenen voorzien is om de sterkten des Satans neer te werpen, moet bij eigen ervaring weten, welke middelen hij gebruikt en waartoe hij zijn toevlucht neemt. Na dit geschikte en noodzakelijke onderwijs zult u weten hoe u de dodelijke arglistigheid van het hart open moet leggen, *door te gedenken aan de alsem en gal.* Dán zult u bekwaam zijn om de zondaar aan te tonen wat het is om onder de ongehoorzaamheid besloten te zijn alsmede de noodzakelijkheid van *het bloed des verbonds waardoor de gebondenen uit gelaten worden uit de kuil daar geen water in is*, en u zult de wet wettig hanteren. Het is de wet die u nu aangegrepen heeft. *Door de wet is de kennis der zonde.* Door de wet wordt de misdaad te meerder en wordt de zonde bovenmate zondigende. De wet is tot dienstbaarheid barend en werkt toorn. *De zonde oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft in mij alle begeerlijkheid gewrocht.* De wet bedient toorn, schrik, dood en verdoemenis. Hij is de eerste man en een wrede ook. Hij heeft ten doel om te doden, niet om levend te maken. En wanneer hij zijn

werk gedaan heeft, zal Christus de dode ziel huw om de naam des verstorvenen te verwekken over zijn erfdeel. *Dán zult u de schaamte uwer jonkheid vergeten, en de smaad uwer weduwschap zult u niet meer gedenken.*

Uw tegenwoordige moeite zal eindigen in een daadwerkelijke scheiding van Mozes en zijn wet, en het huwelijk zal volgen. Zó wordt gij afgehouden uit de wilde olijfboom, om u in Christus in te enten. Zo moet u van de zandgrond van vlees en bloed afgeschud worden, om gebouwd te worden op de Rots. Dit zijn de weeën van wettische arbeid, die een geestelijke geboorte voorafgaan. Het is de geest der dienstbaarheid tot vreze, welke de geest der liefde vooraf gaat. Het is uw daging voor het gericht Gods, welke zal eindigen in rechtvaardigmaking. Het is het vuur en het water, daar wij uitgevoerd worden in een overvloeiende verversing. Het is het rijk der schaduw des doods waar God beloofd heeft te verschijnen. Het is de mens doen wederkeren tot verbrijzeling, vanwaar Hij de kinderen der menen roept; het zijn de poorten des doods, vanwaar Hij uitkomsten geeft tegen de dood. Het is de smeltkroes der ellende in welke God ons gekeurd heeft. Het is de beker der zwijmeling, welke de beker der verlossing voorafgaat. Het is de overdenking der verschrikking, welke voorafgaat aan een gezicht van de Koning in Zijn schoonheid. Het zijn de schemerende bergen waar wij ons stoten, en de ruisende kuil waarin wij verzinken. Het zijn de banden des doods en de angsten der hel, de eerste zullen verbroken en de tweede zullen weggenomen worden.

O, Jenkins! Mijn mond is opengedaan tegen u, mijn hart is uitgebreid. Ik zal binnenkort een medearbeider hebben naar mijn eigen hart. Nu gevoelt u, en binnenkort zult u zien, wat een nuttigheid die leer heeft, welke de strekking heeft om de gelovige onder de wet te brengen, als zijn enige regel des levens. U bevindt nu dat de wet u geen hulp verleent, en hij zal u die ook nooit verlenen na uw verlossing. Wanneer uw zalige verlossing komt, zult u bevinden dat het geschieden zal zonder enige hulp van de wet. Leg lijdelijk in de hand van God, roep Zijn heilige Naam aan, belijdt het erge van al uw gebreken, en beweën uw zonden van ongelooft en van wanhopen aan de genade Gods in Christus, welke de allergrootste zonden zijn. Wees hiervan zeker, dat elke moedevende tekst een voorloper is van toekomstige kracht; elke lichtstraal het lichten van de toekomstige dag; elke flikkering van hoop, een eersteling van toekomstige vertroosting. En elk uitstel is een wenk van toekomstige overwinning en elk ogenblik van verruiming, een hartsterking, of een druppel die n een onderpand is van de nieuwe wijn in het koninkrijk welke n uw armoede zal doen vergeten en uw ellende niet meer zal doen gedenken.

Loop in geen geval uit het werk, houd stand, geef de duivel geen plaats. Predik de vreselijke val van de mens, predik de verdorvenheid van de menselijke natuur, predik de bedrieglijkheid van het menselijke hart, de noodzaak van de kennis der zonde, en een gevoelig besef daarvan. Predik de heiligheid Gods en de dienstbaarheid die de wet brengt, alsmede de behoefte om daarvan verlost te worden. Predik de noodzakelijkheid van Christus' bloed en beschrijf de hopeloze toestand waarin zulke zielen verkeren die Christus roept, zalig maakt en heelt. Zo zult u preken uit de overvloed uws harten. Want het schijnt mij toe, dat God er dit mee voor heeft in u te houden waar u thans in leeft. Die de schrik des Heeren gevoelt, zal de mensen bewegen; ja, blaas een gebroken geklank terwijl u onder beroering verkeert. Preek de noodzaak van de roede, terwijl u onder de roede leeft. Toon de helse gevangenschap daar de zondaren in verkeren terwijl u onder verzoeking ligt. En daar u nu ondervindt dat vrije wil, menselijke kracht, menselijke wijsheid, eigen gerechtigheid, ja zelfs geestelijke gaven, nergens toe deugen, predik die dan als onnut voor de bedroefde ziel. Daardoor zult u velen onder de zelfde dienstbaarheid brengen waar u zelf in verkeert en wanneer God u verlost, zult u hen verlossing prediken, en velen zullen door de bewerkingen van de Geest, u volgen in de vreugde des Heeren en tot de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods.

Sla geen acht op de verachting van belijders, zij moeten door uw weg komen, en enigmate uw drinkbeker drinken, indien zij ooit worden zalig gemaakt. Zulk een bediening als zij tevoren hadden is er alleen op berekend om belijders te maken. Echte heiligen en echte predikanten zijn zeldzaam.

Ik heb enige honderden onder mijn hoede gekregen, die het zelfde pad door gegaan zijn, waar u nu in leeft, en zulke zielen zullen altijd de beproefde predikers van Christus volgen. Herinnert u dat

elke flikkering van hoop de zaligheid vergezelschap, *want wij zijn in hoop zalig*. Daarom verwacht het met lijdzaamheid en hoop, stil zijnde op het heil des Heeren. Er is een bestemde tijd om Sion genadig te zijn, en zij zullen zeker niet beschaamd worden die God verwachten. *De Heere vernedert, ook verhoogt Hij. Hij wondt en zijn handen helen! Welgelukzalig is de man, dien God tuchtigt, die Hij leert uit Zijn wet, om hem rust te geven van de kwade dagen.*

De Heere zij met u en sterke u, zal mijn bede zijn in uw droefheid, en geloof mij met alle mogelijke achting, geliefde broeder,

Uwe dienstwillige

W. HUNTINGTON. SS

3. Aan de Eerwaarde heer W. HUNTINGTON

Weleerwaarde heer!

Ik hoef mijn goede vriend niet te zeggen, hoe dankbaar ik mij gevoel voor het meeleven wat u mij betoont. Indien ik de Heere toebehoor zult u uw loon ontvangen, en indien niet, zo zal uw arbeid der liefde niet verloren zijn. Ik weet niet of ik iemand vader mag noemen, maar indien ik een kind ben, of maar in de kindergeboorte sta, (Hoséa 13: 13), dan bent u, onder God het middel geweest, om mijn ziel tot haar tegenwoordige hoop te brengen, of enige hoop die ik nu heb in mijn ziel te verwekken. Ik ben er zeker van, dat indien er iemand in Engeland is, die in de toekomst nuttig voor mij zijn kan, u het zijn moet, want één onder duizend heb ik niet gevonden, die op mijlen afstand zó in mijn geval komen kon.

Ik kan er moeilijk van tussen te denken, dat mij enigen tijd geleden in een droom getoond is, wat ik sinds heb zien gebeuren. Ik stond namelijk op een schavot op het punt ter dood gebracht te worden, terwijl vele uitriepen: "Hang hem op, hang hem op, hang hem op!" Maar een man uit de menigte riep mij toe: "onderwerp u aan de koning en u zult bevrijd worden!" Ik keerde mij om en zag de koning staan in een galerij tegenover de stellage. En diep voor hem buigende zei ik, "dat ik hem als mijn vorst erkende," waarop ik ontkwam. Maar dit gezegend gezicht heb ik nog niet aanschouwd.

Niemand behalve u, heeft mij ooit verteld, dat het de Koning was die mij had beschuldigd, verhoord, schuldig verklaard en veroordeeld, en dat ik mij aan de Koning onderwerpen moest met mijn mond in het stof gestoken, en verwachtende in hoop. Velen vertelden mij, dat ik geloven moest, en dat ik onder een verzoeking des duivels verkeerde. Ik heb lang mijn uiterste best gedaan om er van verlost te worden, en tot mijn vorige troost te geraken. Indien u weken lang bij mij geweest was zou u onmogelijk mijn geval en wat ik gevoel nauwkeuriger hebben kunnen beschrijven dan u gedaan hebt. Ik ben, naar ik geloof, daar gebracht, dat ik zeker ben van de waarheid, maar nog niet van mijn aandeel in haar. Laat T. Priestly zeggen wat hij wil, omtrent zijn bewijzen, maar ik kan in zijn spiegel niet zien, dat ik een Christen ben. Dit weet ik, dat er een groot verschil is tussen wat ik nu ben en wat ik was, en tussenin mij en de wereld. Ik wil, ik wens, verlang en smeek, maar wat zou dat? Ik ben zeker, *dat het niet is desgenen die wil, noch desgenen die loopt*. Indien ik niet gemaakt wordt wat ik nu niet ben, dan ben ik voor eeuwig verloren.

Ik geloof in mijn hart dat u een profeet van God bent, maar ben zeer bevreesd of uw hoop voor mij ooit vervuld zal worden. Ik ben in twijfel over mijzelf, dat ik niet, daar ik anderen gepredikt heb, zelf verwerpelijk ben. Hevige angsten en twijfelmoedige redeneringen blijven nog steeds in mijn gemoed, of het huwelijk wel ooit zal voltrokken worden. Hiervan verstoken te zijn, zal voor mij erger zijn dan duizend hellen. En al gevoel ik op het ogenblik niet zoveel van de schrik des Heeren, en de angsten der hel als vroeger wel het geval was, ik weet toch, dat wanneer soevereine liefde mij niet bereikt en verlost, dat dáár mijn deel zal zijn. Ik word geslagen door Satan en geplaagd met de verdorvenheden mijns harten. Ik denk soms, dat ik vol duivels ben, en dat ik nooit van hen ontslagen zal worden.

Toch word ik, onder al die verwarring, dikwijls wonderlijk ondersteund in het prediken, en hoewel

ik daar niet altijd dezelfde vrijheid heb, toch ben ik nooit zoveel losgelaten dat ikzelf, óf de zaak welke ik tracht te handhaven daardoor tot een schouwspel gemaakt is. Ik geloof dat de Heere krachtig mede getuigt van hetgeen ik zeg, in de consciënties van allen die mij horen. Men belijdt bijna overal, dat, indien ik de waarheid predik, wat zij niet kunnen ontkennen, en waarvan zij het tegendeel niet kunnen bewijzen, zij nog nooit iets van de Godsdienst geweten hebben. Ik geloof dat velen heel wat te stellen hebben niet hun consciëntie. Ik weet dat enigen genoodzaakt waren hun toevlucht te nemen tot de drank voor zij naar de kerk gingen, terwijl anderen verklaren dat zij maar niet langer zullen gaan, omdat zij van al hun hoop en troost beroofd worden. Maar zij komen toch, en zeer velen van ver buiten de plaats.

Hier en daar in de buurt wordt een deur geopend, en er is iets in mij dat mij er gedurig weer heen drijft, en mij geen rust geeft, hoewel ik gewoonlijk niet weet wat ik spreken zal, voor ik begin. Ik ben soms bang dat het hoogmoed en eigenwilligheid is dat mij aandrijft, en dan ga ik treurende naar huis. Soms heb ik inderdaad beproefd met hen te onderhandelen. Mijn natuurlijk medelijden werd gaande, en ik wenste naar haar hart te spreken en ze een weinig op te bouwen, maar dan voelde ik zulk een kracht op mijn verstand, en zó'n strijd in mijn gemoed, hetgeen ik niet wist wat het was, tot u het aanhaalde. Zodra ik mijn mond maar opendeed, word ik weggevoerd, en vergeet alles, behalve hun valse hoop en troost neer te halen. Ik heb het gezicht van sommigen zo zien verdonkeren, dat de duivel mij dikwijls inblaast dat ik ze tot zelfmoord zal drijven.

Ik ben meer belasterd dan ooit een zakkenroller. De een zegt, dat ik gek ben, en een ander dat ik verleid ben; deze dat ik mezelf predik, en gene dat ik het nooit zal volhouden, maar spoedig rond zal komen. En hier ben ik zelf ook het meeste bevreesd voor. Sommige predikers aarzelen niet het *een verdoemelijke leer* te noemen. Ik geloof dat bij enige hun gebouw begint te wankelen, want zij woeden geweldig. Velen zijn naar ik geloot, geschokt in hun consciëntie, maar ik kan er nog maar weinige vinden, die zover ik bezien kan, nabij de Rots zijn. Enkelen zijn geloof ik, waar ik zelf ben, en ik kan ze niet te voorschijn brengen zolang ik zelf niet uitgevoerd ben. Alles wat ik tracht te doen is de wond open te houden.

De Brighton kapel is voor mij gesloten, en velen van mijn vrienden zijn in vijanden veranderd. Maar ik trek mij geen van deze dingen aan.

Vaarwel waarde heer. Zodra de dagen wat lengen en het weer wat mooier wordt, hoop ik naar de stad te komen. Ik zal door Kent gaan, en Mr. S te L. achterlaten.

De hemel zegene u, terwijl ik blijf

Altijd de uwe

JENKIN JENKINS.

4. Aan de Eerwaarde heer JENKIN JENKINS.

Zeer geliefde!

Den uitverkorene naar de voorkennis Gods, uitverkoren in Christus Jezus, en geroepen; genade en vrede zij niet u.

Gelijk ik openbaar geworden ben in uw consciëntie, zou kan ik u verzekeren, dat u in mijn hart zijt, om tesamen te sterven en tesamen te leven. Het goede werk gaat voort van binnen, en het werk van een evangelist gaat voort van buiten. Christus Jezus spreekt door u, Hij is in Zijn wagen als de Held, en in Zijne heerlijkheid en Majesteit rijdt Hij voorspoedig. *Hij heeft nu Zijn zwaard aan de heup gegord en Zijn pijlen zijn scherp, zij treffen in het hart Zijner vijanden.* Velen zullen onder Hem vallen en zich aan hem onderwerpen, en dan zal waarheid, zachtmoedigheid en gerechtigheid bediend worden, en de rechterhand van het Verbondshoofd zal het verborgen lichaam vreselijke dingen leren.

Dit kind *wordt gezet tot een val en opstanding velen in Israel en tot een teken dat wedersproken zal worden.* Hij is gezalft over Sion de berg Zijner heiligheid. Sommigen zullen onder hem vallen en weer

opstaan, sommigen zullen zich aan hem stoten, en vallen om niet weer op te staan en dat zijn dezulken die hem tegenspreken. Want indien zij dit doen aan de groene boom des levens, wat zal aan de dorre geschieden? En aan de houten vaten, kwade hoornen, wilde olijftakken en verdorde takken, bijeen vergaderd met een belijdenis, in het gezelschap der wereld? *Wat zal aan het dorre geschieden? Daarom is Tofet van gisteren bereid, ja, hij is ook voor de koning bereid, hij heeft hem diep en wijd gemaakt, zijns brandstapels vuur en hout is veel.* Sla geen acht op dezulken; vreest hun vreze niet en verschrikt niet. God heeft n gesteld om uit te rukken en af te breken, en te verderven en te verstoren, ook om te bouw en te planten Jeremia 1 : 10.

Er ligt een majesteit op de genade, hetzij in de knop of in de bloem. Zij knopt in een verslagen geest, maar bloeit in een verwijd harte. "Israël zal bloeien en groeien als de roos, en de wereld met inkomsten vervullen." Gij zijt een vreemdeling van die kracht en majesteit, welke anderen thans in u zien en onder u gevoelen. Het is wonderlijk uitgevoerd *en gij zult het na dezen verstaan. Daarom werpt het brood des eeuwigen levens uit op het water* van vermengde vergaderingen, en u zult het vinden, wanneer zij tot belijdenis komen na vele dagen. *Geef een deel aan zeven, ja ook aan acht,* welke laatste niet ingesloten zijn in het volmaakte getal, en maak dus uw ziel vrij als een getrouwe wachter, *want gij weet niet wat kwaad op de aarde wezen zal.* Als de wolken der getuigen vol geworden zijn van water des levens, storten zij zulke plasregens en dauw uit, als zij opgenomen hebben; *en als de boom naar het zuiden* (wind des Evangelies) *valt of als hij naar het noorden* (wind der wet) *valt,* in de plaats waar de boom valt, daar zal hij wezen. Wie op elke wind van leer acht geeft, zal geen goed zaad zaaien, en wie op elke waterloze wolk ziet, en op elke waterloze fontein, zal niet maaien en vruchten vergaderen ten eeuwigen leven.

Ga voort, gij strijdbare held, machtig in de kracht van uw Zaligmaker, en u zult Israël verlossen. Ploeg de ziekelijke grond om, leg de zwarte, droge, steenachtige, doornige en onvruchtbare grond bloot. Leg de bijl aan de wortel, beleger, bestorm, breek af en werp ter nee de sterkten des Satans. Wil elke toevlucht der leugenen lostornen, ten toon stellen, tot het licht brengen en teniet maken. Ondermijn hun zandgronden. En alle vleselijke banden en boeien van gemeenschap, vereniging of omgang die niet door de Geest gewrocht zijn zullen voor u breken als Simsons touwen, wanneer u juicht van de wijn. Reken hierop dat niemand u ooit zal verblijden, die niet eerst door u bedroefd is. Het verwondert mij niet, dat het u is, alsof u vol zit met duivels. De Satan heeft zijn koninklijk fort verloren, zijn koninkrijk der duisternis is ontdekt, het voorhangsel is gescheurd en de God dezer wereld kan uw ogen niet langer meer verblinden. *Uw ogen zijn zalig omdat zij zien, en uw oren omdat zij horen.* De Satan is aangevallen op de muren van Sion, *en de zondaren te Sion verschrikt, beving heeft de huichelaren aangegrepen.* Geen wonder daarom, dat de vader van zulken als de bliksem neervalt. Dit is genoeg om hem uw huis te doen stoten aan de vier hoeken, en uw lichaam te slaan met boze zweren. Maar Hij is sterker die in ons is, dan hij die in de wereld is. Christus spreekt door u, en u hebt aan het werk niet meer te doen dan ik. Zijn woord is in uw hoorders niet zwak maar krachtig. Uw bazuin geeft niet meer een onzeker of levenloos geluid. U staat nu in de waarheid, en kunt niet doen tegen, maar alleen voor haar. U zijt en u zult altijd uzelf gelijk zijn in de leer, en in overeenstemming met de woorden Gods. U zult uw hoorders aan het licht brengen in al hun bedrieglijkheid, uw woorden zullen hun hart raken, en u zult in hun consciënties geopenbaard worden, zowel van hen af zijnde als voor hen staande, beide in waarheid en kracht. Vervaardig geen krukken, maak geen hoofddeksels, naai geen kussens, genees geen wonden op het lichtst, profeteer geen zachte dingen, zing geen lied der minne, noch speel wel op enig instrument dat God niet bespannen heeft. Hab. 3: 16.

De ongerechtigheid is in het hart des jongens gebonden, de roede der tucht zal ze verre van hem weg doen, ja gij zult hem met de roede slaan en zijn ziel van de hel redden. Ontzie zijn ziel niet als hij schreeuwt. Deze spreuken spreken tot ons als tot kinderen, ingeleid met die lieve benamingen van: *Mijn zoon,* enz. Ontsteek uzelf niet enigerwijze om kwaad te doen. Veracht de dag der kleine dingen niet. Een gerstenkoek zal beide de tenten van Midian en Kedar omverwerpen, en indien u driehonderd

kruiken in stukken slaat, zullen alle fakkelen onaangeroerd blijven, en zij zullen van u in geen ding schade lijden.

Uw ongeloot brengt mijn geloof in uw toekomstige verlossing niet aan het wankelen. *Indien u gelooft dat ik een profeet ben, geloof dan in de Heere uw God, zegt de Koning van Juda, zo zult gij bevestigd worden, gelooft aan zijn profeten en gij zult voorspoedig zijn.* 2 Kron. 20 : 20. God zal het woord Zijner knechten bevestigen en de raad Zijner boden volbrengen.

U bent vervuld met angsten om u ernstig en ijverig te maken, en met twistige overdenkingen, en wel om tot omkomende zondaars te kunnen prediken, en opdat het blijken mag dat u aan hun aller staat twijfelt.

Indien u door de Satan geslagen wordt, het is opdat u niet onbekend zou zijn met zijn listen. Wanneer u met verdorvenheden geplaagd wordt, is het opdat u bewaard zou worden vast op het vlees te vertrouwen.

Door al deze middelen en in al deze dingen wordt u onderwezen, en u zult ervaren dat alle diepe en blijvende indrukken die God op uw ziel maakt, gering genoeg zijn om de hoogmoed ten onder te houden in uw toekomstige voorspoed; en om u bekwaam te maken de verschillende leden, van de oud en jong in bedwang te houden.

Dat uw oude vrienden u de rug toekeren, is om u te doen weten dat u alleen staat, en wanneer uw toekomstige vereniging niet Christus plaats grijpt, zult u wegzinken tot een stofje aan een weegschaal, of een druppel aan een emmer.

Trek het u niet aan wanneer u buiten een predikstoel gesloten wordt. Uw werk is juist uitgemeten, en niemand zal verrichten, wat God besloten heeft dat u doen zult. Niemand kan uw bediening liefhebben of die aankleven, zonder de wil van God. Hij is het die hen bestraft, welke gunst vinden zal in hun ogen. U zult uw vlieger oplaten en zij moeten het touw vasthouden. Gods verkiezing gaat ook over der mensen monden en zaken. *God heeft mijn mond verkoren, zegt Petrus. Zend mannen naar Joppe, zegt God, en ontbiedt Simon, die toegenaamd wordt Petrus, deze ligt thuis bij een Simon, van naam, lederbereider van beroep, die zijn huis heeft bij de zee.* Laat hen woeden, zij zullen nimmer Jenkins werk doen.

God maakt u bekwaam voor een groot werk, en zal u stellen tot een wachttoren, tot een vesting, opdat gij haar wegen zoudt proeven, om het snode van het kostelijke, het kaf van het koren, de wijn van het water, de bokken van de schapen, en het schuim van het zilver te scheiden; opdat er een vat voor de smelter uitkome. Vaarwel.

Uw broeder in Christus en mede arbeider

W. HUNTINGTON.

5. Aan de Eerwaarde heer W. HUNTINGTON.

Waarde heer!

Uwe geëerde brief in orde ontvangen. Mijn hart werd er door verfrist en versterkt, en ik werd er door bemoedigd om enige tijd te hopen en stil te wachten. Ik dacht dat ik uw voeten kon zegenen als zij aankwamen, maar mijn lijdzaamheid is nu bijna over. Ik heb maar weinig kracht, en ik ben zeer bang dat ik nog zal vallen en omkomen. Het lijkt er weinig naar, dat uw voorzegging ooit aan mij vervuld zal worden. Behouden te worden (hoewel alzo als door vuur) zou voor mij zulk een onderscheiden genade zijn, dat mijn ziel nooit zou ophouden de Heere er voor te prijzen. Het komt mij zeer onwaarschijnlijk voor, dat ik in de bediening tot een licht zal zijn, hoewel ik wens te ijveren naar die beste gave der liefde. Want van alle onbekeerde predikers die de belijdenis voorstaan (en zulken zijn er oceanen vol) is niet de helft zo goddeloos als ik in mijn ogen ben. Ik kan ook niet geloven dat er ooit een zo afschuwelijk door de duivel misleid werd. Wanneer ik op mijn gaven zie, is er niet veel vooruitzicht, want ik was nooit een man van verstand, terwijl ik niet weet dat in mijn

familie of betrekkingen ooit iemand in iets uitmuntte behalve in goddeloosheid. Ik ben zowel door mensen als duivels vreselijk gekweld vanwege een zwakke rug. Ik ben tot de een of andere vreemde afwijking gekomen. Het licht en de vrijheid welke ik had in het spreken, beginnen nu af te zakken, en ik word nauw en droevig terneer geslagen in mijn gemoed. Het is mij duidelijk dat ik nog dieper zinken moet, dan ik ooit geweest ben, voor mijn ziel tot vrijheid zal komen. Maar wat zal er van mij worden, indien ik in de predikstoel in duisternis en verwarring gelaten wordt? Ik zal door mijn eigen mond verdoemd worden en mijn vijanden zullen zich verheugen en juichen. Want zij hebben voorspeld dat ik het niet lang zou volhouden, en zij hebben altijd beleden, dat zij het verlangden te zien, en hoopten dat ik mij bedroog. Want zij wisten dat zij ongelijk hadden en voor eeuwig zouden omkomen wanneer ik gelijk had. En nu wat zullen zij zeggen, wanneer ik weer gesloten en verward in mijn gemoed ben, zodat ik niet in staat ben de waarheid te verklaren? Want ik heb tegenwoordig geen goede beoordeling, geheugen of verstand tot mijn beschikking? En wat zal van hen worden die in overtuiging bleken te zijn? Zullen zij niet verhard worden door mijn boeien? Ik vrees dat ik moet weglopen en hen allen zal verlaten. Ik denk werkelijk dat alles bij elkaar genomen mij mijn verstand zal doen verliezen.

Predikers staan mij tegen, veroordelen mij, en verwerpen mij, als iemand die betoverd is. De heer Gilbert van Heathfield heeft mij in mijn gezicht gezegd dat ik een valse profeet ben. Ik werd onlangs geroepen om onder enigen van zijn volk te prediken, hij begon te spreken, en stond mij tegen voor dertig of veertig uit hen, zodra ik mijn rede geëindigd had. Ik gaf echter geen voet grond, noch gaf ik plaats aan wat hij zei, ja, niet voor een ogenblik, want ik was zeker dat wat ik gezegd had de waarheid was. Maar hoelang moet ik, zonder sterkte, met zulke wilde stieren van Basan vechten?

En zou u het willen geloven, dat de oude meester B hier keer op keer is, om de handen die neerhangen te versterken en mij tegen te staan? Dit heeft mij meer ontmoedigd dan iets anders, daar ik altijd gunstig over hem gedacht heb, maar zo zeker als ik leef, hij is niet verder dan de letter. Hij is niet in diepe wateren geweest, terwijl hij een Evangeliehuichelaar niet kent, noch kan beschrijven. Hij heeft geprobeerd met mij te redetwisten, maar alles wat hij kon zeggen was, dat ik klein geloof bedroefde. Ik vertelde hem dat hij niet één van die familie kon bijbrengen, die het niet voor mijn prediking zou opnemen, zelfs als waren zij er door bedroefd geworden. Hij vertelde mij dat ik niet predikte als u.

Waarop ik antwoordde, “dat ik geloofde, dat indien u in mijn plaats was, u evenzo zou preken als ik, en dat indien ik was, waar u bent (dat is in uw toestand) ik enigszins zou prediken als gij.” Ik had eerbied voor zijn grijze haren, en beschouwde mijzelf maar als een jongeling. Toen ik echter op die namiddag uw “onschuldig spel” las dacht ik dat ik hem niet had moeten sparen om zijn lokken. Met boze woorden studeren zij tegen mij, en in mijn opstand heb ik de Almachtige verteld, dat ik niet langer in Zijn Naam wil spreken, indien Hij mijn ziel niet in vrijheid stelt. Ik hoop dat Hij het mij zal vergeven, en gedachtig zijn dat ik maar stof ben.

Moge de hemel u zegenen, is de oprechte en ernstige bede van
Uw zeer toegenegen vriend,
JENKIN JENKINS.

6. Aan de eerwaarde heer JENKIN JENKINS

Geliefde broeder in Christus Jezus!

Genade en vrede zij u vermenigvuldigd door de kennis van Hem, Die is, en Die was, en Die komen zal, de Almachtige.

Ik ontving uw aangename brief, en ben altijd blij te vernemen hoe het met u gaat. Ik sla geen acht op uw ontrouw. Een man in een storm zal van alles zeggen. Sion, door onweer voortgedreven en ongetroost zijnde, sprak: *de Heere heeft mij verlaten en de Heere heeft mijn vergeten*; hetgeen een echte tegenstrijdigheid is, want indien God haar begeven of verlaten had, kon hij haar God niet zijn. Deze

twee woorden werden in geloof gesproken, en al de anderen is de taal van ongeloof.

God heeft Zijn heiligen verkoren in de smeltkroes der ellende, waar het vuur het waardeloze metaal ontdekt, en in de smeltkroes doet boven komen. Menselijke wijsheid, sterkte en kracht; uitwendige reformatie, zedelijke wandel en fatsoenlijk gedrag, bespiegelende kennis, blinde ijver, vals vuur en al de flikkeringen van natuurlijke vreugde bij de weg ontvangen; alle natuurlijke genegenheid voor het Woord of voor hen die het prediken of belijden, samen met alle natuurlijke en verkregen bekwaamheden, en het licht dat in het hoofd zetelt, zullen in Gods smeltkroes zeker verbranden, daar het niets is dan een vuur dat de mens zelf ontstoken heelt. En hij wandelt in zijn eigen vuur, zich omgordende met zijn eigen spranken, die hij, evenals Korach van zijn eigen haard genomen heeft, in plaats van ze van het brandofferaltair te nemen, dat van de hemel was aangestoken en nooit uitging. Ik bedoel zulke predikers als de serafijnen, die met de tang des geloofs een kool van het Altaar Christus nam, toen hij er mee tol Jesaja vloog en er zijn lippen mee aanroerde. Dit geschiedde om hem te zuiveren door de geest des oordeels, en de geest der uitbranding. De gloeiende kool was het woord des levens in de vlamme kracht des Geestes, die een predikant maakt tot een vlamme vuur.

Uw vals vuur is bijna uit, en het waarachtige licht schijnt nu in u en God de Geest onderzoekt het binnenste des buiks; ja, Hij doorgrondt het hart en proeft de nieren, en maakt de mens bekend wat zijn gedachten zijn. Al wat openbaar maakt is licht en God is Licht. Dit is geen vals vuur noch vage straal, maar het waarachtige Licht schijnt nu in. Al de buit die Israël nam onder de wet moest gezuiverd en gereinigd worden. Wat het vuur kon doorstaan moest door het vuur gaan; en dat het vuur niet doorstaan kon moest door het water. Wanneer Christus de sterk gewapende uitwerpt, deelt Hij zijn roof uit, en al de buit welke genomen wordt door de Predikanten die ware Israëlieten zijn moet door het vuur en het water gaan, voor zij uitgevoerd worden in een overvloeiende verversing. Diepe wateren en vurige pijlen, en moedeloze gestalten onder de vurige wet, zullen allen beproeven die ooit zalig gemaakt zijn of zullen worden. *Wie is het toch die mij zal vrolijk maken, dan degene die van mij bedroefd is geworden?* Zegt Paulus.

Wat betreft, dat "u nooit een man van verstand geweest bent enz." dat betekent niets. *God heeft het dwaze der wereld uitverkoren en het verachte, opdat Hij het wijze en voorzichtige zou beschamen.* Indien uw mond gestopt zou worden, dan is dit nog niet meer als Ezechiël ondervond, die stom zat voor al de ouderlingen van Israël. God zei dat hij hen niet langer tot een bestraffend man zijn zou. Paulus mond was opgedaan, en zijn hart was uitgebreid tegen de Korintiërs, hoewel hij bidt dat God hem een deur des woords mocht openen te Rome. Het gaat niet met een bedienaar des Geestes (zoals u nu bent) als met een bedienaar van de letter (zoals u eens was) de een is een verzegelde fontein, de ander een instrument zonder leven gevend geklank. Tenzij de engel het water beroere, tenzij de Heere de fontein ontzegele, tenzij de Geest de hof doorwaaie, zullen geen verkwikkingen ontspringen noch specerijen uitvloeien.

Mijn waarde broeder, weet niet van hoedanige geest hij is, noch kent hij de schriften welke hij reeds bezit. Ik kan duidelijk zien waar hij leert en wat hij bezit, en ik weet dat de Geest Gods in hem is, maar hij zal ervaren dat het even moeilijk is, zich zelf te ontraadselen als de ganse Bijbel uit te leggen. De Bijbel is een verzegeld boek, en zijn hart is een verzegelde fontein en die twee zullen samenwerken: als de een springt, zal de ander geopend worden. De eerste voorziet de ziel van kracht, de laatste vervult de mond met verdedigingen.

Dat u uit uw werk zou weglopen is maar praat. U hebt het niet in uw hand om weg te lopen of te blijven. Het is niet langer Mr. Jenkins wil, maar de Heere. U kunt het werk niet verhinderen noch bevorderen. U hebt er niets meer over te zeggen dan ik. Wij zijn slechts de klei, God is de Pottenbakker.

Mr. Gilbert loopt in het onzekere. Het is te vrezen dat zijn bazuin een onzeker geluid geeft. Hij is ook in geen zaak ten einde gekomen. Geef hem geen plaats. Uw bediening zal evenals de mijne geheel aangelegd zijn tegen predikers en belijders van het Evangelie.

Ik ken B. en ik heb gehoord hoe hij in de kudde kwam. Daar hij rechtzinnig in de letter was, en door mijn geschriften scheen te herleven, en dezelve ging aanbevelen, waardoor hij zich het ongenoegen van velen op de hals haalde, had ik goede hoop voor hem. Maar hij heeft zijn misslag erkend en is terug gegaan, zodat de ergernis van het kruis heeft opgehouden. Zij moeten teruggaan die in de letter zijn, en dat maakt hen openbaar. Een dubbel aangezicht is een slecht teken, hetgeen niemand kan vertonen in wie de Geest is. Ik verlang u te zien. God zegene u. Verontschuldig mij, dat ik zo haastig ben.

Altijd de uwe,
W. HUNTINGTON.

7. Aan de eerwaarde heer W. HUNTINGTON.

Waarde vriend.

Uw werkzaamheden zullen u waarschijnlijk verhinderd hebben mijn laatste schrijven, dat ik u enige weken geleden zond, met een paar lettertjes te beantwoorden. Ik weet, dat wanneer de Heere u een woordje voor mij geeft, u het mij zenden zult. Wat u mij van tijd tot tijd hebt meegedeeld, is, naar ik vertrouw onder de zegen Gods de grootste ondersteuning geweest, die mij ooit te beurt veel. Hoe waarachtig is het zeggen van de wijze man: *Beter is een geboort die nabij is, dan een broeder die verre is.* Ik had veel broederen in een menselijke Godsdienst, maar zij stonden allen van verre. Zij stonden van tegenover mijn plaag, en zij schijnen hoe langer hoe verder van mij te gaan. God heeft mij van die melk gespeend, en mij van hun borsten afgetrokken, en nu bespotten en beledigen zij mij. Maar het ergst van alles is, *de Heere is verre van de woorden mijns zuchtens.*

Dikwijls denk ik aan de toestand van Saul toen de Heere hem niet meer wilde antwoorden, noch door dromen, noch door de Urim, noch door de profeten. Er is geen goed woord in mijn hart, noch in mijn mond. Sedert enige dagen ben ik in een staat van koude onverschilligheid, dood voor elke zaak, geen voldoening noch vermaak in iets onder de zon, noch in Hem die haar doet schijnen. Wanneer de staat van mijn ziel weer enigszins met gewicht op mijn gemoed drukt, dan word ik ontstoken en vervuld met ongeduld. Wanneer ik geen toegang tot God heb, en geen vrijheid in het gebed kan vinden, wanneer er geen woord uit mijn hart uitgaat, en de hemel als ijzer en de aarde als koper is, dan wellen opstand en lasterlijke gedachten in mijn hart op, en kan ik nauwelijks de deur van mijn mond bewaren. Waar zal dit alles op uitlopen? Ben ik levend gemaakt, wat kan dan de oorzaak zijn, dat de Almachtige mij zolang in zulk een kwijnende toestand laat? Maar dit zijn slechts verwaande redeneringen. *Hij ontfermt zich diens Hij wil, en verhardt dien Hij wil,* en dit juist maakt dat mijn goddeloos hart zich dikwijls zo tegen Hem verheft.

Hoewel u meent iets te zien in mij van een begonnen goed werk, ben ik bij tijden zeer bevreesd, dat het nog niet begonnen is. Wanneer mijn gemoed teruggeleid wordt tot een gezicht van de misdaden mijner jonkheid, zie ik iets van de zeer snode natuur in mijn zonden, voornamelijk de zonde van verwaandheid in mijn ganse belijdenis. Ik vrees dat dit kenmerken zijn van een bedrieglijk en verworpen gemoed. Ik weet, dat mijn consciëntie mij dikwijls waarschuwde en dat ik toch vol hield. Toen ik eerst opgeschrikt werd was ik dikwijls bijna buiten mijn zinnen van angst dat ik tegen de Heilige Geest gezondigd had. Maar ik kan nu inzien, dat ik die zonde nooit begaan heb, want ik was nooit in opstand tegen Zijn licht en kracht, daar ik die niet kende. Maar ik vrees dat sommigen zich schuldig maken om die ontzaggelijke reden. Ik weet dat licht en kracht gepaard gingen met de waarheid welke ik onlangs probeerde uit te spreken, wat er ook van mij worden mag. Maar ik ben bang dat sommigen er tegenop staan met hun ganse hart. Om de smaadreden en gesel dezer dingen te dragen is geen gemakkelijk werk voor vlees en bloed. Het bedroeft mijn ziel zeer en doet wij dikwijls wensen, dat ik nooit een woord gesproken had. *De tenten Edoms en der Ismaëlieten, Moab en de Hagarenen, zijn allen de kinderen Lots tot een arm.* Predikanten in Londen, hebben brieven gezonden

naar Lewes, om het volk te waarschuwen tegen mijn dwalingen, en om te trachten een vooroordeel tegen mij in hun gemoed op te wekken. Zal de Heere hen niet doen als de Midianieten, als Sisera, als Jabin? Wat heb ik gedaan? O, dat ik zeker was van mijn aandeel in de waarheden die ik zie, en enigermate in staat ben te bespreken! Dan zou ik niets om hen geven, maar dat ikzelf ten slotte verwerpelijk zou zijn, ontmoedigt mij.

De Bijbel is dikwijls alsof hij toegesloten is zonder een straal van licht ter opening, en mijn hart ontstoken tegen God, terwijl de verzoeking mij tot in de predikstoel volgt, dat ik geen woord te spreken zal hebben. En dat ik geen deel noch lot heb in dit woord. En toch heb ik over het algemeen, zodra ik mijn mond open, zulk een vrijmoedigheid in het spreken en ben met zulk een kracht aangegord, dat ik over mezelf verwonderd ben. En wanneer ik er afkwam, was ik beschaamd en wenste dat ik niet gesproken had zoals ik deed. Ik weet niet wat er van mij worden zal.

De Heere zegene uw ziel en make uw arbeid voorspoedig. Ik hoop, zou de Heere wil, u spoedig te zien. Laat mij weten of u nog denkt van huis te gaan, zodat ik u niet afwezig vind. Ik geloof dat u mij niet vergeet, en mijn oprechte en geringe wensen zijn tot uw voorspoed, terwijl ik blijf,

De uwe in alle oprechtheid,

JENKIN JENKINS.

8. Aan de eerwaarde heer JENKIN JENKINS.

Mijn zeer geliefde broeder in Christus, ware jukgenoot en medearbeider, in het Koninkrijk en de lijdzaamheid van Christus, genade en vrede zij u vermenigvuldigd.

Elk uwer brieven bevestigt wij meer en meer dat er een goed werk in u begonnen is. U zijt vol kracht van de Geest des Heeren, om Jacob te verkondigen zijn overtreding en Israël zijn zonden. U bent nu een dienstknecht van Christus, en zult nooit meer kunnen preken om mensen te behagen. De ergernis des kruises is door u niet vernietigd, maar verlevendigend.

God Almachtig zegene u, mijn geliefde broeder. Ga voort, gij strijdbare held, als een kampioen voor God, sta als een koperen muur, en een ijzeren pilaar. Uw aangezicht is als een diamant, tegen het voorhoofd van elke vermetele opstandeling. God heeft u gesteld om uit te rukken, en af te breken, en te verderven en te verstoren, ook om te bouw en te planten. U zijt het niet die spreekt, maar het is de geest uws Vaders, die in u spreekt, welke in des zondaars consciëntie niet zwak is, maar krachtig. Het woord des Heeren zal wassen met macht en de overhand nemen. *Zijn raad zal bestaan, en Hij zal al Zijn welbehagen doen.* God zal werken en wie zal het keren? U hebt nu, in de preekstoel niet meer macht over uw eigen hart of tong, als ik over de mijne. U bent nu als Gods mond, een afgezant om Hem voor te stellen. Hij is met u als een groot en vreselijk God. In Hem zijt gij een wachttoren en een vesting, onder het volk gesteld opdat u hun weg zou weten en proeven. Uw preekstoel is Gods vierschaar en door u treedt God met de zondaar in het gericht. U bent geopenbaard in de consciëntie van de zondaar, en gelijk de wachter op zijn post, vindt u de zondaar, arresteert de dief, ontdekt de ontrouwe en rebellerende, en verschrikt de zondaren in Sion, terwijl beving de huichelaren aangrijpt. Zeker, de goddelozen zullen niet bestaan in het gericht, noch de zondaars in de vergadering der rechtvaardigen, noch zal het volk van Lewes dauw of regen hebben, tenzij dan naar uw woord. Zij die niet opkomen om het loofhuttenfeest te vieren hebben geen regen. De wolk van getuigen bedauwt hen niet; welke plaag komen zal over allen die niet opkomen tot het feest der loofhutten. *De mond des Heeren heeft het gesproken.*

Wees lijdzaam, waarde broeder, en vernedert u onder de krachtige hand Gods en Hij zal u verhogen te zijner tijd. Uw geloof heeft het recht Gods, Zijn waarheid, Zijn heiligheid, Zijn onveranderlijkheid en Zijn vreselijke Majesteit aangegrepen, alleen goedertierenheid en barmhartigheid worden nog in uw geloof gemist. U gelooft de wet, de dreigementen der wet, de vreselijke val des mensen, en alles wat de Schrift zegt van de verdorvenheid des mensen en eerlang zal het geloof de belofte en de beloofde

zegeningen toe-eigenen en omhelzen. U bent nog niet tot die geheiligde plek gekomen, waar de verlossing zeker zal worden uitgewerkt. Wanneer hun sterkte vergaan is, zal Ik verschijnen; wanneer zij niets hebben om te betalen, zal alles worden kwijtgescholden; wanneer zij de laatste zijn in hun eigen ogen, zullen zij de eerste zijn; wanneer zij op het punt zijn van verloren te gaan, zullen zij tot het feest komen; wanneer hun tong versmacht van dorst, Ik, de Heere, zal ze verhoren. Hij vermenigvuldigt de sterkte dien, die geen krachten heeft. Wanneer er maar één schrede is tussen de zondaar en de dood, staat het leven te komen. Wanneer u vastgebonden bent in droefenis en boeien, komt de vrijheid. Wanneer banden des doods en angsten der hel de ziel omringen, dan verschijnt God als genadig en barmhartig. Het is een geroep uit de buik der hel, dat ingaat in de oren des Heeren Sebaoth. Wanhoop aan zichzelf is de plaats waar de afgrond roept tot de afgrond. De genadetroon en een aan zichzelf wanhopend zondaar zijn nooit ver van elkaar.

Alles wat u ondervonden hebt, of nog door te gaan hebt, zal gering genoeg blijken als tegenwicht tegen uw toekomstige voorspoed en die zult u ervaren, wanneer u zult wederkeren in de kracht des Geestes, en Jenkins ruchtbaar gemaakt wordt. De diepe insnijdingen die het zwaard des Geestes gemaakt heeft, en de velerlei breuken die in uw verbroken hart gekomen zijn, zullen alleen dienen als zovele openingen, om hierna het bederf af te voeren, dat te voorschijn zal komen onder het gezwel van hoogmoed en zelfzoeking, waarmede de Satan u dikwijls zal verstrikken. Later zult u mij ten volle verstaan. God is bezig u te onderwijzen met een sterke hand, opdat u niet zou zeggen "een verbintenis" tot ieder die de naam heeft van een predikant. Hij zelf zal u wapenen en uitrusten met genade in uw hart en waarheid in uw mond. Verloren gaande zondaren zullen u vinden zonder zich te laten verstrikken door een paapse toga of een lange bef, en zonder zich te laten bekoren of verlokken door een stel doedelzakken of een fluitdoos. U zult het even licht wagen een paaps priester te worden, als dat u deze strikken zou durven zetten in het gezicht van paradijsvogels.

Een dienaar van Jezus moet noodzakelijk goed bekend zijn met de plaag van het menselijk hart, de gestrengheid Gods, de geestelijkheid van de wet, de listen des Satans, en de bedrieglijkheid der zonde; zowel als met de werkingen van het ongeloof, wettische dienstbaarheid, en de vreze en kwellingen die een ontwaakt zondaar onderhevig is. Het gevoel van deze dingen doen de zondaar zijn behoefte aan Jezus gevoelen. Een dienaar die in deze vuren geweest is kan de bekommerde ziel uitschetsen en zijn consciëntie raken, hij zal met al zijn gevoelens bekend zijn, en dit ontwaakt gemoed altijd voorkomen als een arbeider die niet beschaamd wordt, die het woord der waarheid recht snijdt.

Sla geen acht op de brieven die u door predikanten uit Londen gezonden worden. Het werk is niet het uwe, maar Godes, en wat Hij besloten heeft dat u doen moet, zult u doen en niemand anders. Uw lijn is al afgetekend, en uw strijd is voor u. Gezegend zij, die Gad ruimte maakt; en wee hem die hem benauwt!

Sta vast in de Heere, wees trouw, wees moedig in de waarheid, verklaar de ganse raad Gods, en vreest niemands aangezicht. Vaarwel.

Altijd de uwe,

W. HUNTINGTON.

9. Aan de eerwaarde heer HUNTINGTON.

Zeer geliefde en hooggeachte vader in de Heere.

Want zo geloof ik, moet ik u voortaan noemen, daar ik vertrouw dat de Heere mij, door middel van u, heeft wedergeboren tot een levende hoop, en hoewel het nog niet tot de hoogte van verzekering is gekomen, echter wordt mijn ziel er wonderlijk door onderschraagt in Heere, tijdens de worsteling met het ongeloof en de machten der duisternis. Onder uw bediening ontdekt hebbende dat de gezegende Geest een werk des geloofs in mijn hart begonnen is, doet bij ogenblikken een sterk vertrouwen in mij oprijzen, dat Hij hetzelfde zal voleindigen tot op de dag van Christus.

Ik voel echter nog zulk een dienstbaarheid en duisternis welke mij ten zeerste beproeft. Wanneer ik een moeilijke en donkere tijd gehad heb, ben ik gereed alles op te geven, ik zeg dan, dat ik niet langer zal preken of wachten, en echter kan ik niet nalaten enigermate te hopen. Ik gevoel bij tijden troost en blijdschap in mijn ziel oprijzen, over wat de Heere aan mij gedaan heeft, en over hetgeen mij nog te wachten staat. Echter blijf ik toch in dienstbaarheid en neergebogen onder vreze en twijfelingen. De Bijbel is een gesloten boek, en ik ben zo blind en onwetende dat ik niet kan zien; en mij dunkt nooit zag en gevoelde ik er zoveel van.

Ik ben, hoe dan ook, afgeleid om zo dikwijls te prediken van de wet en haar verschrikkingen, als mijn gewoonte was, zodat ik over niets kan spreken als over geloof en hoop, en ik heb geen beschikking over de Schrift, om ze duidelijk te beschrijven. Mijn hart en de Bijbel zijn nog verborgenheden voor mij, en ik weet niet wanneer ik in staat zal zijn ze te verstaan.

Het verwondert mij echter meer dan enig ding, dat de eeuwig gezegende Heere zich verwaardigd heeft op zulk een vuil beest neer te zien en daarin te werken, dat Hij mij uit zulk een ontzaglijke staat van zonde en duisternis gebracht heeft. Ja, dat Hij mij niet in de kuil heeft doen neerdalen, toen ik zo geheel overeenkwam met hen die daarheen gaan; dat Hij mij verlost heeft van de vreselijke verschrikkingen van een schuldige consciëntie en een beschuldigende wet, en ontzaglijke lastering tegen Zijn Naam, door mij te brengen tot een hopen op Zijn Woord, hetwelk Hij naar ik vertrouw, ter goeder en bestemder tijd zal vervullen. Ik hoop dat u nooit zult ophouden te bidden, dat de Heere mij de kracht van Zijn Goddelijke liefde moge doen gevoelen. Want mij dunkt wanneer dat het geval was zou ik nooit ophouden Zijn Naam te loven zolang ik adem heb, want mijn schuld is onnoemelijk.

De vrienden te Lewes groeten u zeer toegenegen en wensen boven alle dingen, u weer te zien. Hun harten waren zeer verkwikt, en wij werden allen versterkt. Zij zijn er in bevestigd geworden, dat ik gelijk had en dat mijn prediking niet tevergeefs was. En ik ben er door bevestigd dat er velen zijn, in wie de Heere werkt. Ik kon op mijn eigen inzicht niet vertrouwen, en misschien konden zij dat ook niet zo goed als op het uwe. Ik kan zien dat sommigen uit de donkerheid beginnen te zien, anderen worden versterkt in hoop; sommigen zinken dieper, en de monden onzer tegenpartijders worden in een grote mate gestopt.

Velen van hen die mij verlaten hadden, beginnen hun plaats weer in te nemen. Mevr. S. zend u haar dankbare groeten. Zij ontving licht om het werk in haar hart te zien, en begint uit haar hol te kruipen. Zij was al jaren lang een belijder. Toen ik de staat des mensen in de zonde, en de dienstbaarheid der wet begon te prediken, kon zij mij volgen, daar zij vroeger veel wettische benauwdheid had gehad. Maar toen ik er toe gebracht werd om alle valse bewijzen en alle vleselijke hoop af te snijden kwam zij in de laagte, en zij is nu gedurende ruim een jaar zeer scherp geoefend. Maar u beschreef het werk, en zij zag het, en spreekt nu vertrouwelijk, en ik kan zien dat het werk waar is.

Mijn arme vriendin, van wie ik u meldde, dat zij in vrijheid gebracht was, verzoekt mij haar liefdegroet over te brengen. Zij hoorde u te Ninfield, en kon oog aan oog met u zien. Zij verlangde ten zeerste, dat zij een kwartiertje met u spreken kon, maar door uw haast werd het haar niet gegund. Zij is een van mijn sterkste getuigenissen. Zij verklaart dat het dezelfde Geest is. Gilbert mag haar vloeken, maar hij kan niet nabij haar komen. Zij staat op de berg Sion, welke nooit zal bewogen worden.

Zij vertelde haar bevinding aan een buurvrouw, welke zo diep zonk dat zij in dienstbaarheid gebracht werd, terwijl zij haar nu voedstert. Ik vertrouw dat wij beginnen toe te nemen en te vermenigvuldigen.

De Heere zegene u, is de bede van

Uw toegenegen zoon,

JENKIN JENKINS.

10. Aan JENKIN JENKINS

Mijn zoon!

God zij u genadig mijn zoon. *Maar hoe zijt gij doorgebroken?* Ik meen te zeggen: *op u is de breuk!* Hoe is uw taal zo spoedig veranderd? De tong der stamelende begint bescheidenlijk te spreken. Uw “indiens en maars” zullen spoedig uit de mode raken, en in onbruik en verachting komen. Hef geloof begint te spreken en het zal spoedig beginnen te overwinnen. Ik heb het enige tijd geleden opgemerkt, maar het ongeloof is zo’n schimpende tegenpartijder en maakt zulke ellendige en haastige gevolgtrekkingen dat het arme geloof nauwelijks één woord in kan brengen. De gebondene zal spoedig uitgaan, en die in duisternis verkeert zal spoedig tevoorschijn komen. Wanneer deze Hebreëer uit zijn hol komt, *zal er een reine sprake zijn.*

Het goede werk is niet alleen begonnen, maar het gaat ook snel voort. Het woord zal wassen en de overhand nemen, en genade zal heersen. Maar u moet u niet verwonderen indien het eens gebeurt, dat u op de plaats zelf der kindergeboorte nu en dan zult ervaren, dat u teruggeworpen wordt in al uw vorige zware arbeid. Ook moet u niet besluiten dat het daarom een ontijdige geboorte is. Het heeft ten doel om ons diep gevoelig te maken over onze ellende en onze ballingschap, de alsem en gal, opdat onze zielen die lang gedenken mogen, en zich nederbukken in ons.

Maar u bent nog in dienstbaarheid; zij het zo. *Welgelukzalig is de man dien God tuchtigt, en dien Hij leert uit Zijn wet, om hem rust te geven van de kwade dagen.* Wanneer u uw dagtaak onder die tuchtmeester volbracht hebt, en goed geoefend bent onder de last van schuld en het juk van uw eigen overtredingen, zult u uw verruiming ten zeerste op prijs stellen, en de waarde kennen van de grote Verlosser. Het vloeit voort uit het gemis van een weinig van dit schoolonderwijs, dat wij zoveel tweeslachtige predikanten hebben. Zij hebben aanspraak gemaakt op hun verwantschap aan Sion, zonder dat zij een les leerden te Sinai. Maar alles wat zij van Christus gekregen hebben, is het woord, niet de kracht, en alles wat Christus van hen gekregen heeft is de tong, niet het hart.

Maar u bent gereed om alles op te geven en te zeggen: “dat u niet langer prediken noch wachten wilt.” Dit is waarlijk op een punt komen. Hoewel de Godsdienst welke door genade komt, verschilt veel van die welke u vroeger had. Die belijdenis hebt u uit uzelf opgenomen, en u had haar ook weer zonder gevaar of moeite kunnen neerleggen, indien u het had gewild. Maar u bent nu in Gods hand en Zijn wil, niet de uwe moet en zal uw enige regel zijn. “Ik wil en zij zullen” is van het begin tot het einde de taal van het Nieuwe Verbond. Hieraan zult ge u onderwerpen, of u het verkiest of weigert. Te praten van “niet langer te wachten” op Hem, die zo lang gewacht heeft om u genadig te zijn, verdient geen zachter verwijt, dan dat van: *Ga achter mij, Satan.* Wat ook iemand zij, alrede is zijn naam genoemd, en het is bekend dat hij een mens is, en dat hij niet kan rechten met dien die sterker is dan hij. Pred. 6:10. *Het zijn de lippen eens zots die in twist komen en zijn rug roept om slagen.* Deze slagen moeten gegeven worden totdat wij kunnen zeggen: *Uw wil geschiede.* En dan, en niet eerder, zal God u het woord der verzoening toevertrouwen, en u gevoegelijk in vriendschap opnemen.

De taal van het ongeloof is juist hetzelfde als wat met een plat woord genoemd wordt *Ierse stieren.* Zij spreekt steeds zichzelf tegen. De man die deze tong der arglistigheid gebruikt, blijft nooit wat hij wezenlijk gelooft, noch spreekt wat hij wezenlijk denkt, zodat de woorden van zijn mond juist het tegenovergestelde zijn van de overleggingen zijns harten. *Deze Cretenzer is altijd leugenachtig, een kwaad beest, en een luie buik en dit getuigenis is waar.*

Maar de omzwevende gevangene zal haastig losgelaten worden, en hij zal in de kuil niet sterven. Ik vrees dat hij te spoedig zou uitkomen, opdat hij niet, als het gras op de daken, verdorre eer het rijp is, en verschijne onder die van de Oostenwind verzengde aren waarmee de maaier zijn hand niet vult, noch de garvenbinder zijn arm. *Wat klaagt dan een levendig mens, een ieder klaagt vanwege zijn zonde?* Ik zeg een levendig mens, iemand die God levend gemaakt heeft toen hij dood was in misdaden en zonden. Een mens die leven heeft, en die de schrik des Heeren, de dienstbaarheid der

wet en de plaag zijns harten gevoelt, die ervaart dat er een hongersnood in het land is. Hij heeft een honger heeft naar het Brood des levens, en een dorst naar de levendige God, een Goddelijke verlangen naar de Almachtige, een troostrijk oprijzen van een goede hoop en kent de worsteling des geloofs. Die hiermee verwaardigd is heeft een verwachting die niet afgesneden zal worden.

Een goed dienstknecht van Jezus Christus, moet meer dan iemand, gelouterd worden in de smeltkroes der ellende, en geoefend en onderwezen worden in de school der tuchtiging. Het is noodzakelijk dat personen die tot dit goede werk verordineerd zijn, alles bij bevinding leren kennen, wat zij als middelen moeten ontdekken, en dat zij zelf dat voedsel proeven en eten, hetwelk zij de huishouding des geloofs moeten voorzetten. Zij die Gods mond tot een volk zijn, moeten van God Zelf geleerd worden. Hoe zult u in staat zijn de algemene overtuigingen te onderscheiden van die welke door de Geest van God geschonken worden tenzij uw eigen overtuigingen in een gezonde bekering eindigen? Niemand behalve een boetvaardig zondaar, kan waar berouw beschrijven, en zij moeten bedroefd gemaakt zijn met een Goddelijk berouw, die Goddelijke droefheid beschrijven kunnen. Een ziel die dood is in zonden en misdaden kan de levendmakende bewerkingen Gods niet preken, noch kan iemand die nooit vergeving ontving, de vergeving der zonden prediken. Hij moet wedergeboren zijn, die een geestelijke geboorte beschrijven kan, en hij moet gerechtvaardigd zijn, die een prediker der gerechtigheid is. Een opstandeling tegen God kan geen gezant des vredes zijn en een vijand is geen geschikt persoon, om hem het woord der verzoening toe te betrouwen.

Een goede bevinding van deze dingen in uw eigen ziel, zal u onder God, een bekwaam bedienaar van het Nieuwe Testament maken. Een arbeider die niet beschaamd wordt, een herder in de preekstoel, een uitlegger voor Sions vragers, en een geneesheer van grote betekenis aan een ziekbed. Maar hij die van deze dingen verstoken is, is een lege klank in de preekstoel, een droge borst voor een zuigeling in de genade, een stomme hond in geestelijk gezelschap, een blinde leidman voor een vragende ziel en een geneesheer zonder waarde voor een verslagen geest.

Maar, mijn zoon, ik verzeker mij van u betere dingen, ja de beste dingen, en met de zaligheid gevoegd. Want ik ben ten volle overtuigd dat het goede werk in u begonnen is, en dat het voortgezet zal worden, tot u volkomen voorzien zult zijn tot alle goed woord en werk.

Zou schrijf ik, en zo gelooft gij,

Altijd de uwe, in getrouwheid en waarheid.

W. HUNTINGTON.

11. Aan de eerwaarde heer HUNTINGTON

Waarde heer.

Uw gewaardeerde en zeer welkome brief, ter rechter tijd ontvangen. Het is mij niet weinig tot troost dat de Heere mijn toestand zo nauw op het hart van Zijn dienstknecht bindt, en ik vertrouw, dat Hij in Zijn eigen gezegende tijd de raad Zijner bode volbrengen zal. Voor mij is het vooruitzicht dikwijls duister genoeg, maar u kunt beter zien. Maar het getuigenis van God is nog beter, en dat is het wat ik nodig heb. Ik weet dat Hij getuigenis gegeven heeft aan het woord van Zijn genade door u gesproken en dat Hij het in zekere mate aan mij vervuld heeft. Waarom zou Hij het niet gans vervullen? Niets zal hem onmogelijk zijn die gelooft; maar ik kan niet zien, dat ik geloof heb. Het geloof verkrijgt de belofte, en overwint de wereld, maar ik kan niet rusten op de belofte, en ben een gevangene van de verdorvenheid.

Ik heb onlangs vreemde werkingen in mijn ziel bevonden. Ik denk dat er nooit een lust in enig hart, noch een verdorvenheid in de menselijke natuur was welke niet in de mijn werd geprikkeld. En wel zulke goddeloze, vuile en gruwelijke gedachten, te walgelijk om te noemen, die nooit van iemand anders dan van Satan zelf komen kunnen. Deze doen mij vrezen dat het werk niet waar is, en ik val weer in duisternis en dienstbaarheid. Ik ben in mijn hart bevreesd van in hun handen te zullen vallen. Ik bid de Heere vurig tegen hen, en soms houden zij een poosje op, maar keren weer terug.

Hoewel ik ze haat, dunkt mij dat er iets in mij is, dat ze ontvangt.

God weet, ik ben duister en gebonden, en mijn voeten zijn de ganse week door in de stok. Ik ben bevreesd, dat dit niet hetzelfde is, dat u op het oog hebt. U bedoelt de oefening en de beproeving van een gebrokene van harte, maar ik ben zo bitter en weerspanning als een duivel. En kan ze wel aanvliegen die mij tegenstaan, om ze goddeloos met de vuist te slaan. De Heere alleen weet wat er van mij worden zal, en toch ben ik, te midden van al die duistere tonelen, nog bemoedigd om te hopen dat de Heere mij niet los laten zal, maar Hij mij door alle deze en nog meerdere zal doorbrengen. Ik weet dat ik te verdragen heb, voor ik waarlijk nederig gemaakt zal zijn. De tegenstand welke ik ondervindt van predikanten en anderen, vervult mij met toorn en boosheid, en soms ben ik zo ontmoedigd dat ik op het punt ben alles op te geven, vrezende dat ik iets in mijn eigen kracht beproef en dat de Heere mij niet in gunste wil aanzien.

Zondag laatstleden verklaarde Gilbert, voor al het volk te Hailsham, dat noch ik, noch enige van mijn volgelingen weer in die plaats zouden toegelaten worden. De eerstvolgende keer dat ik er heen ging, was de kapel voor mij gesloten en werd de sleutel mij geweigerd. Ik predikte echter in het huis van iemand die zijn deur voor mij opende, en werd door een vrouw uitgenodigd om de volgende morgen met haar te ontbijten. Ik beloofde het haar niet, omdat ik zeer ontmoedigd was, denkende dat de Heere niets door mij in die plaats gedaan had, en besloot daarom dat ik er nooit weer een voet zou zetten. Maar de volgende morgen veranderde ik van gedachte, en ging naar de persoon die mij uitgenodigd had, en vond dat de Heere haar bewerkt had onder mijn bediening, en haar had bevestigd onder de uwe. Zij vertelde mij, dat zij onder elke prediking van u te Lewes iets had genoten, want zij had ze allen gehoord. Haar echtgenoot, de goede man, (hij is niet ongefortueerd) vertelde mij, dat hij indien ik in de stad een eigen plekje krijgen kon, mij £ 50 (600 gulden) daartoe zou geven, wanneer ik het maar zou vragen; hetwelk mijn hangend hoofd nog al aardig oplichtte.

De vorige morgen had ik een andere boer gevonden welke de Heere, naar ik vertrouw, door Zijn genade geroepen heeft, en heeft hem verlost uit de klauw van Viddler, en van Mr. Winchester's leerlingen. Deze Viddler is wanhopig woedend tegen uw laatste boek, en heeft gedreigd het te beantwoorden met de titel: "*Huntington's eeuwigdurende onzin*". Het is verschrikkelijk om hem te horen. Maar nu zegt hij, dat het niet waard is, dat hij er notitie van neemt, en wat mij betreft, ik geloof hem. Hij had nooit deel aan enige waarheid welke erin vervat is. Het verhaal van bovengenoemde boer, vergoedde enigszins de onvriendelijke behandeling van Gilbert, en de Heere belone zijn vriendelijkheid.

Ik heb bericht gezonden naar Cranbrook, dat ik, zo de Heere wil, aanstaande week daar zijn zal. Het spijt mij voor die arme Tom Smith, hij krenkte mij nooit anders dan gedeeltelijk. Maar *wien u iets vergeeft, dien vergeef ik ook*. Ik heb een brief van hem ontvangen, en heb hem verteld dat ik hem van hart vergeven, en ook voor hem bidden kan. Ik hoop dat de Heere hem moge vernederen.

Al de vrienden te Lewes en in de omtrek, gedenken u nog. Wij zijn allen blij dat u van plan bent ons nog eens te bezoeken voor de zomer voorbij is, want dit bid ik van de Heere, daar ik weg dat uw bediening onder ons gezegend was.

De eerste week dat ik mijn hoofd uit de halsband krijgen kan wil ik een uitstapje maken naar Londen. Ik verlang u te zien en te horen.

God zegene u, en doe u overvloedig welvaren; *zo bidt de uwe in de waarheid*, die ook zo graag zou zeggen, *in de band der liefde*.

JENKIN JENKINS.

12. Aan de eerwaarde heer JENKIN JENKINS

Mijn zeer geliefde broeder, oprechte metgezel en medegenoot in de verdrukking en in het koninkrijk en in de lijdzaamheid van Jezus Christus!

Ik ontving de uwe en elke regel die me onderricht hoe het met u gaat, is mij tot blijdschap. Ik sla geen acht op uw ongelooft. Dokters die gewoon zijn de hospitalen te doorwandelen horen zijn stem in elk vertrek. Liederen die een storm doormaken zullen van alles zeggen, maar hun woord houdt geen steek. De psalmist zeide "Heeft God vergeten genadig te zijn, zal hij voortaan niet meer goedgunstig zijn? Houdt Zijn goedertierenheid in eeuwigheid op? Heeft Hij zijn barmhartigheid door toorn toegesloten?" Maar hij erkende dat dit zijn zwakheid was, en niet de stem der tortelduif in de zangtijd.

God, mijn waarde broeder, heeft Zijn uitverkorenen verkoren in de smeltkroes der ellende. Het vuur der zonde ontvlammende in het ganse natuurlijk gestel, de vurige wet die vlammen van toorn in ons werkt, en de vurige pijlen des Satans op de ziel afgeschoten, onder een Goddelijke arrestatie, ontdekken het onedel metaal, en doen het oprijzen naar de oppervlakte van het gemoed, en openbaren zich aan het verlicht verstand. De reuk die in ons is, moet veranderd worden. Wij moeten van vat in vat geledigd worden, dat wij niet op onze droesem stil zouden liggen. De gezegende verzoening zal de schuld afdrijven en de gezegende Geest zal het vuil der zonde wegnemen, wanneer eens de dag van de Zoon des Mensen (de gezette tijd om Sion te gedenken, de bestemde tijd voor elk doel) aanbreekt. Dan zal hij die weent lachen en die klaagt zal vertroost worden. Dan zal Naftali een losgelaten hinde zijn en schone woorden geven. Dan zal de woudezel vrij henen gezonden worden, *en God zal de banden des wilden ezels lossen*. Dan zal het eenvoudig en verachtelijk middel van een ezelskinnebakken de Filistijnen hij hopen slaan, en het woord der waarheid tot een reuk des levens ten leven, of des doods ten dode maken. De satan stelt zich altijd te werk, wanneer er iemand opgestaan is om wat goeds te zoeken voor de kinderen Israëls. Hij ziet liefst dat de wegen onbezet zijn en dat de voorbijgangers in bijwegen wandelen, (Richteren 5 :6) dat de wegen ophouden en die op paden wandelen, kromme wegen gaan. Maar God zal u in de bres zetten, *en u maken als een die de bressen toemuurt, die de paden weer opmaakt om te bewonen*. En de fondamenten die God gelegd heeft, maar van geslacht tot geslachte verwoest zijn, zult gij weer oprichten. De Heere zal u zulk een genadige zielversmeltende blik gunnen, welke u eens zal toerusten, en u zult heengaan in Mijn kracht en Israël verlossen. Dan zal een gebroken kruik, een brandende fakkel, het zwaard des Heeren en van Gideon voldoende zijn. Koningen der heirscharen zullen wegvlieden en zij, die thuis bleef, zal de roof uitdeden. *Dan zult gij vermelden de kracht Zijner vreselijke daden, en Zijn grootheid die zult gij vertellen. Gij zult de gedachtenis der grootheid Zijner goedheid overvloedig uitstorten en Zijn gerechtigheid met gejuich verkondigen. Gij zult de heerlijkheid Zijns koninkrijks vermelden, en Zijn mogendheid zult gij uitspreken, om den mensenkinderen bekend te maken Zijn mogendheden, en de eer der heerlijkheid Zijns koninkrijks.*

Strijdt de goeden strijd des geloofs, grijpt naar het eeuwige leven. Zijt sterk en wees een man, opdat u geen dienstknecht zijt van Mozes, Satan, zonde of Filistijnen. *Werp uw vrijmoedigheid niet weg, welke een grote vergelding des loons heeft.* Volg het Lam waar het ook heen gaat, door kwaad gerucht of goed gerucht. Let op de voetstappen der schapen en vergelijkt elke stap met de uwe, zoals zij in de geschiedenis vermeld staan. Een jongeling moet zijn pad zuiver houden, door dat te houden naar Gods woord. Zegt tot niemand, *een verbintenis* want het is er geen tijd naar. Durf zonderling te zijn, en u zult schijnen als een licht te midden van een krom en verdraaid geslacht. Moedig een tedere consciëntie aan en een kinderlijke vreze, en u zult ervaren dat u versterkt, gewapend en uitgerust zijt, als een goed krijgsknecht van Jezus Christus. Lijdt daarvoor verdrukkingen, en verwacht een dagelijks kruis en smarten in elke plaats, dan zult u niet verrast of dikwijls teleurgesteld worden. Sla geen acht op de woorden desgenen, die opgeblazen zijn, maar let op de kracht der Godzaligheid. Want indien zij vreemdelingen zijn van de kracht van werkzame genade, indien zij niet prediken

onder de krachtige werkingen des Geestes, indien zij geen kracht bij God hebben in het gebed, indien geen kracht met hun woorden gepaard gaat om dode zondaren levend te maken, noch om de harten der levende heiligen te verkwikken, dan zijn zij levenloze instrumenten, waterloze fonteinen, en bedienaars van niets dan de letter. Benaarstigt u om uzelf Gode beproefd voor te stellen en tracht Hem te behagen die u verkoren heeft tot een krijgsknecht.

Intussen zal ik, uw toegenegen vriend en dienaar, in de loopgraven lopen en oproepen ten strijde.

W. HUNTINGTON.

13. Aan de eerwaarde heer W. HUNTINGTON

Waarde Vriend!

Ik wens dat u welvaart en gezond zijt gelijk uw ziel velvaart. Ik ontving uw vriendelijke brief door T. M. Mijn gebed is dat de Heere u belone, want hij verkwikte mijn ingewanden in de Heere, en gaf mij moed te hopen dat Hij die de sleutel Davids heeft, die opent en niemand sluit, en Hij sluit en niemand opent, nog eens tot de deur mijner gevangenis binnen zal, om te zeggen tot de gebondene: "Gaat uit", en tot hem die in duisternis zit: "Kom te voorschijn". Dit te verwachten is mijn enige ondersteuning. U zegt: *wij zijn in hope zalig*. Maar het uitstel hiervan doet mij weer zinken, en bevreesd zijnde dat dit geluk mij nooit zal overkomen, priemt mij de vrees als een tweesnijdend zwaard.

Er moet bepaald iets zonderlings in mijn geval zijn. Ik ben bang dat het die zwarte wanhoop is waarin de verwaande belijder zal vallen; die vallen om niet weer op te staan, en waarvan dagelijks voorbeelden genoeg in de wereld zijn.

U noemt wij broeder, en nodigt mij in uw huis, maar komt dit niet eerder voort uit een natuurlijk medelijden niet de bedrukte, dan uit een grond van hoop uit mijn bevinding, dat u gelooft dat ik uw Vader in Christus Jezus toebehoor?

Ik denk bij tijden, dat u wanneer u mijn geval wist, uw stem veranderen zou en over mij in twijfel zou staan. Maar ik onderwerp mij, wetende dat u een bedrukt zondaar wilt verontschuldigen. Ik kan de weg nagaan in welke u geleid bent, alsook de diepten des Satans welke u gekend, gevoeld en doorwaden hebt. Maar o mijnheer, hier in verschillen wij, u zijt een arm, eenvoudig, onwetend zondaar en God heeft u voor een groot werk bestemd. Dit is noch mijn geval, noch mijn karakter. Ik heb gezondigd tegen licht, tegen de Hemel, en in Gods aangezicht, ten onrechte aanspraak makende op grote dingen. Toen ik niets wist, ik ben gelopen zonder ooit gezond te zijn. Ik heb mij met heilige dingen bemoeid met bevleete handen. Ik ben een dienstknecht geweest zonder ooit mijn Meester te kennen, een afgezant zonder enige last of zending, een rentmeester zonder dat mij enig vertrouwen geschonken, of enig goed aan mij opgedragen is. Ik heb de hoogste plaats ingenomen, zonder ooit tot de laagste plaats toegelaten te zijn, en wat kan de Almachtige voor mij doen? (Job 22:17) Omdat ik al die tijd wist dat ik verkeerd was en dat er iets nodig was, hetwelk ik miste, en toch verhoogde ik mij. Dit komt dicht bij de onvergefelijke zonde. O mijnheer! Is het niet in werkelijkheid de grote overtreding?

Maar dit kan ik zeggen wat er ook van mij wordt, dat ik in uw bevinding, preken en geschriften vele sporen van mijn geval gevonden heb. Ik heb nooit iets anders gehoord of gelezen dat mij zo tot ondersteuning geweest is. Ik heb vele predikers geraadpleegd en gehoord, maar zij zijn ver genoeg van mijn geval verwijderd, en dit drukte mij vroeger altijd terneer, want indien de prediking van de meesten welke ik gehoord heb, recht is, dan ben ik verkeerd, ja verloren, in alle opzichten en tot in eeuwigheid. Zij trachten vast te stellen dat zij de Bijbel en de bevinding der heiligen prediken. Maar indien dat zo is, dan raakt noch hun Bijbel, noch hun verslag van de bevinding der heiligen mijn geval. Dit moet ik belijden, hetgeen ik ook in het publiek doe, waarom sommigen mij uitlachen,

anderen mij weerstaan, en enigen zelfs vervloeken mij, hetwelk een doodslaan is van de stervende. Ik zend u een brief welke u had moeten hebben voor uw laatste geschreven was, maar welke naar ik vrees op de een of andere wijze verkeerd bezorgd is. Vaarwel, waarde vriend, mijn gebrekkige gebeden zijn tot uw welzijn. JENKIN JENKINS.

14. Aan de eerwaarde heer JENKIN JENKINS

Waarde heer!

Ik was blij toen ik het postmerk Lewes op uw brief zag. Ik ben altijd blij als ik van u hoor, en bepaald ongeduldig om te weten, niet of de strijd over is, maar of de lijdzaamheid zijn volmaakt werk heeft, en of berusting en onderwerping aan de wil van God in u gevonden wordt. Wanneer u deze genade ontvangen hebt, dan zal er gehoorzaamheid des geloofs zijn.

Ik geloof, dat de Heere mij gebruiken wil om uw ongelooft te beuken, tot u het niet meer wagen durft om het te verdedigen, laat staan om er voor te pleiten. Ik zal echter mijn vertrouwen niet wegwerpen op uw toekomstige verlossing. Die aan het werk meedoen, zullen de kandeel proeven. "Ik zie haar wegen, zegt Jehovah, en Ik zal hen genezen en ik zal ze geleiden en hun vertroosting en weder geven, namelijk aan haar treurigen."

Maar wat zal ik zeggen van hen die Efraïm benauwen? Zal ik ze geestelijke Joden noemen? *Ja, waarlijk want Efraïm zal Juda niet benijden, en Juda zal Efraïm niet benauwen.* Zij moeten vreemdelingen zijn van hun eigen ketenen die smart toegeven aan eens anders banden. Maar zo gaat het: *die gereed is met de voet te struikelen, is een verachte fakkel naar de mening desgenen die gerust is.* Maar wee de gerusten in Sion, want zij bekommeren zich niet over de verbreking van Jozef. En wat is de verbreking van Jozef? Wel het is de afkeuring en de tuchtiging van Efraïm. God is een weinig misnoegd, en zulken bevorderen de droefheid. Maar wat zou dat? *Ik, zegt God, ben Israël tot een vader, en Efraïm is Mijn eerstgeborene.* Zulken weten de gedachten des Heeren niet, noch verstaan zij Zijn raadslagen. *Ik zal niet wederkeren om Efraïm te verderven. Want ik ben God en geen mens; de Heilige in het midden van U. Efraïm zal getuchtigd worden gelijk hij gehoord heeft; maar hoewel Ik tegen hem gesproken heb, denk ik nog ernstiglijk aan hem. Ik zal mij zijner zekerlijk ontfermen, zegt de Heere.*

Gedenk dat het belijders waren die Jeremia vloekten, maar een vloek die zonder oorzaak is, zal niet komen. *Ik zal zegenen die u zegent, zegt de Heere, en Ik zal vloeken die u vloekt. Laat ze vloeken, zegt de Psalmist, maar zegent Gij!* Ik ben er zeker van dat u onder deze zegen zijt. *Welgelukzalig is de man, o Heere, dien Gij tuchtigt, en dien Gij leert uit Uw wet.*

Het is Christus en Zijn kracht in u, welke nu door hen wordt tegen gestaan. De wereld heeft het hare lief, de wereld zal horen naar de predikers die van de wereld zijn. *Wij zijn uit God, en die van God zijn zullen naar ons horen, zolang Christus door ons spreekt. Want Zijn schapen volgen Hem overmits zij Zijn stem kennen, maar een vreemde zullen zij geenszins volgen, maar zullen van hem vlieden, overmits zij de stem der vreemde niet kennen.*

Velen zien hoe u terneer geworpen wordt, en zijn bevreesd, en daar hebben zij wel reden voor, want indien de pilaren des hemels sidderen en zich ontzetten voor Zijn schelden, hoeveel te meer de valse proleten en de vergadering der huichelaren! Echter, *het heilig Kind Jezus is gezet tot een val en opstanding veler in Israël, en tot een teken dat wedersproken zal worden.* Maar, *als men iemand vernederen zal en gij zeggen zult, het zij verhoging, dan zal God de nederige van ogen behouden.* Dan zullen zij die nu zoals zij menen, uw schande zien, uw eer aanschouwen. *Want aldus zegt de Heere, voor uw schaamte zult gij dubbel ontvangen, en voor uw schande zult gij juichen over uw deel, in dit land zult gij het dubbele bezitten, gij zult eeuwige vreugde hebben.* Maar nederigheid gaat voor deze eer. Wanneer Hij u een poosje in de laagste plaats gehouden heeft, dan zal Hij tot u zeggen: *vriend, ga hoger op!* Dan zullen velen met schaamte de laagste plaats innemen, wanneer zij zien zullen, *dat de eersten de laatsten zijn en de laatsten de eersten. Want velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren.*

U hebt veel reden tot dankbaarheid, maar niet om te klagen. God heeft uw hart voorzien met hoop en uw lippen met waarheid. U hoeft Zijn woorden niet te stelen, noch een stuk en een brok uit een boekenkast bijeen te schrapen. God heeft u overtuigd dat Hij de roof haat in het brandoffer. Hij heeft uw stenen hart veranderd in een springbron. Hoewel het bij tijden in uw bevassing als een verzegelde fontein is, echter zal het altijd opspringen en overvloeien, onder de bewerking des Geestes, die het Leven der zaak en de Opperspreker is. Hij zal u beide, mond en wijsheid geven, en u zult spreken gelijk hij te spreken geeft. Want gij zijt het niet die spreekt, maar de Geest uws Vaders spreekt in u. *God is een Geest en die Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en waarheid.*

De Koning der koningen, en de Heere der heren, zij met u. Intussen blijf ik uw toegenegen broeder in Christus, en uw dienstwillige dienaar om Zijnentwil.

W. HUNTINGTON.

15. Aan de eerwaarde heer W. HUNTINGTON

Eerwaarde en waarde heer!

Mijn verblijf is nog in de woestijn, en het lijkt er zeer weinig op, dunkt mij dat ik er uit zal komen. De Heere weet hoe lang ik er nog in moet dwalen. Ik leef voortdurend tussen twee vrezen. Ik vrees dieper in de put te gaan, daar ik er reeds zo hevig in geleden heb, terwijl ik ook bevreesd ben, dat mijn benauwdheid weg zou gaan, vóór het bloed der besprenging krachtdadig aan mijn consciëntie is toegepast.

Deze woorden zijn dikwijls bij mij. *Indien mijn zeggen is, ik zal mijn klacht vergeten, en ik zal mijn gebaar laten varen en mij verkwikken; zo schroom ik voor al mijn smarten. Ik weet dat Gij mij niet onschuldig zult houden.* Tenzij het Hem behaagt de last weg te nemen, zal ik nooit onschuldig zijn. Dikwijls vraag ik de Almachtige, waarom Hij mij zolang in deze angstige onzekerheid houdt, met de onzekerheid van mijn leven voor ogen? Waarom Hij mij geen kracht geeft om te baren? Gewoonlijk krijg ik dit ten antwoord: *Maak uw roeping en verkiezing vast; strijdt om in te gaan door de enge poort.*

Ik hoop dat mijn reis naar Londen niet ongezegend voor mij geweest is. Uw bediening en onderrichtingen hebben mij zeer versterkt, en gaven mij licht over de staat van mijn ziel, hoewel ik dikwijls in mijn haasten zeg, *dat alle mensen zullen blijken leugenaars te zijn.* Ik heb zulk licht in de Schriften gekregen, en ben in teksten welke mijn geval beschrijven zó ingeleid als nog nooit in mijn leven gebeurd is. Het woord is voor mij geopend en ik kan in het geheim inzien, en met autoriteit en vrijheid spreken, als mij tevoren nooit mocht gebeuren. Ik kan de weg van de vallei klaar zien, en er met veel vrijmoedigheid over spreken, en over de volstreckte noodzakelijkheid dat elke ziel die het koninkrijk der hemelen zal ingaan die weg langs moet. Zodat ik soms over mezelf verwonderd ben. Ik vrees, of het ook vermetelheid is, of dat ik van een of andere vreemde geest bezeten ben, omdat ik aan het uitroepen ben voor ik uit het bos ben en buiten gevaar. Wanneer ik buiten de preekstoel ben, word ik aangevallen met zulke beproevingen als deze: *“Nu, zo wordt mij ingeblazen, heb je verklaard dat de grote hoop van predikers en volk zich bedrogen hebben, en dat zij dezelfde weg moeten gaan dan jezelf gegaan bent, of anders omkomen? Wat zal het zijn, als jezelf nooit uitkomt? Je weet niet hoe het met je gaan zal, en tenslotte kunt je in een van de zwarte verzoeken wel zelfmoord begaan. Je weet, hoe dicht je daar aan toe geweest bent. Wat zal er dan van die weg worden? Indien het de rechte weg is, zullen zondaren er tegen verhard worden, en hem voor altijd schuwen.”* Dit maakt mij bij tijden bijna waanzinnig en ten einde raad. Maar zodra ik weer in de preekstoel sta, ben ik verplicht dezelfde dingen weer te verklaren, wat er ook over mij kome.

Ik vertel hen, dat ik ze niet meer troost kan geven, (als ik er wat aan doen kan) dan ik zelf gehad heb, wat bestond in enige hoop dat God mij te eniger tijd verlossen zou. Dit was alles wat mijn ziel bewaarde van bezwijken.

Ik ben sinds mijn thuiskomst ernstig aangevallen in een kerkelijke bijeenkomst, maar ik hoop het

lijdzaam te dragen, daar ik nog denk dat God Zijn woord onder hen zal zegenen. Er zijn sommigen die zeer stil zijn en mijn leer nog goedkeuren, maar ik ben bang dat ze niet van het eigen ontdaan zijn.

Een paar nachten geleden had ik een droom, dat ik in een zeker veld was, waar een aantal kalveren op mij toeliepen, en na hen kwamen een grote menigte gehoornde beesten met woede op mij aanlopen, maar zij deden mij geen leed.

Ik ontwaakte, en had een sterke indruk op mijn gemoed, dat deze droom een betekenis had, maar de ganse volgende dag kon ik niet gissen wat het zijn kon, tot na kerktijd, toen met kracht deze woorden mij voorkwamen: *scheld het wild gedierte des riets, de vergadering der stieren met de kalveren der volken, hij heeft de volken verstrooid die lust hebben in oorlogen*. Op een andere avond riepen zij de gehele kerk bijeen, en stelden voor dat ik ze allen zou onderzoeken, en mijn oordeel zeggen over hun staat. Ik bracht hier tegenin dat ik niet zien kon dat dit mijn roeping was, omdat ik niet over de Geest Gods te gebieden had, noch de sleutel der Schriften of de bevinding onder mijn bevel had, maar dat ik, wanneer er een ziel in haar benauwdheid tot mij kwam, verwachten mocht dat de Heilige Geest een antwoord in mijn mond zou geven. Ik wenste wel te weten, of ik hierin recht gehandeld heb. Ik geloof dat enkelen onder hen, zo ongelukkig zijn, dat zij dag noch nacht rust hebben, Zij weten niet wat zij van mij maken moeten; zij weten niet welke weg ik insla. Zij wilden wel dat ik meer troost preekte, en ik ga nog voort om ze hard te slaan en geef ze geen kwartier, hoewel zij er hard om smeken. Maar ik ben nog bang dat ik geen goed doe. Ik zie er niet velen aan des Zaligmakers voeten vallen. Ik heb veel hoop, dat een preek krachtadig het hart van een arme ziel bereikt heeft. Er is van die tijd af een kermen gekomen. Velen komen standvastig onder mijn gehoor, geve God dat het nooit tevergeefs moge zijn.

Schrijf mij wat de Heere u geven zal.

Ik ben uw toegenegen en veel verplichte vriend
JENKIN JENKINS.

16. Aan de eerwaarde heer J. JENKINS

Zeer geliefde en vurig begeerde vriend, mijn blijdschap en kroon; genade en vrede zij u vermenigvuldigd.

Ik ontving uw laatste brief, gedateerd uit de woestijn, maar of het de woestijn van Zin, of de woestijn van Sinaï is, wordt niet gemeld, ik veronderstel van de laatste. Zij het zo, als een afgezant des vredes, moet ik u zelfs daar goede boodschap brengen. *De woestijn en de dorre plaatsen zullen hierover vrolijk zijn en de wildernis zal zich verheugen, en zal bloeien als een roos. Want de Heere zal Sion troosten, Hij zal troosten alle haar woeste plaatsen, en Hij zal haar woestijn maken als Eden en haar wildernis als de hof des Heeren. Vreugde en blijdschap zal daarin gevonden worden, dankzegging en een stem des gezangs.*

Het is waar, de ziel die God geslagen en de geest die Hij gewond heeft, is een metgezel voor niemand dan de ellendige, en wordt vergeleken hij een steenuil in de wildernis. *Maar de draken en de uilen zullen Mij eren, zegt Jehovah, want Ik zal in de woestijn wateren geven en rivieren in de wildernis, om Mijn volk, Mijn uitverkorenen, drinken te geven.*

Maar u vraagt mij hoe lang u in deze woestijn moet dwalen? Ik wil het wagen om het u te vertellen. U zult daar dwalen tot u aan de straf uwer ongerechtigheid een welgevallen zult hebben. Tot u zeggen kunt: *ik zal des Heeren gramschap dragen, omdat ik tegen Hem gezondigd heb*. Tot ge uzelf vernederen kunt onder de krachtige hand Gods. Tot u de roede kunt kussen en u onderwerpen aan Hem die ze besteld heeft. Tot u kunt zeggen: *niet mijn wil, maar Uw wil geschiede*. Dan zal het gekrookte riet een liefelijk geluid geven, dan zal de ronkende vlaswiek vlammen als een komeet, dan zal de zachtmoedige vreugde op vreugde hebben in de Heere en zich verlustigen in de Heilige Israëls. De nieuwe wijn moet in nieuwe lederzakken gedaan worden. Een onvernederd, een wederstrevig, een trots en verheven hart, met blijdschap vervuld, zou zich in hoogmoed verheffen, gelijk een

lederen zak in de rook. En zwellende hoogmoed zou spoedig de lederen zak doen bersten, zodat er zelfs geen stuk over blijven zou om vuur uit de haard te nemen, of om water daarbij uit de put te halen. De wijn zou uitgestort worden en de lederzak vergaan. O, hoe dikwijls heb ik dit zien bewaarheid worden! Niet alzo, mijn broeder, onze reuk moet veranderd worden, wij moeten van vat in vat geledigd werden, opdat wij niet op onze heffe stil gaan liggen. Wij moeten gesmolten, zacht genaakt en vernederd koorden in de smeltkroes der ellende en er zal een vat voor de Smelter uitkomen. *Ik zal maken dat een man dierbaarder zal zijn dan dicht goud; en Ik zal ze louteren gelijk men zilver loutert, en ze proeven gelijk men goud beproeft.* Dit zijn de werken van de Goddelijke Louteraar met Zijn eigen dienstknechten. Anderen die lopen zonder dat zij gezonden zijn, komen van dit alles vrij, en spreken een gezicht uit haar eigen hart, omdat zij niets gezien hebben. Vandaar komt het dat er in de huishouding des geloofs, niet alleen gouden en zilveren vaten, maar ook houten en aarden vaten zijn, de eersten tot eer en de laatsten tot oneer.

Het gezegende gezicht, en de verzoening zullen beide ter rechter tijd spreken, het eeuwige leven zal de stem vergezelschappen en betere dingen dan dat van Abel zullen met het bloed der besprenging gepaard gaan. Dan zal de helse koning en zijn leger van verdorvenheden op de vlucht gaan, en de verlore ziel die zich thuis bevindt zal de buit delen. Dan zal Naftali zijn als een losgelaten hinde, en schone woorden geven. De woudezel zal vrij heengezonden worden, want God zal de banden van de woudezel los maken, omdat de Heere hem van node heeft.

De Satan spant zich altijd in, wanneer God een mens verwekt om wat goeds te zoeken voor de kinderen Israëls. Hij houdt er van dat Sions wandelaars kromme wegen gaan en dat hun wegen ophouden. Maar God zal u in de bres doen staan, en u de breuk doen helen, en de paden weer doen opmaken om te bewonen. *Werp uw vrijmoedigheid niet weg, welke een grote vergelding des loons heeft, want Hij die te komen staat zal komen en niet vertoeven.* Volg het Lam, waar het ook heengaat en let op de voetstappen der schapen, en stap in de afdruksels van hun voeten, in het bijzonder dat gedeelte van hun weg, dat *het pad der verdrukking* genoemd wordt. Volg zo hen die door geloof en lijdzaamheid de beloften beërven, aanschouwende het einde van hun loopbaan en de uitkomst hunner wandeling. Durf alleen te staan. Dit is niet de tijd om te zeggen, 'een verbintenis'; en dan zult u schijnen als een licht in het midden van een krom en verdraaid geslacht. Verwacht een dagelijks kruis en verdrukkingen in elke plaats, en u zult niet licht verrast, noch dikwijls teleurgesteld worden. Sla geen acht op de woorden dergenen die opgeblazen zijn, maar op de kracht. Welke beschrijving geven zij van de uitnemende grootheid der kracht Gods in hun eigen bekering? Welk verslag geven zij van de openbaring van de arm des Heeren in hen? En welke kracht en overmogen hebben zij met God in 't gebed? Welke kracht vergezelschapt hun bediening in de levendmaking van dode zondaren en in het verkwikken van kwijnende heiligen? De uitnemendheid der kracht is Godes en niet des mensen. Indien deze kracht niet in en met hen is, staan zij alleen en zij zullen en moeten neerkomen. En wee de enen die gevallen is! Zij kennen niets van uw grond, maar u weet bij droevige ervaring waar zij staan. *De geestelijke mens onderscheidt wel alle dingen maar hijzelf wordt van niemand onderscheiden.*

Wees sterk en houdt u mannelijk, opdat u geen dienstknecht wordt van Mozes, de Satan, de zonde, het eigen en van de vrees des mensen en de luimen van belijders. Bid zonder ophouden, roep dag en nacht, belijd, bid dringend, lever uw verzoekschriften in, smEEK, val lastig. Klaag uzelf tot het laatste toe aan als schuldig; pleit op de belofte, de verzoening, het verbond, de nodigheden Gods; op de bemoedigingen die Hij zondaren gegeven heeft. Pleit op Zijn barmhartigheid in Christus Jezus, op Zijn getrouwheid en waarheid; en geef Hem geen rust tot Hij Zijn gerechtigheid voortbrenge als het licht en Zijn heil als een fakkel die brandt.

God spreekt eens of tweemaal, doch men let niet daar op, in de droom door het gezichte des nachts, als een diepe slaap op de lieden valt, in de sluimering op het leger, dan openbaart hij het voor de oren der lieden, en hij verzegelt hun kastijding, enz. Wat Hij u toonde is geschied overeenkomstig de belofte van de lieve Verlosser. *Wanneer de Geest gekomen is, zal Hij u in alle waarheid leiden, en de toekomstige dingen zal hij u*

verkondigen. De gehoornde beesten en de kalveren in uw droom, kunnen behoren tot de gespikkelde kudde van onze geestelijke Jacob. U leest van sommige heiligen die hoornen van ijzer en klauw van koper zullen hebben, en van anderen die zullen uitgaan en toenemen als mestkalveren. Efraïm was een losbandige koe, die niet onder het juk wilde komen; zulke haten de prikkels, maar zij moeten gebruikt worden. De woorden der wijzen zijn gelijk prikkelen en gelijk nagelen diep ingeslagen van de meesters der verzamelingen, die gegeven zijn van de enigen Herder. Zij die hen bestraffen, zullen meer gunst in hun ogen vinden, dan die met de lippen vleit. Een belijder in een vals kleed haat de ontkleedkamer; de koopman wiens zaken slecht staan is bang om zijn balans op te maken. Zielen die vleselijk gerust zijn haten een alarm, en zij die in holen verstrikt zijn haten het licht, evengoed als een kind dat aan de Engelse ziekte lijdt, haat om geschud te worden. Maar u moet als Gods mond zijn, en spreken als de woorden Gods, en Hij zij uw vreze, en Hij zij uw verschrikking. Beroep u in die weg op de consciëntie en als u hun consciëntie aan uw kant krijgt, zult u ze tot stilzwijgen brengen. Want de consciëntie zal hen van binnen erger geselen, dan u het van buiten doen kunt. En dan zullen twee tegen de zondaar bestaan, en wanneer God Zijn macht ontvouwt, zal het een voldoende strik zijn om hem vast te houden. Want een drievoudig snoer wordt niet haast gebroken.

Werp elke sterkte neer waarin de Satan u vroeger gevangen hield, ontdek zijn listen als een engel des lichts. Toon de zondaar zijn toevlucht der leugenen en de belijder zijn uitvluchten. Toon de wettische belijder zijn te smalle deksel en de gerusten dat zijn bed te kort is, om zich daarop uit te strekken. Zendt ze naakt tot de Heere onze Gerechtigheid, en gewond tot de grote Heelmeester, leeg tot de oneindige Volheid en tweemaal dood tot Hem, Die de Opstanding en het Leven is. Dan zult u Gode een liefelijke reuk zijn, in hen die behouden worden en in die verloren gaan. Want al zal Israël zich niet laten verzamelen, nochtans zult gij verheerlijkt worden in de ogen des Heeren, en uw werkloon zal bij uw God zijn. Ik twijfel er niet aan, of velen die u en uw harde boodschappen nu tegenstaan, zullen langzamerhand uw echt geliefde vrienden worden. Ja, de tijd zal komen dat velen van hen God zullen danken voor uw getrouwheid, en liefelijkheid zien in uw voeten, wanneer u met betere boodschap gezonden wordt. Dan zal het oog dat u ziet, u gelukkig houden, en het oor dat u hoort zal van u getuigen, omdat u (onder God) de ellendigen die roept zult bevrijden; en de wees en die geen helper heeft. De zegen desgenen die verloren gaat zal op u komen, en u zult het hart der weduwe vrolijk doen zingen.

De Heere zegene u en die u horen.

Altijd de uwe in de lieve Verlosser,

W. HUNTINGTON.

17. Aan de weleerwaarde heer WILLIAM Huntington

Geachte heer,

Uw laatste schrijven heb ik juist op tijd ontvangen; nooit is er, dunkt mij, iets meer van pas gekomen. Enkele dagen achtereen had ik geen straaltje licht op mijn weg; geen tekst was er in de Bijbel die voor mij open scheen te gaan! Wat is het moeilijk om zó voort te gaan! De inhoud van uw brief brengt zowel hoop als verootmoediging teweeg in mijn ziel; het lezen ervan is gepaard gegaan met kracht aan mijn ziel.

Ik weet dat de begeerten van mijn hart uitgaan naar de dierbare Zaligmaker en dat ik meer naar de komst van de Heere verlang dan de wachters op de morgen.

Ik heb uw laatste uitgegeven geschrift met profijt voor mijzelf gelezen en ik kan alleen maar verwonderd zijn over de diepzinnige zaken die de Heere u doet voortbrengen uit de duisternis, terwijl er zovelen zijn die zulke zaken proberen te leren louter door middel van studie en inspanning

van de natuurlijke rede, en die toch nooit tot de kennis ervan komen. Ik heb ze wel gelezen en erken en gevoel dat het alles waarheid is, maar mijn verward verstand kan deze dingen niet begrijpen en mijn geheugen kan ze niet onthouden; maar de vijftien stellingen die u laat voorafgaan vóór dat de geloofsvereniging plaatsvindt, hebben mijn hart verheugd; ik kon slechts wenen en verblijd zijn toen ik ze las.

Ik geloof dat ik de laatste tijd steeds dieper wegzink onder een geest van moedeloosheid en ik weet dat ik nog dieper moet zinken vóór dat ik tot de Rotssteen word geleid. Mijn gezondheid is gebroken en ondermijnd; jicht, reumatiek en het zwakke gezicht van mijn ogen verontrusten mij erg; maar bovenal die afschuwelijke verzoeking (die mij gewoonlijk achtervolgt) om de Heere te lasteren; dit benauwt me meer dan al het andere, en de angst die ik in deze strijd gevoel, doet me vrezen dat ik zal bezwijken, en ze zeggen vanbinnen dat ik onmogelijk veel van zulke tijden kan volhouden.

Wat mij in die ogenblikken staande houdt, is een hoop dat de Heere zal overkomen en dan val ik voor Hem neer en voel dat mijn hart week wordt om te wenen en te rouwklagen en dan overdenk ik met verontwaardiging mijn boze gedachten die tegen Hem in mij zijn opgerezen.

Waarom zou ik die goeddoende God lasteren Die mij zo lang bewaard heeft en door Wiens barmhartigheid ik nog niet in de hel lig? Dit breekt gewoonlijk de kracht van de verzoeking. Ik heb wel enkele aanwijzingen gehad dat de Heere mij eenmaal verschijnen zou en die wekten mij op om steeds weer te hopen. Maar stel dat die niet van de Heere waren, maar satans bedriegerijen? Ik weet dat die ook dromen kan ingeven en Schriftplaatsen te binnen brengen en het gewaad van een engel des lichts kan aannemen. Als dit het geval met mij zou zijn, dan zou mijn hoop beschaamd worden en ik zou eeuwig verloren zijn.

Ik weet dat u mij in het gebed gedenkt, moge de Heere verhoren. Ik hen van plan maandagavond naar de Voorzienigheidkapel te komen. De Heere zegene u zeer overvloedig.

Dit wenst uw onwaardige maar zeer liefhebbende vriend,

Jenkin Jenkins

18. Aan de eerwaarde heer Jenkin Jenkins

Mijn geliefde broeder in Christus, ik wens u *genade, barmhartigheid en vrede, door onze eeuwig aanbiddelijke Heere Jezus.*

Ik verneem dat u nog steeds in de oven vertoeft waar u bekwaam gemaakt wordt voor het gewichtige werk van de dienst des Heeren; en ik twijfel geen ogenblik of Hij zal u eruit doen komen als een waar vat ter ere, geschikt voor het gebruik door de Meester; een arbeider die niet beschaamd behoeft te zijn. Wie onderwijst als Hij? Een ziel die waarlijk van God geleerd wordt, krijgt de Goddelijke afdrukken van Zijn heerlijke volmaaktheden te gevoelen. Een glimpje van de Goddelijke heiligheid, en een diepe indruk daarvan maakt dat al onze bevalligheid in verderfenis verandert, zodat we uitroepen: "Wee mij, want ik verga".

Een gevoel van de Goddelijke rechtvaardigheid doet ons de strikken des doods en de smarten der hel gevoelen. Een gevoel van de almachtige kracht geeft ons gestadig een gezicht van de wet en een gevoel van wat wij rechtvaardig verdienen. Het doet ons uitroepen: "Vreselijk is het te vallen in de handen van den levenden God." Terwijl het licht dat naar binnen straalt de raadsragen van het hart openbaar maakt: "Al deze dingen, van het licht bestraft zijnde, worden openbaar" (Ef. 5:13).

De Geest des levens die de ziel levend maakt, geeft haar de scherpste gevoelens, zodat zij de werkelijkheid van de vreselijke majesteit Gods grondig ervaart en de behoefte aan een Zaligmaker gevoelt. Maar onder al deze lessen worden wij ondersteund: "Zij zullen met een kleine hulp

geholpen worden” (Dan. 11:34). Gods ogen zijn dan steeds over ons ten goede, want “op dezen zal Ik zien, op de arme en verslagene van geest en die voor Mijn woord beeft” (Jes. 66:2).

Dit alles, geliefde broeder, baant een weg tot de genade, en maakt die zeer welkom als zij eraan komt. Jezus staat achter de scheidsmuur, terwijl wij zwoegen onder de wet en Hij vertoont Zich door de reten van dit net van schijnbare tegenstrijdigheden en onbegrijpelijke verwarringen; als een Smelter matigt en regelt Hij de hitte, zodat de vlam ons niet aansteekt.

Maar als de bestemde tijd om Sion genadig te zijn komt, als de dag van de Zoon des mensen aanbreekt, als de dag der zaligheid verschijnt, als de dag van onze ondertrouw, onze kroningsdag ten volle is aangebroken, de dag dat onze ongerechtigheden vergeven worden, onze ziekten genezen en wij gekroond worden met tedere barmhartigheid en goedertierenheid, dan wordt Jezus onze Schuilplaats tegen de vloed, een verberging tegen de wind en de schaduw van een zware rotssteen in een dorstig land (Jes. 32:2). Dan licht de dag aan en de schaduw vlieden, het deksel van de duisternis verdwijnt en het ware licht gaat op: “Maak u op, word verlicht, want uw Licht komt en de heerlijkheid des HEEREN gaat over u op.” Dan zult u op Hem zien, Die gij doorstoken hebt en over Hem rouwklagen in bitterheid der ziel. En met het gezicht des geloofs zult u de Rechtvaardige zien en de stem van Zijn woorden horen. Dit gezicht en deze stem zullen u dieper doorwonden, lager doen buigen en u tienmaal meer walgelijk in uw ogen doen zijn dan het vreselijke zwaard der gerechtigheid, de donders van Sinai of de bliksemstralen die ooit vanaf die berg zijn geschoten.

O, mijn broeder, mijn mond is tegen u opengedaan, mijn hart is uitgebreid! Laat de lijdzaamheid haar volmaakt werk hebben. Blijf geduldig hopen en stil verwachten. “Het is goed voor een man dat hij het juk in zijn jeugd draagt.” Het stenen hart zal weldra smelten, de boeien en handen zullen welhaast breken, de grendel van het geloof zal het begeven zodra de liefde de handvatten van het slot aanroert. Bedenk en vergeet niet dat ons “Alles in allen” voor de troon is. Onze Fontein om ons te reinigen, ons kleed om ons te bedekken, ons rantsoen om voor ons te betalen. De genade die ons bekwaam moet maken voor de erfenis is nu in de tegenwoordigheid Gods voor ons. Vroeg of laat zult u de Heere Jezus Christus aandoen en in Hem wandelen.

“Houdt u niet vreemd over de hitte der verdrukking onder u”; deze wordt ook vervuld aan uw broederschap die in de wereld is. De satan verleidde Eva en door middel van haar, Adam. Hij porde David aan om het volk te tellen, hij beschuldigde Jozua de hogepriester en wederstond hem, hij verzocht de Zaligmaker, ziftte Petrus en sloeg Paulus met vuisten. De satan wordt ontdekt door het licht des Heeren. Als het zwaard des Geestes hem raakt en op hem aanlegt, verbittert dit de slang en koelt hij zijn woede op de buit die hem ontnomen wordt. Hij begeert de gevangene mee te voeren naar zijn wil, maar de Goddelijke kracht verbiedt dit; daarom verzoekt hij hem en probeert met list te doen wat hij niet met geweld kan bereiken. Besteed geen aandacht aan hem, laat hem maar vloeken; laat hem om de stad gaan al grijnzend en grommend, want hij zal nooit zijn zin krijgen. Gesel hem door gebed en belijdenis, er is niets dat hem erger steekt.

De Syro-Fenicische vrouw verdreef hem zowel uit haar dochter als uit haar huis door een drievoudige smeekbede. “Jezus is Dezelfde, gisteren, heden en tot in der eeuwigheid”, en nooit behaagt iets Hem meer dan wanneer wij, evenals die arme vrouw, ons ergeren aan de duivel en tot Jezus roepen, tegen de satan. Zijn zending in deze wereld was om de werken des duivels te verbreken door Zijn dood en ons door Zijn macht te verlossen. Dit weet de duivel en daarom begint hij te brullen zodra wij tot Jezus beginnen te roepen. O, hoeveel schone beloften staan er in het boek Gods om de komende zondaar te bemoedigen onder satans verzoeken! Het Zaad der vrouw zal de kop van de slang vermorzelen. “Hij zal verslaan degene, die het hoofd is over een groot land. Hij zal op de weg uit de beek drinken, daarom zal Hij het hoofd omhoog heffen” (Ps. 110). “Gij toogt uit tot verlossing Uws volks, tot verlossing met Uw Gezalfde; Gij doorwonder het hoofd van het huis des Goddelozen, ontblotende de grond tot de hals toe” (Hab. 3:13). Het sluwe gedrag en de macht van deze helse slang wordt het *hoofd* genoemd; de handen der ongerechtigheid waarmee de duivel zijn slaven en vazallen vasthoudt en als gevangenen meevoert, wordt de *hals* genoemd, die de arme

zondaar met dat vervloekte hoofd verbindt. De grond ontbloten is in het binnenste het licht laten schijnen om satan, en de oorsprong, de bron, het fundament van alle boosheid dat in het hart van de ongehoorzame heerst, te ontdekken. De sterk gewapende houdt zijn paleis en zijn bezittingen in vrede, maar de Heere ontnemt hem zijn wapenrusting waarop hij vertrouwt.

Ik ken geen andere wapenrusting waarop de satan steunt dan op het ongeloof, de eigengerechtigheid, het blinde verstand, de weerbarstige wil, de vleselijke vijandschap, een hard hart, een toegeschroefde consciëntie, menselijke wijsheid, trots, de ketenen der zonde, verdorven genegenheden en vleselijke gerustheid. Die vormen samen de sterkte van de satan, dat is de volle wapenrusting van de duivel en de gevangenis van de zondaar. Christus is gezalft om deze gevangenen vrij te laten, en de gerechtigheid stemt ermee in door het bloed des verbonds.

Nu is het duidelijk uit de brieven van mijn geliefde broeder dat er geen stuk van de bovengenoemde wapenrusting bij hem heel blijft. De pijlen van de Almachtige en het zwaard des Geestes gaan door alle verbindingsstukken van zijn harnas, zodat satans bezitting niet in rust is, maar ernstig verstoord wordt. Uw ziel verkeert niet in een valse vrede en de duivel heeft er ook geen rustig bezit en hij kan u evenmin gevangen leiden naar zijn wil, of de stem van het gebed stillen, of uw hart verharderen, of uw ogen verblinden, of u trouw doen zijn aan zijn wederrechtelijke heerschappij, of, u gunstig stemmen voor zijn zaak, en nog minder uw steun vergen. Hij is *de overste der wereld!* Maar deze wereld en ook de overste ervan zijn beide tegen u; en u bent tegen hen. U staat op betere dan effen grond tegenover uw tegenstander, u hebt het voorrecht dat u de hoogten van Sion hebt ingenomen en u wordt in staat gesteld om de duivel te weerstaan en slag met slag te beantwoorden. U hebt dikwijls de beloofde hulp ingeroepen en hebt die verkregen, een verhevener kracht wordt in uw zwakheid volbracht. U zult de boze overwinnen door het bloed des Lams en door het Woord uwer getuigenis; het eerste zal u reinigen van al uw opgedane schuld en het laatste zal de vader der leugenen en zijn onrechtvaardige zaak kwetsen.

Satan is niet uw koning, maar uw vogelaar, niet uw meester, maar uw beschuldiger. U bent ook niet zijn gewillige gevangene, maar zijn vijand; niet zijn knecht maar zijn tegenstander. U zult weldra wederkeren, evenals de discipelen, en zeggen: "Heere, de duivelen zijn aan ons onderworpen in Uw Naam." Denk niet, dat de vurige pijlen van de satan u minder zullen treffen dan uw broederen. Wie nooit ingewikkeld is geweest in de strijd des geloofs, kan geen goed soldaat van Jezus Christus zijn. Wie nooit gekastijd is geweest, kan ook niet zijn kindschap bewijzen. Wie nooit op het pad der verdrukking heeft gelopen, is ook niet op weg naar het Koninkrijk.

Veel verdrukking in de oven voorziet ons van een uitgelezen voorraad bevinding, wat van oneindig veel nut is voor degenen die het Koninkrijk Gods prediken, dat niet in woorden bestaat maar in kracht. God zal in het toekomende in uw hart Zijn licht laten schijnen en dan zult u uit de schat van genade en bevinding oude en nieuwe dingen voortbrengen. Als u verlegen zit met de betekenis van een tekst, dan zult u kunnen verwijzen naar de Geest en Zijn werk binnen in u en zó de Schriften en de kracht Gods verstaan en geestelijke dingen met geestelijke samenvoegen, geestelijke woorden met geestelijk werk. U bevindt nu al hoe stoutmoedig, hoe nadrukkelijk, vrijmoedig, beslist, hoe vol kracht en gezag u die zaken bespreekt die u gevoelt en gevoeld hebt in uw eigen ziel. Zoals u nu met de trompet het alarm blaast, zo zult u ook de harp nemen als uw hart dat nu gebroken is, weer samengevoegd zal zijn en gestemd met het drievoudige snoer van de eeuwige liefde. Dan zal het zijn: "De zangers, gelijk de speellieden, mitsgaders al mijn fonteinen zullen binnen u zijn" (Ps. 87:7).

Ga maar voort met treuren voor het tegenwoordige, en wacht tot uw verandering komt. "Zalig zijn die treuren; want zij zullen vertroost worden". Satan is bevreesd voor u. Hij weet dat u niet onkundig bent van zijn listen en dat u hem aan het licht zult brengen, zijn sterkten zult afbreken, zijn zaak zult verzwakken, en dat hij verliezen zal lijden, als de tijd komt dat u zult wederkeren in de kracht des Geestes.

Een groot aantal mensen is onder uw bediening opgeschrikt, ontwaakt en heeft de ketenen gevoeld van hun gevangenschap, van de duistere gewesten, van satans heerschappij over hen en hij kan ze niet meer inslaap wiegen. Dit maakt hem woedend en verbittert hem, net als bij de jonge discipelen

toen zij het Koninkrijk Gods predikten. Zij verbitterden hem en zetten hem in vuur en vlam tot hij door de lucht wegvlood als een bliksem. “Ik”, zegt de Zaligmaker, “zag de satan als een bliksem uit de hemel vallen.”

Wij zijn in de handen van een goede bondgenoot, Christus is aan onze zijde. Waarlijk Hij nam de engelen niet aan maar het zaad Abrahams.” In onze eigen natuur stierf Christus en in onze natuur heerst Hij en heeft in dezelfde natuur die de satan heeft verwoest de duivel en zijn werken verbroken, zodat Hij de satan met zijn eigen boog heeft geschoten.

O, die menigvuldige wijsheid Gods! Satan heeft ons gekweld en nu kwellen wij hem en wij die zijn vazallen waren, zullen eens zijn rechters zijn: “Weet u niet dat wij de engelen oordelen zullen?”

Ga voort, gij strijdbaar held, die machtig zijt in de kracht van uw Zaligmaker; het zwaard hangt aan des Heeren zijde en op Zijn kleed en dij is de overwinning geschreven: “*Koning der koningen en Heere der Heeren*”

De Leviathan zal gevonnist worden, de draak zal gewond worden door de dwaasheid der prediking. Wij moeten het hol van de adder bestormen, de kuil van de basilisk beleggen, de eieren van de slang vermorzelen, de spinnenwebben verbranden, alle verbond met de dood en voorzichtig verdrag met de hel tenietdoen. En wie is tot deze dingen bekwaam? Maar onze bekwaamheid is uit God. “Ik zal u mond en wijsheid geven, zodat al uw vijanden niet zullen kunnen tegenspreken of weerstand bieden, want gij zijt het niet die spreekt, maar het is de Geest uws Vaders, Die in u spreekt.” Wij zijn derhalve niet meer dan instrumenten; het werk is des Heeren. “Hij zal werken en wie zal het keren?”

Geheel de uwe,

William Huntington SS

19. Aan de weleerwaarde heer Huntington

Waarde heer,

Ik heb uw laatste schrijven ontvangen en evenals al het vorige was het een ogenblik zoet en verkwikkend; maar al het goeds dat mij geschonken wordt gaat als een morgenwolk weldra voorbij. Ik kan alleen zeggen dat ik erg gevoelig ben voor al die goedheid en ik mag er wel aan toevoegen dat ik helaas zoveel aandacht van u niet waardig ben.

Ik ben een grote rebel en een verharde zondaar, ik heb geen hart om te treuren over de zonde of om mijn dwaasheid te bewenen. Ik kan mijn toestand heel duidelijk zien liggen, maar ik heb geen kracht om te ontvlieden en ook geen gebed voor mijn verlossing. Op “t ogenblik kan ik geen tekenen van het werk van Gods Geest in mijn ziel zien; en ik ben bang dat de blijken die ik dacht te zien vals geweest zijn, want wat kan niet) anders” afleiden uit overtuigingen, gevoel van zonde, verschrikkingen Gods, moedeloosheid en wanhoop dan dat zo iets algemeen is bij huichelaars en afvalligen als die onder overtuigingen lopen? Hoevelen kan ik al hun dagen in deze draaikolken zien waden, die er door gemis aan liefde nooit uit kunnen komen.

Ik ben moedeloos vanwege de onvruchtbaarheid en hardheid van mijn eigen hart, en vanwege de verschrikkelijke rebellie die ik van binnen aantref en ook vaak vanwege de neiging tot wanhoop.

Ik betreur thans mijn vorige dwaasheid en als ik eraan denk dat ik jarenlang in een vreselijke staat van huichelarij en vermetelheid verkeerd heb, dan denk ik tevens: “Hoe is het mogelijk dat God mij zou willen hebben?” Dat het geweten uiteindelijk ontwaakt, is geen wonder. Vervolgens kan ik niet zien dat er enig werk onder mijn volk gaande is; en ofschoon er zoals in het dat een geluid kan zijn geweest, enige beroering en wat ontwaakte consciënties, er is echter maar weinig geest, leven of kracht; als er nu nog één was die hen leiding kon geven, dan denk ik dat sommigen onder het volk wel zouden doorbreken, maar zij hebben niemand onder al de zonen die zij daartoe opgeleid hebben.

Op sommige tijden ervaar ik een zekere mate van licht en vrijmoedigheid om te spreken, maar op

andere tijden ben ik geheel toegesloten. Ik ben al enige tijd in deze toestand van algemene donkerheid en ik kan niet lezen, mediteren of spreken. Soms hen ik zo opstandig als de duivel mij kan krijgen.

Wat hangt er een donkere nacht over ons land en hoe weinig brandende kaarsen zijn er. Ik ben er zeker van dat het in deze streek zo vreselijk is. Er is niemand die zich opmaakt om de geest van de mensen recht te leiden in de wezenlijke zaken betreffende het belang van hun ziel.

Wat heeft dat al harde gedachten in mij teweeggebracht ik krijg daardoor de neiging de Almachtige ronduit te zeggen *dat er hier niemand is die voor de eer Zijns Naams opkomt*, en dat Hij mij uit mijn rust gestoten heeft, mij mijn toestand bekend gemaakt heeft en ook die van anderen, en dat ik met al wat in mij is hen tracht te doen doorbreken. Toch laat Hij toe dat zij mij bijna allemaal vloeken en Hij laat mij met zoveel moeilijkheden in mijn harde dienstbaarheid verder worstelen.

Ik denk er ernstig over de zee over te steken naar Frankrijk, daar kan ik het niet veel slechter hebben dan hier.

Ik heb begrepen dat u een andere strijd te voeren hebt, ik zou verblijd zijn als ik de goede uitkomst ervan zou zien. Ik weet dat de Heere u als een ijzeren pilaar gesteld heeft tegen hen en dat Hij u op de nek van al uw vijanden zal doen treden, want u weet onder welk juk zij dienen en hoe gemakkelijk het is hen allen te vertreden. Vaarwel!

Uw oprecht liefhebbende vriend,
Jenkin Jenkins

20. Aan de eerwaarde heer Jenkin Jenkins

Zeer geliefde broeder in de Heere.

Ik heb gemerkt dat u nog steeds op school zit, waar u bekwaam gemaakt wordt voor het belangrijke werk door hevig te worstelen met de eerste beginselen en waar u verbitterd wordt onder het wettische juk. Dat zij zo; dit is noodzakelijk voor allen die God gebruikt in Zijn wijngaard. Efraïm trad met lust het koren, hij was een vaars die geleerd had dat te doen. Maar God ging over de schoonheid van zijn hals. Hij betastte zijn schouder en legde hem het juk der dienstbaarheid op, hij schreeuwde het daaronder uit: "Ik ben als een kalf dat ongewend is aan het juk, bekeer mij, zo zal ik bekeerd zijn, want Gij zijt de Heere mijn God."

De os die het koren treedt, behoort zijn bezitter te kennen en de ezel die door zijn heer bereden wordt, moet de krib zijns Heeren kennen, want last- en trekdieren hebben zowel behoefte aan kracht als aan proviand.

Maar u vraagt: "Wat kan men anders afleiden uit overtuigingen, gevoel van zonde, verschrikkingen, moedeloosheid en wanhoop dan wat algemeen voorkomt bij huichelaren en afvalligen?"

Het is goed, broeder, dat u dit van uzelf zegt, want had iemand anders dit van u gezegd, dan zou u hen in hun gezicht voor leugenaar uitgemaakt hebben en met Job gezegd hebben: "Ik ben niet minder dan gij." Ik hecht niet veel waarde aan dat gedeelte van uw brief, omdat uw eigen hart het logenstrafte toen u het schreef, want u weet net zo goed als ik dat degenen die dag en nacht tot God roepen, geen huichelaars genoemd kunnen worden. Maar dat zijn huichelaars die niet roepen als God hen bindt.

Naar de levende God dorsten gelijk het hert naar de waterstroom is niet een kenmerk van huichelaars, want die zeggen tot God: "Wijk van ons, want aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust." De Heere zegt ook niet van de huichelaren: "Ik bestraf en kastijd hen en gesel iedere afvallige die Ik haat", want er staat dat de roede des Heeren niet op hen komt.

Maar u klaagt over onvruchtbaarheid. De Almachtige verwacht evenmin als wij druiven van doornen, of vijgen van distelen. Hij weet dat een wilde olijfbom wilde vruchten moet dragen; en daarom is Hij bezig u uit de oude stam te hakken teneinde u in te enten in de goede olijfbom, opdat u delen moogt in de goedheid en vettigheid van die boom. Maar u bent te ongeduldig onder

Zijn hand, ofschoon het reeds in uw gemoed is ingedrukt dat al deze dingen voor u zullen medewerken ten goede. Ik zeg dat dit in uw gemoed is ingedrukt door de Geest Gods. Want als de Almachtige Zich zou terugtrekken en Zijn roede, verschrikkingen en Zijn sterke hand van u weg zou nemen en u zou overgeven aan rust en vleselijke zekerheid, dan zou u zeggen: “Nu is al mijn hoop en verwachting vergaan; dit is het slechtste teken dat ik ooit heb ervaren. Toen ik onder harde dienstbaarheid was, was er enige hoop dat ik door zou breken, maar nu is er niets meer. O, dat ik weer eens onder mijn last kon geraken!”

Wat het voortgaan van het werk onder het volk betreft, dat moet u aan de Heere overlaten; het is niet uw werk maar het Zijne. “Hij zal werken en niemand zal het keren.”

Het werk aan het huis des Heeren schijnt dikwijls stil te liggen, totdat de Heere weer de geest van de bouwers opwekt; deze wind blaast waarheen hij wil en wij moeten acht geven op zijn beweging en geluid, want het werk moet niet geschieden door menselijke kracht of geweld “maar door Mijn Geest, zegt de HEERE der heirscharen.” Het hart van de wijze is een springbron des levens en de tong van de wijze is een bazuin des Geestes. Als de Geest het hart ontsluit, zal de bron opwellen en dan zal uw hart uw mond onderwijzen en uw lippen wijsheid meedelen. “Gij zult stom worden, zegt de Heere tot de profeet, “en hun niet zijn tot een bestraffende man, maar als Ik wil dat u spreken zult, zal Ik uw mond openen.” Uw tong is lang een instrument geweest dat geluid gegeven heeft zonder leven, maar nu ligt er een toorn in uw mond en daarom moet u het spreken en zwijgen bij afwisseling verwachten, want: “Er is een tijd om te zwijgen en een tijd om te spreken” (Pred. 3:7). David deed er goed aan dat hij voornemens was de Heere een huis te bouwen, hoewel hij slechts het plan mocht maken en de materialen zou verzamelen. U doet er goed aan als u verlangt dat God verheerlijkt zal worden in de bekering van Zijn kinderen, want God neemt de wil voor de daad aan. Maar ofschoon u hun zaligheid beoogt, vloeken zij u. Wel, dat is geen slecht teken, want om een goed werk wordt iemand benijd door zijn naaste.

Maar onze briefwisseling loopt ten einde, zo het schijnt, want u gaat de zee over naar Frankrijk. Arme ziel, u weet niet waar u heengaat, want de Heere is bezig u te leiden door een weg die u niet weet en Hij voert u op paden die u niet gekend hebt. Maar dat zult u hierna verstaan, als Hij de duisternis tot licht en het kromme recht zal maken.

Arme zondaren, als zij in Gods sterke handen zijn, hebben vele vonden gezocht. David wenste vleugelen van een duif om weg te vliegen. Israël zei: “Neen, maar op paarden zullen wij rijden.” Maar Jona en Jenkins verkiezen over water te gaan.

Ik zou eerder verwacht hebben te horen dat u een reis naar Wales zou maken dan een tocht naar Frankrijk, want de golven van het Kanaal zouden wel eens groter kunnen zijn dan de verheffingen van de Severn. Als dit echter toch zou gebeuren, dan ben ik niet van plan als passagier met u mee te gaan, want ik zou niet anders verwachten dan dat u mij en de gehele bemanning aan de verdrinkingsdood zou prijsgeven.

Wat de strijd betreft waarvan u gehoord hebt, dat is niet anders dan ik verwacht had. Dathan en zijn gezelschap stonden tegen Mozes op. David onderhield op zijn kosten Achitofel, de vijand van zijn ziel. De zonen van Eli walgden van het offer des Heeren. Judas verzette zich tegen de Apostel en Hogepriester van onze belijdenis. De heer Hacker, die met mij brood gegeten heeft, heeft zijn verzenen tegen mij verheven. Maar wij moeten met onze Zaligmaker in Zijn verzoeken blijven, want het is genoeg als de discipel zij als zijn meester. “Indien zij Mij vervolgd hebben, zij zullen ook u vervolgen; indien zij Mijn Woord bewaard hebben, zullen zij ook het uwe bewaren.”

Ik weet dat ik zowel gespeend moeten worden aan de kerke Gods als aan de wereld. Zware wolven zullen binnendringen die de kudde niet zullen sparen. Ja, zegt de Geest: “En uit uzelf zullen mannen opstaan, sprekende verkeerde dingen, om de discipelen af te trekken achter zich” (Hand. 20:30).

Maar geen van deze dingen brengen mij af van het fundament, want de antwoorden die ik op het gebed ontvang, de gepaste onderwijzingen die ik genadiglijk krijg, de vertroosting die ik bij lijden ontvang, de innige toenadering die mij in ‘t verborgene verleend wordt en het getuigenis dat de Heere geeft aan het Woord Zijn HEERE der heirscharen gezonden ben tot dit werk, helpen mij om

mij tegenwicht te geven tegenover al de tegenstand die ik ontmoet van vermete en Goddeloze mensen.

Hoewel de voornaamste der zondaren, kan ik door de rijkdom der genade zeggen: "Ik weet in Wien ik geloofd heb", en ik weet Wie in mij afgezonderd heeft tot dit werk en Wie mij uitgezonden heeft; Wie mij gezegd heeft naar Londen te gaan; Wie het kleine overblijfsel tot mijn dienstwerk heeft bijeengebracht; Wie het huis des gebeds voor mij gebouwd heeft en Wie mij in mijn huidige standplaats heeft bevestigd. Want dit alles is beproefd geworden zowel door duivels als huichelaren, en er is hij mij geen twijfel overgebleven of de hand van God, mijn Zaligmaker is in dit alles.

Het lot is mij toebedeeld om wierook te offeren ter ere van mijn dierbare Verlosser en ik kan zeggen dat Hij eenentwintig jaar lang mijn lot heeft onderhouden (Psalm 16:5); niemand van degenen die getracht hebben mij van mijn standplaats af te halen, is ooit gezegend geweest met twee delen van Zijn Geest. "Zij zullen zich zekerlijk vergaderen, doch niet uit Mij, wie zich tegen u vergaderen zal, die zal om uwentwil vallen. Alle instrument dat tegen u bereid wordt, zal niet gelukken, en alle tong, die in het gericht tegen u opstaat, zult gij verdoemen; dit is de erve der knechten des HEEREN." Ik zal het vervuld zien, en zal op Hem betrouwen tot Hij het tot stand brengt.

Kain kwelde zijn geest, woedde en raasde om een getuigenis van God. Ezau deed dit om de zegen. Dathan om het priesterschap en de dienaren van de satan om het ambt van apostel. En dit geval van mij is een herleving van de oude zaak, het ontvlammen van het vreemd vuur vanouds en het zich omgorden met enkele van de oude spranken.

Maar wij weten wie het is, die deze gewichtige beschuldiging niet van een nieuweling aanneemt; en wij weten dat men, met de goedkeuring des Heeren, niet de hoogste plaats bereikt voordat men eerst de laagste heeft ingenomen.

Mijn onderkruiper (Mr. Hacker) is de kerkbank al lang zat, en wil weer hersteld worden door op de preekstoel te komen; hij is geneigd om anderen te leren maar niet om zelf te leren; gauw gereed om te spreken maar traag om te luisteren. Maar nederigheid gaat voor de eer. Hij deed zich aan ons voor als hoorder, maar zijn voornemen was om anderen te leren; met zijn komen onder mijn gehoor bedoelde hij niet de grond te bemesten maar de loods te vullen, niet om de kelder te bevoorraden maar om de zolder vol te stouwen, en op deze manier werd hij weldra machtiger in woorden dan sommigen in daden zijn.

Hij getroostte zich heel wat moeite en reisde stiekem vele mijlen om na te gaan of ik iets verkeerd had laten drukken in de brieven tegen Vessey, die al tien maanden in de handen van sommige van onze mensen waren voordat ze mij bereikten. God weet het, dat ze woordelijk gedrukt werden. Hij deed dit echter, omdat zijn hart doorzuurd was met de verdoemelijke ketterij van Vessey.

Daarna voerde hij een pennestrijd met verscheidene arme eenvoudige zielen in de stad, van wie sommigen nog aan de loopriem staan en anderen in het wandelwagentje zitten; zij klaagden veel daarover tegen mij, maar ik nam er geen notitie van, omdat ik meer dan eens gehoord heb dat een pratende dwaas zal vallen en derhalve dacht ik dat er vroeg of laat een einde moest komen aan deze strijd.

De opzet van Hacker enkele jaren geleden op een zondag was om mij te komen beluisteren en mijn feilen na te gaan, om mij waar te nemen als ik in het openbaar vermaande en mij te beschuldigen om een woord. Dus hoe meer blunders ik zou maken, hoe beter hij zich zou voelen; zo voedde hij zich met as, hetgeen de voorzegging van de profeet bevestigt, *dat de slang zich zal voeden met stof*. Het is duidelijk dat de voorvaders van dit krom en verdraaid geslacht de dierbare Zaligmaker nergens anders om volgden dan om iets uit Zijn mond te vernemen op grond waarvan zij Hem zouden kunnen beschuldigen.

Nadat Hacker dit offer van een dwaas had gebracht, ging hij gewoonlijk naar zijn huis, niet om daar persoonlijk te mediteren, maar in gezelschap van verscheidene eenvoudige zielen die hij trachtte te bekoren met de melodie van zijn vedel; en daar kleintjes over het algemeen meer houden van aangename muziek dan degenen die wat beter onderlegd zijn, begonnen zij tot hem op te zien als

een of andere grootheid, terwijl hij zijn licht voor hen liet schijnen door mijn duisternis en onwetendheid te ontdekken en zijn bekwaamheid ten toon te spreiden tegenover mijn zwakheid en ledigheid, totdat hij enkele bewonderaars had gevonden.

Gedurende deze tijd was ik in het verborgene, zonder angst of vrees dat mijn “leger” verstrooid zou worden; want ik was er ten volle van overtuigd dat degenen die benauwd waren geweest, degenen die onvergenoegd waren geweest en degenen die een schuldeiser hadden niet zichzelf zouden kunnen helpen; en over padvindes heb ik nooit verlangd leider of overste te zijn.

Aangezien hij geen hoop koesterde dat de Heere ooit een kudde aan zijn opzicht zou toevertrouwen, oordeelde hij dat dit de beste manier was om in de schaapskooi te komen. Hij dacht dat het de beste methode was te beginnen met enkelen te stelen van degenen die onder mijn hoede waren, zodat hij van zijn oom Laban alle eer zou ontvangen, zonder de hitte van de dag of de koude van de nacht te verduren.

Toen kwam er een brief, gericht aan de weleerwaarde heer Huntington, die begon met “Eerwaarde dominee”. De woorden waren zachter dan olie, maar ik wist dat er oorlog in het hart was, en daarom lag deze vriendelijke en oprechte groet niet beter in mijn maag dan het “Wees gegroet” en de liefdeskus van Judas bij mijn geliefde Meester, toen hij Zijn bloed had verkocht voor dertig zilverlingen; want de taal van mijn hart was: “Waarom verzoekt gij mij, o huichelaren?”

Echter, ik beantwoordde de brief, eerder milder geschreven dan mijn hart kon voortbrengen voor iemand van wie ik wist dat hij een spion was.

Dit hield sommigen van het complot de hele dag des Heeren bezig. Een lange lijst geleerde kritiek en een even geleerd betoog werd mij spoedig toegezonden door ene heer Priest, die vroeger vrijwillig in dienst was gegaan, de soldij had opgestreken en toen uit het korps was gedeserteerd.

Daar ik dit lange geschrift met minachting behandelde, omdat ik mijn tijd wel beter kon gebruiken, opende het voor Hacker een welkome gelegenheid om door middel van de pers zijn wijsheid, talenten en kracht ten toon te spreiden, alsof alle wijsheid met hem zou kunnen sterven.

Enkele van de ergste vijanden die ik in Londen heb, werden aangezocht dit toneelstuk te verkopen en er is enig gejuich opgegaan in het kamp van de Filistijnen. Maar alle rumoer ten spijt bestaat Grubstreet nog, want de ark is niet genomen, en de eer is van Israël nog niet geweken.

Sommigen van het complot hebben een antwoord verwacht op zijn “toneelstuk”, en hebben gemeend dat dit een middel zon zijn om hem tot de bediening te doen komen; maar aangezien dit niet de gewone weg is om predikanten aan te stellen en af te zonderen voor zulk belangrijk werk, denk ik dat hij wel een gewoon man zal blijven in Jericho tot zijn baard gegroeid is. “Beraadslaagt een raad, doch hij zal vernietigd worden; spreekt een woord, doch het zal niet bestaan; want God is met ons” (Jes. 8:10). Ik heb veel van dergelijke complotten gesmeed en ook weer ontbonden zien worden. Over het algemeen laat God een verkeerde geest onder hen komen en dan wordt het een strijd wie de meeste onder hen zal zijn, totdat zij allen elkaar haten en de banden die samenbonden, worden touw van zand. Dit moet zo zijn, tenzij de band der volmaaktheid hen verbindt met de uiterste Hoeksteen, waardoor alle vertroosting uit Christus getrokken wordt en Hem alle eer gegeven wordt; en dan acht de één de ander uitnemender dan zichzelf.

Sinds deze aanval in de pers is men geen openlijke vijandschap meer begonnen, alleen heeft mijn aanvaller zijn zitplaats op de galerij verlaten en staat nu recht voor mij beneden in de kerk, om te zien of een verschrikte uitdrukking op zijn gezicht mij zou beïnvloeden. Dit doet hij, zegt men, om zijn onschuld te betuigen en anderen zeggen dat hij zo zijn onbeschaamdheid wil tonen. Het is echter niet anders dan de Tahitiër die zijn tegenstander uitdaagt door een lelijk gezicht te trekken.

O, welk gezicht zou het zijn een hoop tarwe te zien zonder kaf. Toch kan dit in de huidige bedeling niet verwacht worden. Maar de Heere zal Zijn dorsvloer zuiveren, en openbaar maken wie de Zijnen zijn en dan zullen de verschillende soorten bij elkaar verzameld zijn. Ik denk dat een verrader duidelijker zijn gedaante vertoont aan het hoofd van een troep soldaten dan aan de tafel niet Sions Koning. U moet verwachten iets van dezelfde behandeling mee te maken als ik; als dat niet zo is, zullen al mijn verwachtingen van u niet uitkomen, want: “Wee u, wanneer al de mensen (in het

bijzonder vermete huichelaren) wel van u spreken”

Maar de Heere heeft u doen neerzitten om de kosten te overtekenen, of u in staat zult zijn met tienduizend tegemoet te treden degene die met twintigduizend tegen u komt; en als dat zo is, zal Hij u ervan weerhouden een gezant te zenden die vredesvoorwaarden begeert waar de Heere der heirscharen vuur en zwaard heeft gezonden.

Maar ik moet u zeggen dat dit een zaak is die met alle dingen medewerkt ten goede en waarvan de uitwerking is de bevordering van de blijdschap des geloofs. Want dit heeft niet alleen enkelen uitgezuiverd die het verdoemelijke bedrog van de Sabellianen aanhangen, maar het heeft ook een weinig zuiver voedsel teweeggebracht voor de jonge ezels die de aren van de grond lezen.

Ik hen altijd bevreesd geweest uit te weiden over het onderwerp wettische dienstbaarheid, opdat ik niet enkele van de vrije zonen daar weer in zou brengen; daarover hebben sommigen geklaagd.

B. en zijn vrouw uit Oxfordstreet, die u wel kent, hebben een paar weken geleden tegen elkaar gezegd toen zij uit de kerk kwamen: “Hij kwam er goed in vanavond.” “Ja”, zei de ander, “ik wou dat hij er iets meer van gezegd had.”

De ander antwoordde: “Laat hem maar doen, de één of ander zal weldra tegen hem opgehitst worden en dan komt alles er wel uit. Binnen drie weken werd deze voorzegging vervuld. Nu danken zij God Die in Zijn wijsheid de boosheid van duivels en verraders bestuurt tot verheerlijking van Zijn eigen werk en tot troost en bevestiging van Zijn eigen uitverkorenen.

Ik dank God dat Hij zoveel soorten belijders doet tevoorschijn komen die beantwoorden aan de beschrijvingen die Hij in de Heilige Schrift heeft laten optekenen, zodat in al deze dingen Zijn dienstknechten en Zijn kinderen kunnen onderwezen worden. Ik heb nooit geweten wat een huichelaar was tot ik mijn oude meesteres in Ditton leerde kennen; en ook niet wat het betekent het huis met bezemen te keren en te versieren tot ik Butler leerde kennen.

In Vessey zag ik wat geveinsde liefde, voorgewend geloof en stoute vermetelheid eigenlijk inhoudt. Nu weet ik ook wat een verachter en hater van Sion betekent, wie zijn ware vrienden zijn, met wie hij verbonden is en waar hij heenvliedt om hulp te zoeken wanneer zijn wegen als verwerpelijk aan het licht komen. De wereld heeft haar eigen dienaren lief en zondaars beminnen zondaars.

Vaarwel, de Heere zij met u. Geheel de uwe,

William Huntington.

21. Aan de weleerwaarde heer Huntington

Waarde heer,

Dikwijls hoop ik een goede getuigenis van mijzelf aan u te zenden, maar hoe langer ik het uitstel hoe slechter het met mij gaat. Ik kan niets anders in mij vinden dan een zondig hart, uitermate boos, vol van ongeloof en het wordt echt steeds slechter. Ik klaag niet zonder oorzaak. Ik ontdek zulke gruwelen in mijn hart, dat ik geneigd hen te besluiten dat er niets anders in mij is dan zonde; geen verborgen mens des harten, geen genade, geen woord Gods rijkelijk in mij wonende. Ook regeert de Zaligmaker daarin niet en ik kan mijn hart niet eens op Hem vestigen noch mijn genegenheden op de dingen die boven zijn. Ik strijd en worstel, maar de verdorvenheid krijgt de overhand. Niet dat ik tot enige uitwendige zonde overwonnen word of daartoe veel verzocht word, maar mijn vuile, opstandige, afschuwelijke gedachten kan ik waarlijk niet gevangen leiden tot de gehoorzaamheid van Christus.

Hoe treffend wordt mijn geval beschreven in uw laatste gedrukte preek. Ik tracht uit alle macht mijn gedachten in bedwang te houden, de zonde te onderdrukken en mijn hart te vernederen, maar alles is tevergeefs. Dan ga ik zitten murmureren en rebelleren als een tijger en ben ik zo koppig als een ezel. Ik kreun en treur over mijn harde lot, maar er is geen berouw des geestes noch enig gevoel tot

de Zaligmaker. Het is voorwaar zó, dat ik dikwijls arbeid om anderen te troosten, terwijl ik op dat ogenblik geen straaltje troost voor mijzelf kan aannemen, hoewel ik het nodiger heb dan wie dan ook van mijn 'patiënten'. Maar tot dit werk voel ik mij gedrongen, aangezien ik zogenaamd de geneesheer ben, en soms ben ik heel boos op hen omdat zij de troost niet aanvaarden.

Mijn ziel kan in deze toestand alleen maar bitter zijn en gemelijk en zij kan zich met niets vergenoegen, hoewel er in allerlei opzichten veel is waarvoor ik God zou moeten danken.

En toch - kunt u zich dat indenken? - put ik soms een weinig troost, als ik erover denk dat ik in deze diepte zit en vind waarlijk nog trots in mijn hart in deze toestand.

Ik geloof dat velen van het volk erg voldaan zijn met die preek van u, aangezien zij daarin een duidelijker beschrijving hebben aangetroffen dan ik heb kunnen geven van datgene waar ik al lang de noodzaak van heb aangetoond. B. heeft ons maar vierentwintig exemplaren gezonden en ik geloof dat ze binnen enkele ogenblikken weg waren.

Ik zou blij zijn als ik in staat was u te bezoeken, maar dat is nog niet te verwachten. Ik heb, in de kracht des Heeren, voorgenomen bij de waarheid te blijven, wat er ook van mij moge komen; en bij ogenblikken ben ik bereid te zeggen dat ik met de waarheid en haar predikers in gevangenschap en in de dood zal gaan; ja, ik zou eerder mijn bestaan loochenen dan de waarheid. Als ik verzocht word om het allemaal op te geven en van de hand Gods weg te vluchten, achtervolgen mij vaak deze woorden: "Tot wie zal ik henengaan?" Ik hoop, mijn vriend, dat u niet moede wordt voor mij te bidden.

Te midden van al dit verwarde gebeuren, zijn er toch enige blijken van zegen in de kerk. Het aantal hoorders neemt toe, mensen die voor ons geheel vreemd zijn, komen herhaaldelijk hier, maar wij weten niet waarvandaan, en waarvoor zij komen kan ik niet begrijpen, want zij horen weinig anders dan hun veroordeling; en ik ben echt in en buiten de preekstoel zo onvruchtbaar als een dorre boom.

De vrouw die ik op het oog had is getrouwd, dus wat u mij eens vertelde, is zeker, namelijk dat zij niet voor mij bestemd was. Ik dank de Heere voor deze gelukkige verlossing en ik hoop dat ik weer niet verstrikt raak door iemand wier handen boeien zijn en wier hart vol strikken en netten is.

De heer S. te B. is niet meer.

Vaarwel, zeer geliefde vriend. God zegene u hij de voorduur.

Uw liefhebbende vriend,

Jenkin Jenkins

22. Aan de weleerwaarde heer Jenkin Jenkins

Geliefde broeder.

Ik heb nogal ongeduldig gewacht op bericht uit het veld, aangezien ik begeerde te weten of er zegen zou zijn: wie er onder de koninklijke banier zijn gekomen, wie zich neergebogen hebben om de scepter aan te raken, wie het betere juk op zich genomen hebben en wie zich onderworpen hebben aan de Goddelijke openbaring; of er ook zijn die de eed van trouw hebben afgelegd, de rechtmatige erfgenaam gekust hebben en welke gaven er uitgedeeld zijn onder de wederhorigen.

U had verwacht een betere getuigenis van uzelf te kunnen zenden. Ik verwacht nog niets van dat alles, laat ik je dat zeggen. Ik zal u wel kunnen vertellen wanneer dat te verwachten is; maar de ware geestelijke barensweeën zijn nog niet over u gekomen. Dat blijkt duidelijk uit uw brief, waarin u mij meedeelt dat je steeds slechter wordt. De Heere zij daarvoor dank; ik zou wel wensen dat je al dood was. Toen het gebod tot Paulus kwam, werd de zonde levend en hij stierf, en het spijt mij dat je zo'n harde dood hebt.

"Zie, die Gij liefhebt, is krank", zei Maria. Jezus neemt daarvan weinig notitie. Maar: "Lazarus is gestorven!" Zie, dat helpt; dan gaat Jezus. En zo is het nu nog. "Doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven" Eén geloofsblik, één toeëigenende daad van het geloof in Jezus en wij worden van dood levend en zullen niet in de verdoemenis komen.

“Maar, zegt u, “er is niets anders in mijn hart dan zonde.” Dit is toch goed nieuws, dit komt overeen met Gods getuigenis: “het gedichtsel van des mensen hart is te allen dage boos.” Nu zult u zeker niet op uw eigen hart vertrouwen, aangezien het arglistig is meer dan enig ding. Want in feite wil Jezus met niemand anders te doen hebben dan met zondaren. Om dezen te verlossen is Hij in de wereld gezonden, en degene die bij deze spreekwijze blijft, houdt een getrouw gezegde vast, aller aanneming waardig.

Als de arme melaatse geheel overdekt was met schilfers, moest de priester hem rein verklaren, maar één puist op het voorhoofd, een kleine verheffing van trots, was voldoende om hem totaal onrein te maken met de plaag op zijn hoofd. God zal hoge dingen, hoge gedachten en hoge blikken neerhalen; een trots hart zal Hij niet dulden. “Nederigheid gaat vóór de eer”, dat wil zeggen: vóór wij geëerd worden met de aanneming, moeten wij vernederd worden over de zonde, en wel met een Goddelijke droefheid.

U probeert met alle macht om uw gedachten in bedwang te houden, de zonde te onderdrukken en uzelf te vernederen voor God; maar alles is tevergeefs. Het spijt me heel erg dat u nog zoveel kracht over hebt, omdat de belofte bidt, dat God de zwakke kracht geeft en die geen krachten hebben zal Hij de sterkte vermeerderen. Vandaar deze vreemde uitspraken: “Dat de zwakke zegge: “Ik ben sterk.” “Want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht.”

Maar u deelt mij mee dat al uw geweldig worstelen en arbeiden tevergeefs is. Dat is het ook waarlijk, mijn zoon, het is hetzelfde als de moorman zijn huid kan veranderen en een luipaard zijn vlekken. “Zonder Mij”, zegt Christus, “kunt gij niets doen.” Dat is een moeilijke les en het is bijna de laatste die wij leren vóór wij tot de verlossing worden verhoogd.

Ik ben ervan overtuigd dat de Heere u niet op uw drossem zal doen rusten of op het zand zal doen bouwen.

Gij werkt om anderen te troosten en verwijt hen dat zij niet aannemen wat uzelf ook niet kunt nemen. Het is eigen aan Heeren en oversten u te berispen; dit moet geschieden om gezag te tonen, om te laten blijken of iets goed of verkeerd is. Ga voort, mijn zoon, en wees ervan verzekerd dat u uw ambt daarmee meer aanzien geeft.

Op het ogenblik gaat het hele werk door als in nevelen gehuld; de geblinddoekte leidt de blinde, de kreupele helpt de struikelende, de zwakke houdt de bezwijkende staande en de gewonde verzorgt de zieke. Nooit hebben een herder en zijn kudde, een predikant en zijn gemeente beter bij elkaar gepast dan u en de uwen. Onder uws gelijken spreekt gij verborgenheden, maar tot allen die achter het geheim gekomen zijn, spreekt u in gelijkenissen Uw redenen zijn niet zonder betekenis voor uw eigen gezelschap, maar u spreekt barbaars tot degenen die buiten u zijn. Uw taal past bijzonder bij uw eigen gemeente, u hebt hen naar uw eigen hand gezet en bedorven voor ieder ander.

Ik verbaas mij niet over de vermeerdering van het aantal toehoorders; uw woord gaat met kracht gepaard; het brood dat nu op het water geworpen wordt, zal na vele dagen gevonden worden. De mensen komen omdat zij hun gedachten en gevoelens horen verwoorden en uitleggen. God houdt uw voeten in de stok en uw hoofd omwonden opdat u niet uit hun pad zou weglopen of boven hun ervaringen zou spreken.

Zij ontvangen licht, hoewel u in het donker zijt; zij verkrijgen wijsheid uit uw vermeende onwetendheid, ja kracht uit uw zwakheid en hoop uit uw inzinkingen. Degenen die bekend gemaakt zijn met hun gevangenschap, zullen God danken dat Hij profeten in Babel voor hen heeft verwekt. Daarom is het geen wonder dat zij u komen beluisteren, daar zij moed scheppen uit uw banden. “Het leven werkt in hen, maar de dood in u.” U hoopt dat ik het niet moe word voor u te bidden. O, nee, ik ben allang bezig hospitalen door te lopen, de zuchtenden te bezoeken en kandeel te maken. Ik ben hiermee helemaal in mijn element. U kunt rekenen op al het geduld, de oprechtheid en het medelijden dat u maar kunt verwachten van iemand die bekend staat wegens een slechte geest.

Maar u wordt trots op uw huidige staat. Ik ken dat geheim ook; als u er iets verdienstelijks van maakt, zal het weggenomen worden en een gevoel van liefde zal u daarover tot berouw brengen en u

uw laagheid doen ontdekken, en dit zal u dieper wonden dan alles wat u tot nu toe gezien of gevoeld hebt. Eén blik van ontferming op de arme Petrus zal daartoe genoeg zijn. Maar, degene op wie u het oog had is getrouwd; des te beter, zij is niet de Parel van grote waarde, niet het ene nodige. U zult al genoeg kwelling hebben zonder dat er iemand bijkomt. Als zij iets goeds voor u was geweest, geschikt voor een dienaar en waardig om van het heilige te eten, zou u de eerste keus gehad hebben, want “God zal het goede niet onthouden, degenen die in oprechtheid wandelen.” Maar een weerbarstige oude mens en een kromme rib zouden er voor gezorgd hebben dat u tussen twee pakken moest neerliggen. Maar “Naftali” is “een losgelaten hinde”.

U moet bij volmacht liefhebben, niet trouwen; en u moet zielen in ondertrouw brengen met de Koning en u niet bekommeren over zaken als een vrouw. Twee blaren op één hoofd is niet half zo erg als een werkzame os en een wilde ezel onder één juk; die moeten niet samen ploegen. Veel hartewerk van binnen, veel predikwerk van buiten, een aantal zielen te voeden en te letten op de kracht en de goede hand Gods zal uw geest in beslag nemen en u tevreden doen zijn met uw tegenwoordige staat, zodat u geen andere bezigheden kunt hebben. Maar als die wegvallen en een ander gezelschap krijgt de overhand, dan zal de huwelijke staat het voornaamste zijn. God zal u niet zonder getuige laten.

U kent uw vijanden en u ziet hun val. Die de rechtvaardige haten, zullen verlaten worden.

Ik hoop u met Kerst te zien. Breng in elk geval mijn innige groeten over aan het krakkemikkige huisgezin.

De Heere zij met u.

Altijd de uwe,

WILLIAM HUNTINGTON S.S.

23. Aan de weleerwaarde heer Huntington

Geachte heer.

Uw onwaardeerbare brief heb ik juist op tijd ontvangen, u hebt voorzeker nooit een brief geschreven die gepaster is voorde toestand van een mens. Ik kan alleen zeggen dat ik mijn zegel aan deze waarheid gehecht heb, want ik geloof elk woord daarvan. Het is de waarheid en de ware toestand van mijn geval. U achtervolgt mij, u doorgrondt mij, u kent mijn weg; u weet waar ik mij bevind en u doorziet mij, waar ik ook heenga; ik kan u in waarheid zeggen dat ik verre van boos op u ben. Maar ik dank God veeleer dat Hij mij begunstigd heeft met zo'n gezaghebbende en trouwe vriend.

God heeft mijn hart eerlijk gemaakt, zo Hij het niet goed gemaakt heeft; ik wil het slechtste van mijzelf leren kennen. Ik ben er geheel van overtuigd, geachte heer, dat de ware barensweeën nog niet over mij gekomen zijn; ik ben me daarvan bewust. Ik gevoel mijn gebondenheid, mijn natuurlijke duisternis, opstand, wederstrevigheid en het ondragelijk juk van mijn eigen overtredingen, maar ik ben nog niet gezegend met een gebroken, nederig en boetvaardig hart. Ik heb ook geen droefheid naar God Die een onberouwelijke bekering na zaligheid werkt. De verschrikkingen van de wet werken niets van dit alles en de dienstbaarheid en de toorn die de wet werkt, doen het hart niet smelten, maar wekken er de vijandschap in op en verharden het hart eerder, zelfs tegen God. Het is zo waar, *dat het vleselijk gemoed vijandschap is tegen God, het onderwerpt ziel der wet niet, want het kan ook niet.*

U zegt, dat het jammer is dat ik nog niet dood ben; ik wilde wel dat het zo was, want thans ben ik noch dood noch levend en nog niet buiten gevoel.

O, dat mijn hals gebogen werd onder het juk van de dierbare Verlosser! Niets anders staat er in de weg dan de weerbarstige, opstandige wil en die sluitboom is al groot genoeg. Niets dan een Goddelijke kracht kan die ten onder brengen en hij moet onderworpen worden, wil ik ooit zalig worden.

Ik geloof dat er nooit zo'n gezelschap arme zielen is geweest als wij zijn. Wij passen zeker goed bij

elkaar en u zegt dat “de geblinddoekte de blinde leidt” dat is goed en wel, als het maar niet is dat “de blinde de blinde leidt.” Als ik slechts geblinddoekt ben, kunnen de overgebleven plooiën van de oude sluier worden weggedaan als Hij naderbij komt, Die de ogen van de discipelen op weg naar Emmaüs gesloten hield.

Ik heb hoop dat de goede God mij niet lang in deze toestand laat voortgaan. Ik geloof dat Hij mij nooit op mijn droesem zal laten stilliggen, en mij ook niet zal laten rusten totdat ik in de aangewezen schuilplaats ben. Hij heeft tot hiertoe vlak achterna gezeten en mij uit menige valse toevlucht gedreven en Hij laat steeds een vrees in mijn hart blijven dat ik niet kan bouw op enig ander fundament dan op datgene wat Hij in Sion gelegd heeft; dit is alles wat ik op dit ogenblik zeggen kan.

God zegene u, moge het uw ziel steeds welgaan; dit bidt uw zeer toegenegen vriend die zeer veel aan u te danken heeft,

Jenkin Jenkins

24. Aan de weleerwaarde heer Jenkin Jenkins

Geliefde broeder in Christus.

Ik heb uw briefje ontvangen en daaruit is duidelijk gebleken dat mijn brief juist van pas kwam. Des te beter, daar ik uit mijn schat oude dingen haal die met de nieuwe van u goed samengevoegd kunnen worden. Een bewijs dat wij schriftgeleerden zijn in het koninkrijk Gods, nieuwe en oude dingen voortbrengend.

Uw toestand, broeder, is eens ook de mijn geweest en daarom is het voor mij slechts wat teruggaan naar vorige voetpaden en daar zal ik u zeker ontmoeten, want het is de oude berg, in zwartheid en donkerheid gehuld; maar aangezien deze in de route ligt naar het beloofde land, is het niet goed deze te ontwijken, opdat we niet bevolen worden terug te keren.

U hebt uw zegel gehecht aan de waarheid van hetgeen ik u geschreven heb. Degene die Gods getuigenis met enige kracht ontvangt, heeft een verzekering in Zijn hart van de waarheid ervan en die verzekering is er het zegel van dat hij er aan hecht alsof hij het met zijn hand geschreven heeft.

Wat betreft het uitvinden waar u gelegerd bent, dat is slechts een kwestie van het kennen van zijn eigen hart en dan kennen we het hart van alle mensenkinderen, want “gelijk in het water het aangezicht is tegen het aangezicht, also is des mensen hart tegen de mens” (Spr. 27:19). Ik weet dat uw tegenwoordige gevoelens, denkbeelden en paden eens de mijne waren; het blaten van de schapen en het loeien van de ossen is vanouds al gehoord in elke voetstap die u nu ook gaat.

“De echte geboorteweën zijn nog niet gekomen.” Dat is waar, broeder, die zijn nog niet gekomen; wettische vrees, een gevoel van toorn, zonde en verschrikking hebben het grootste deel veroorzaakt van uw verleden arbeid en moeite die tot op heden u hebben aangegrepen; maar u zult in meerdere of mindere mate die zelfwalging en onderwerping aan en berusting in de wil Gods bij u vinden, wat er ook van u kome, eer uw gezegende verlossing komt.

De laatste weeën van een geestelijke geboorte gaan bij ogenblikken gepaard met enige vurige trekkingen van de liefde Gods; zoete lichtstralen van des Heeren gezegend opgeheven Aangezicht; blikken, vol verlangen op Hem Die we doorstoken hebben; een wenen over Hem en Zijn smartelijk lijden; intense begeerten naar verzoening en vereniging met Hem; met schuchterheid wordt elke overvloed van troost die verschijnt om het gemoed te bewerken en het te verlossen uit de donkere plaatsen van de schaduw des doods, afgeweerd. Men krimpt ineen om het licht van Zijn gezegend Aangezicht te ontwijken uit een bewustheid van zijn uiterste onwaardigheid het Woord der verzoening of enige gemeenschap of vereniging met Hem onder de bewerking van de Geest der liefde te ondervinden. Men begeert nog meer te lijden en gevoelige vergelding te ontvangen voor zijn verleden dwaasheid en vervloekte opstand tegenover de allerbeste Vader en Vriend. Men vindt een gewilligheid in zich om onder smart ten grave te dalen als dit Gods wil zou zijn, zodat de zonde

en het eigen ik gewroken mogen worden. Men heeft een vast voornemen zichzelf nooit te vergeven zolang men op de wereld is, niettegenstaande het gezegend gevoel van schuldvergeving dat men van Boven ontvangen heeft. Men houdt met beide handen het zondaarsbankje vast ondanks al de vriendelijke uitdrukkingen als: "Vriend, ga hoger op!" Al deze zaken liggen in deze woorden opgesloten: "Dan zult gij gedenken aan uw eigen boze wegen die niet goed waren, en gij zult van uzelf een walging hebben vanwege uw ongerechtigheden, als Ik met u bevredigd zal Zijn."

Maar u zult misschien vragen: wat zal dit alles in zo'n hart als het mijn uitwerken?

Ik antwoord: als de voorspraak van de Advocaat de beschuldigers in verlegenheid zal brengen. Als de stem van het bloed der besprenging al de luide beschuldigingen van het geweten tot zwijgen zal brengen. Als Goddelijke barmhartigheid en menselijke ellende elkaar van binnen ontmoeten zullen. Als soevereine liefde de strijd aanbindt met wettische vrees en deze voor haar op de vlucht doet gaan. Als de grote Geneesheer de gewonde ziel gaat behandelen; ... *dán* zal het gezegende werk zichzelf openbaren en dan zal de leeuw uit de bodemloze put naar zijn hol sluipen.

U voelt uw gebondenheid en uw duisternis. Dit zijn zaken die voorafgaan, om de weg tot ontferming te banen, zij doen ons erom roepen en zij laten ons achter als geschikte onderwerpen voor genade. Het was de wreedheid van de rovers van de arme man die het medelijden van de barmhartige Samaritaan tot die arme man opwekte. De Heere is gezalfd om de gevangenisdeuren te openen voor degenen die gebonden zijn, en om te verlichten hen die in duisternis en schaduw des doods gezeten zijn.

U bent opstandig en wederstrevig. Dit is van nature de toestand van ons allen, maar Christus heeft gaven ontvangen "om uit: te delen onder de mensen; ja, ook de wederhorigen om bij U te wonen, o HEERE God!"

Wat uw natuurlijke wederstrevigheid betreft, elke straal van hoop en elke ontdekking of elk gevoel van de stervende liefde zal die doen smelten en vergaan, en onder de invloed van vernieuwende genade zal dit alles niet weinig medewerken tot zelfverfoeiing. Goddelijke droefheid en evangelisch berouw zijnde gezegende vruchten van vergevende liefde en volgen daar altijd min of meer op.

De wet werkt dit nooit en is daar ook niet voor bestemd; de wet werkt dood en toorn, zij ontdekt de zonde en wekt die op, zodat het kind des Heeren zowel de goedheid als de gestrengheid Gods kan leren kennen, *en zingen van goedertierenheid en recht*; van recht dat voldaan is en van goedertierenheid die aangebracht is. Het werk gaat door, broeder. God zal u het licht in Zijn Woord niet geven om u allerlei kennis te geven en allerlei geheimenissen te doen verstaan om daarmee niets te zijn dan een klinkend metaal, zoals dat met velen het geval is. Hij zal niet uw verstand verlichten om u gezichten te doen zien of u zich te laten beroemen op de kennis van de Almachtige terwijl de satan in het hart regeert, zoals Hij met Bileam handelde.

Maar Hij schijnt met Zijn licht in uw hart opdat u uzelf moogt leren kennen en de plaag van uw eigen hart moogt gevoelen, zodat alle roem is uitgesloten. De Heere opende het hart van Zijn discipelen bijna drie jaar vóór Hij hun verstand opende om de Schriften te verstaan. "De kennis maakt opgeblazen, maar de roede en de kastijding brengen wijsheid aan; de roede komt in liefde en *de liefde sticht*.

Wanneer verwacht u mij een bezoek te brengen? Daarover staat geen woord in uw brief. Maar ik zal u sparen.

Ik weet dat het uitrukken en afbreken in uw ziel voortgaat; ik weer dat satan ontdekt is en dat zijn sterke vestingen wankelen. Het *eigen ik* is weinig meer dan een nul; ik bemerk dat in elke brief, uw zinsbouw en wijze van zeggen worden steeds slechter; uw geheugen is als een net, het laat er alles door rollen behalve de slechtste dingen. Maar dat is niet erg, als de Trooster komt, zal Hij ons alles indachtig maken.

Een Goddelijke kracht die ons gewillig maakt, verstand dat ons verleend wordt om Hem Die de Waarheid is te kennen, een nieuw hart dat besneden is om de Heere lief te hebben, de wet des geloofs die in ons gemoed geschreven is en een nieuwe geest in ons binnenste zullen alle dingen voor ons oplossen en alles voor ons recht zetten.

De Heere van alle Heeren zegene u,
 Uw liefhebbende
 WILLIAM HUNTINGTON S.S.

25. Aan de weleerwaarde heer Huntington

Geachte heer.

Gisterenmorgen heb ik een brief van de heer B. ontvangen die hij, naar hij mij vertelde, op uw verzoek geschreven heeft. Ik zie heel duidelijk en ook heb ik daar al eerder vele blijken van gehad dat uw zorg en goede wensen op mijn welzijn gericht zijn; maar het bericht dat thans onrust gewekt heeft in uw gemoed verbaasd mij heel erg; ik weet ook niet waar dit vandaan kan zijn gekomen.

Uw vriend is kreupel en dat in meer dan één opzicht; en er is iemand die hem heeft belasterd hij de enige persoon op aarde tot wie hij, behalve in de eerste plaats tot de Heere, opziet om geestelijke raad.

Dat ik de waarheden die u preekt verloochen, is onder de huidige gemoedstoestand, dunkt mij, zeker ondenkbaar; want waar zou ik me anders moeten wenden of waar kan ik anders mee voor de dag komen, aangezien het zo helder voor mij is dat het waarheden Gods zijn? En hoewel u weet dat ik er in mijn tegenwoordige toestand geen duidelijk en zeker bewijs van heb dat ik er deel aan heb, toch denk ik dat ik liever op dit moment zou sterven, dan me ook maar van één waarheid te onttrekken; zover ik kan zien, komen ze met Gods Woord en mijn eigen ondervinding overeen.

Als iemand u heeft gezegd dat ik de waarheden niet predik met zoveel licht en kracht: zoals u dat kunt, dan is dat zeker waar; of dat ik sommige waarheden in het geheel niet preek, is dat niet minder waar. Want ik kan een waarheid waarvan ik zelf geen ondervinding heb, niet preken met overtuiging, kracht en voldoening.

De algemene strekking van mijn prediking is de mensen te tonen dat zij met enkele wettische overtuigingen gaan rusten op de letter van een belofte, zonder de kracht daarvan te gevoelen; dat zij het Evangelie met hun natuurlijk verstand aannemen en het met een menselijk geloof aanvaarden, of de waarheid ervan toestemmen zoals zovelen doen met enig ander getuigenis dat een verstandelijk bewijs van de waarheid behelst. Deze toestemming, die hun natuurlijke genegenheden raakt, geeft hun veel vrolijkheid en blijdschap, zodat zij voor een tijd geloven en zich daarin verheugen; en zó bouw zij daarop een sterke verzekering dat hun staat goed is. Zij strijden en disputeren voor hun leerstellingen en werpen zich op als kampioen voor dit soort geloof, en dat noemen zij bekering.

Maar zij zijn, niettegenstaande dit alles, nog onder de wet en onder de heerschappij der zonde, want de begeerlijkheid en de trotsheid van het hart is nooit ten onder gebracht en zulken zijn even ver van de gerechtigheid en de ware vrede als degenen die nooit het Evangelie gehoord hebben.

Bovendien tracht ik hun aan te tonen wat het werk der wet is, als het geweten van de zondaar is ontwaakt en het de kracht van het gebod voelt; hoe de zondaar zijn gebondenheid voelt en de duisternis waarin hij verkeert en het ongelooft waaronder hij besloten is. En verder de toorn die door de wet wordt ontdekt, de verdorvenheden die erdoor worden opgewekt, de vijandschap die de wet oproept, de dood en de veroordeling waarmee zij de zondaar bedreigt.

Hier tracht ik ook het onderscheid aan te tonen tussen de overtuigingen des Geestes en die van een natuurlijke consciëntie, door te laten zien dat de Heilige Geest in de waarheid leidt, licht geeft aan de zondaar, opdat hij zijn staat leert kennen en dat onder de werkingen van de Geest berouw, droefheid naar God, boetvaardigheid des harten, ootmoed en onderwerping aan de wil van God worden en moeten worden voortgebracht, want de Geest komt de ziel, als de Geest der gebeden, te hulp om de Naam des Heeren aan te roepen en brengt de ziel door Zijn beïnvloeding tot de troon der genade en stelt ze zo in staat om toegang te krijgen tot de Zaligmaker.

Ik tracht ook uit de Schrift de noodzakelijkheid aan te tonen van een krachtdadige toepassing van het Woord des levens en van de besprenging van het bloed van Jezus aan de consciëntie, ten einde

de zondaar uit zijn gevangenis te voeren. Want door het bloed des verbonds verkrijgen wij onze vrijmaking.

Ik weet dat ik zonder aanzien des persoons spreek. Ik tracht in vrede te leven met alle mensen; ik bemoei me ook niet met de zaken van andere predikanten of kerken. Ik tracht alleen de weinigen die mijn prediking wensen bij te wonen te onderwijzen en hen tot een recht inzicht van de staat van hun ziel te brengen; dat is alles wat ik beoog; en waar ik in gebreke blijf, kan ik alleen maar zeggen dat het komt door gebrek aan licht.

Dagelijks word ik gekweld met de plaag van mijn eigen hart, de zonden van mijn natuur, de dienstbaarheid der wet, ongeloof, geestelijke duisternis en hardheid des harten. Ik geloof zeker dat, als sommige mensen van mijn strijd afwisten, zij medelijden met mij zouden hebben in plaats van verdrukking tot mijn banden toe te doen. Maar dit alles zal mij wel wat te zeggen hebben. Ik ken nog maar heel weinig van mijzelf en nog minder van de Heere en Zijn wegen.

De laatste tijd ben ik lichamelijk heet niet goed; anders zou ik u al eerder bezocht hebben; ik verwacht dat ik binnenkort toch weer in staat zal zijn naar de stad te komen.

Ondertussen hoop ik enkele regels van u te ontvangen als het u uitkomt.

Uw ziel het goede toewensend, verblijf ik,
Jenkin Jenkins

26. Aan de weleerwaarde heer Jenkin Jenkins

Mijn beminde, en zeer gewenste broeder, mijn blijdschap en kroon, genade en vrede zij u vermenigvuldigd.

Uw brief heeft mijn hart vertroost, want inderdaad was wat men en de pijnlijk voor mij. Ik was bang dat u gezegd had: het is “een verbintenis (Jes. 8:12), of dat de sterke hand des Heeren Zich had teruggetrokken, of dat de één of andere misleidende geest u had beïnvloed, of dat u als gevolg van een verzoeking en de tegenstand vanwege het Woord geërgerd was. Maar God zij gedankt, “er is geen toverij tegen Jakob noch waarzeggerij tegen Israël.”

De kinderen Gods zullen allen van Hem geleerd worden; en er dient melding gemaakt te worden van iedere les die zij leren door de werking van de Geest, of het nu een schrikkelijk gezicht en gevoel van eigen overtredingen is, óf de verdorvenheid van de menselijke natuur, het Goddelijke ongenoegen door de wet of Zijn genade in Christus Jezus. De wachter moet verklaren wat hij ziet en geen gezicht uit zijn eigen hart spreken als hij niets gezien heeft. Het is goed dat wij anderen vertellen wat God aan onze ziel gedaan heeft; waar het hart vol van is, loopt de mond van over, of het nu gaat over de verschrikkingen des Heeren of over de vreugde in God. Want uit de overvloed des harten spreekt de mond; zo’n spreker, of hij nu vol vreugde of droefheid is, kan spreken als de Woorden Gods en dienen als uit kracht die God hem verleent, opdat “God in allen geprezen worde door Jezus Christus.” Als de Heere iemand een weinig uittilt boven het alledaagse, is dat om één of ander bijzonder werk.

Toen het Hem behaagde mij uit te zenden, bemerkte ik al spoedig dat er veel gepreekt werd in zeer algemene zin. Velen hielden zich op met een algemene roeping en een algemene nodiging tot zondaren, maar de Schriftuurlijke scheidlijn tussen de dienstbare en de vrije, de verkorene en verworpene, de gelovige en de huichelaar, de goede aarde en de doornachtige grond, de evangelische en de wettische werd maar zelden aangeroerd.

Zodra de Heere mij er dan ook toe bracht om op deze dingen de nadruk te leggen, kreeg ik van degenen die het licht haatten, hun eigen valse rust liefhadden en hun valse toevluchten koesterden, de naam een man te zijn met verkeerde bedoelingen; waar degenen die de plaag van hun eigen hart gevoeld hadden en die iets van de genade Gods hadden ondervonden, klemden zich aan mijn

prediking vast en verkregen er licht, bevestiging en troost uit. Zulken blijven in de waarheid; de anderen keren er zich van af en wenden zich tot fabels.

God doet niets tevergeefs; hij liet Paulus toe heel ver te gaan in het bestrijden van de zaak van de dierbare Zaligmaker, ofschoon hij toch een uitverkoren vat was. En toen hij in de ambtelijke dienst optrad, werd hij door de heiligen beschouwd als een bijzonder voorbeeld van soevereine genade, als een ontijdig geborene, en zij verheerlijkten God in hem. En Paulus deelt ons mee dat de Heere hem in dat wrede verzet en in die vervolging liet voorthollen, opdat God in hem al Zijn lankmoedigheid zou betonen tot een voorbeeld dergenen, die daarna in Hem geloven zouden ten eeuwigen leven (I Tink 1:16).

Ik geloof dat God u, mijn broeder, heeft toegelaten het algemeen gewilde ambt van vandaag te aanvaarden, door uzelf, zoals vele anderen, in de bediening in te dringen zonder zending of opdracht van Hein, en dat Hij u thans onder handen neemt en u de ogen geopend heeft, opdat u anderen moogt ontdekken. Want wie kan beter als instrument gebruikt worden om uit te rukken en af te breken dan hij die in een ijdele en valse belijdenis is geworteld en gebouwd geweest? U kent alle verblijfplaatsen, vertrekpunten, schuilplaatsen en toevluchten der leugenen, waarin zulke arme zielen verkeren en daarom bent u, onder Gods leiding, des te beter in staat om hen eruit te jagen, hen te arresteren en voor het gerecht te brengen; en mijn innige wens, hoop en bede is, dat de Heere u nuttig moge doen zijn in deze zaak.

Wat u in uw brief vermeld hebt is waar; er zijn, naar ik geloof, een aantal van zulke belijders als u beschrijft; en de nadruk leggen op het werk des Geestes in de ziel, de kennis van het zondige eigen bestaan en de noodzakelijkheid van de besprenging van de consciëntie met het bloed is het werk van een goede dienaar van Jezus Christus; het is een zaaien in gerechtigheid, om wel of niet te maaien tot weldadigheid.

Wat betreft uw klachten over een hard, weerstrevig en bedrieglijk hart, u vergeet, geliefde broeder, dat de voorbereidingen van het hart des mensen en het antwoord der tong beide van de Heere zijn; en het is niet bij een man die wandelt, dat hij zijn gang richte (Jer. 10:23). De weg des mensen is niet bij hemzelf; God maakt Zijn volk tot nieuwe schepselen in Christus Jezus, en formeert Zich een volk om Zijn lof te vertellen; wij hebben evenmin de hand in de nieuwe schepping als in de oude. Wij zijn in beide lijdelijk en zijn slechts klei in de hand van de Pottenbakker, Die het vat der barmhartigheid voor Zichzelf formeert en de schat van genade en waarheid erin legt; derhalve is de uitnemendheid der kracht Godes en niet uit het aarden vat, want de kracht Gods wordt in de zwakheid van het schepsel volbracht.

Als een zondaar door de prediking wordt aangegrepen en zijn toestand wordt opengelegd, als de gedachten van zijn hart geopenbaard worden en God dan met hem in het gericht treedt, dan wordt hierin een almachtige kracht aangewend door middel van een worm; en eveneens als een arme zondaar wordt bestookt met dreigementen, beschuldigingen en verwoede aanvallen van de satan, die sterker is dan wij (en als toch het arme verzochte schepsel daaronder staande blijft), dan is dit weer Gods kracht die in de zwakheid van het schepsel wordt volbracht, dan is Gods genade ons genoeg, want onze kracht is geheel vergaan en ons vlees en hart bezwijken beide.

Zijn genade is genoeg om ons tegen alle verzoeken te wapenen, ja die is genoeg om ons tegen de kracht der verzoeking te bewaren. Die was genoeg om Paulus te behoeden voor het vallen in de zonde toen hij verzocht werd. Die was genoeg om Petrus weer op te richten toen hij voor de verzoeking gevallen was, en diezelfde genade is tot hiertoe genoeg geweest voor u. De genade uit de volheid van Christus kan nooit uitgeput raken. En het beginsel van genade in ons kan nooit ontworteld worden; het is het werk van Gods handen en er kan niets van afgedaan worden en niets aan toegevoegd worden, God heeft het in ons gewerkt opdat wij Hem zouden vrezen.

Ik zou blij zijn als ik u enkele dagen op bezoek zou hebben als het u schikt. Breng mijn beste wensen en vriendelijke groeten over aan allen die onze Heere Jezus Christus liefhebben.

Geliefde broeder in de Heem, weet dat ik altijd de uwe ben,
WILLIAM HUNTINGTON S.S.

27. Aan de weleerwaarde heer Huntington

Ik verlang reeds iets van mijn geliefde vriend te horen sinds hij vertrokken is en hij verwacht misschien al eerder iets van mij te horen; dat zou ook wel gebeurd zijn, als ik niet zo traag van hart was geweest tot alles wat goed is. Dat is bij mij het geval en dat is de reden dat ik niet eerder geschreven heb.

U weet niet hoe het thans met u is; en ook niet hoe u denkt over uw laatste bezoek aan ons, maar ik geloof dat het één van de profijtelijkste bezoeken was die u ooit aan Lewes gebracht hebt. Wat mijzelf betreft, kan ik dit vooral wel zeggen. Sinds die tijd is er veel voor mij opgehelderd, mijn hart is verwijd en uitgebreid; ik heb sindsdien enkele aangename en troostvolle ogenblikken gehad, zowel in het verborgene als in het openbaar. Ik heb ondervonden dat als wij naarstig en ernstig zijn met de Heere in de binnenkamer, Hij ons dit in het openbaar wil vergelden.

Ik had de Zaligmaker gesmeekt mij bij uw komst één of andere ze en te verlenen, en mijn gebed is niet tevergeefs geweest. Ik ben verkwikt en versterkt geworden en ik gevoel de nawerking er nog van bij mij, en ik weet zeker dat het van Hem was.

Maar wat voel ik mijzelf een samenstel van licht en duisternis, geloof en ongeloof. Soms denk ik geheel licht te zijn en kan ik diepten uit de duisternis ontdekken, en dan ben ik weer geheel duisternis en verwarring en voel ik dat ik iemand nodig heb die mij bij de hand leidt.

Bij ogenblikken sta ik zo vast, dat ik geneigd ben te denken dat niets mij meer kan neerwerpen, maar weldra lig ik weer voor de poorten des doods en kan ik nauwelijks geloven dat er een God in de hemel is, en dat alles wat ik gevoeld, gezien of gehoord heb bedrog is.

Op sommige tijden ervaar ik een zoete vertedering en ween ik in het verborgene, dan voel ik mij getroost, maar het duurt niet lang of er gebeurt iets dat mij zeer boos maakt en de zoetheid begint weer af te nemen. Dan probeer ik mijn aangename toestand weer te krijgen en vast te houden, en als ik dat niet kan, begin ik weer gemelijk te worden en dan is alles weer weg. Nadat ik enkele malen ruim gestaan heb op de preekstoel, begin ik te denken dat ik in een nieuwe toestand terecht zal komen, dat ik niet meer in die nare oorden van duisternis, gebondenheid en bitterheid zal geraken, snaar o, wat een teleurstelling voor me, en dan kom ik tot hm besluit dat het alles ijdelheid geweest is.

Maar wat mij het meest van alles ontstelt en somt, zijn de aanvallen van vuile verdorvenheden in mijn hart die plotseling in mijn gedachten kooien, alsof de duivel deze oproept; als er in mij helemaal geen genegenheid toe is, dringen die gedachten zich toch aan mij op.

Dat zijn voornamelijk de zonden waar ik vroeger aan verslaafd was; die komen nu dikwijls weer in mijn gedachten op en er is in mij iets wat daaraan wil toegeven en dat maakt mij bevreesd dat de genade in mij niet heerst, want als dat wel zo was, zou ik zo niet zijn. Dit brengt weer ergernis en opstand hij mij teweeg en dan is alle hoop en vertroosting weer weg. O, dit is de pest en de plaag van mijn ziel.

God geve dat deze dingen uitgeroeid worden, want ik wil ze niet en verlang er niet naar. Ik heb me al lang genoeg eraan overgegeven en ben er een gewillige slaaf van geweest, maar ik zou liever nog jaren lang verkeren in deze ellende, onder deze toorn, schuld en vreze dan dat ik onder de heerschappij van de zonden zou zijn; ik smeeke de Heere dikwijls, of Hij mij, als dat nodig is, liever terug op mijn plaats wil zetten, dan dat ik een huichelaar in Sion zou zijn.

Velen hier laten u groeten. Verschillende personen hebben mij verteld, dat zij u nooit eerder zo goed begrepen hebben, en dat geloof ik van hen; maar die verandering is iets in henzelf. Ik heb hen dikwijls met tegenzin in mijn hart door al de vunzige hopen van de duivel heen moeten jagen en u hebt ze daar aangetroffen en hebt het genoegen gehad om hen te ontdekken. Soms heb ik bij ogenblikken gezegd dat ik ermee ophoud. Ik weet heel zeker dat de Heere u tot ons afgezonden heeft, hoewel Hij "onze klederen verbrand heeft." Ik voel daar vaak een weerstand tegen, hoewel ik niets te zeggen heb.

JENKIN JENKINS

28. Aan de eerwaarde heer Jenkin Jenkins

Eerwaarde heer,

Ik twijfel er niet aan, geliefde broeder, of de Heere gaf Zijn goedkeuring over het bezoek en heeft het gezegend. Ik geloof dat enkele arme zielen voor de eerste maal een glimp gezien hebben van het aangezicht van de Zaligmaker. Dit heeft een weinig mirre nagelaten op de handvatten van het slot en dit is een voorreken van de toekomstige heerlijke zalving.

Sinds ik uit Lewes vertrokken ben, heb ik nog een kleine rondreis op het platteland gemaakt, daar heb ik anderen aangetroffen, die besloten zijn en niet kunnen uitkomen.

Dit soort werk schijnt voor het merendeel aan mij te zijn opgedragen, nu ik er meer dan drie dienstverbanden in de (geestelijke) hospitalen heb opzitten. Maar op het ogenblik ben ik als een stomme aan huis gebonden, en geen bestraffingen zijn in mijn mond.

Dat mijn vorige bezoeken niet zo profijtelijk geweest zijn, is gemakkelijk te verklaren. U hebt hen allen zo dicht bij de Kreeftskeerkring gebracht, dat zij geheel buiten mijn tegenwoordige luchtstreek verkeerden, aangezien ik jarenlang niet op die breedte gevaren heb en ik verlang er ook niet naar om die noordelijke reizen weer te maken. Maar nu de Zon der gerechtigheid onlangs hun bevroren harten heeft ontdooit en vertederd en hun zielen heeft doen smeken, heeft de Heere hen onder deze aangename stralen dichter naar de warme luchtstreek getrokken.

Christus heeft het werk van onze verlossing niet volbracht aan de uiterste einden der aarde, hetzij noord of zuid, maar nabij het midden, opdat zondaars vanuit al de einden der aarde naar Calvarie zouden zien om gezaligd te worden.

Ik heb allang barensweeën over u mijn zoon, en ik hoop dat ik binnenkort de gezegende vruchten daarvan zal zien. Als de Heere Efraïms vertroosting zal wedergeven, zal Hij zijn treurenden niet vergeten.

Ik verwacht grote dingen in Lewes; geen vals geslacht van huichelaren, geen gemengd volk en ook niet degenen die zich met vreemde klederen kleden. De Heere heeft bij u geheel een goede planting geplant en uw nakomelingen zullen zijn als uzelf. Het zal zijn: *zo de priester, zo het volk*. Zulken alleen zijn *de gezegenden des Heeren, en hun nakomelingen met hen*. Hoe dichter zij bij de Zon komen, hoe beter zij mij zullen verstaan en als u en ik het volledig met elkaar eens zullen zijn, zullen zij bemerken dat wij over dezelfde zaken spreken en in dezelfde voetstappen wandelen.

Dit aanvankelijk werk, waarbij banden losspringen en jukken verbroken worden, zal gepaard gaan met een geest van jaloersheid en naijver onder elkaar, waardoor velen aangestoken zullen worden; velen zullen zich verzamelen rond de kinderen des lichts, om te onderzoeken en te vragen wie hun ogen geopend heeft. Velen zullen deze mensen bezien over wier lichamen het vuur geen macht heeft gehad en het gerucht van deze dingen zal overal verspreid worden, terwijl Sanballat en Tobia in zichzelf verslagen zullen zijn, als zij zien zullen *dat dit werk van de Heere geschied is*.

Die indringers waarover u klaagt, zijn enige van de oude inwoners van het land: "Juda kon hen niet uit de dalen verdrijven, omdat zij ijzeren strijdwapens hadden." Bij ogenblikken naooft u hen ten onder brengen, en naooft u hen door het gebed uit het gezicht verdrijven en in hun holen jagen, maar ik vrees dat na al uw arbeiden moeite deze heidenen zelfs in het heiligdom des Heeren komen: "Wat uit het vlees geboren is, is vlees en wat uit de Geest geboren is, is geest." Dit zondige eigen vlees moet dagelijks verloochend worden; dit deel van het kruis moet opgenomen en gedragen worden: "Als ik het goede wil doen, ligt het kwade mij bij."

Als God het gebed beantwoordt tot blijdschap des harten of ons een antwoord des vredes schenkt, dan twijfelen we niet of God ons gadeslaat; maar als we naar lichaam en ziel in arbeid en moeite zijn, om Zijn Koninkrijk en het goede voor Zijn onderdanen te zoeken tot Hij de klederen van ons lichaam laat verbranden als gevolg van onze inspanningen, dan is zoiets niet gemakkelijk te verklaren.

"Ik ben nedergekomen, zegt de Heere, "om Israël te verlossen", maar het verdubbelen van de taak

stenen te bakken, de wrede bevelen van het hof, de zweepslagen van de opzichters en het inhouden van stro waren een “verlossing, die Mozes zelf niet weinig in verlegenheid bracht.

Job was een man die de Heere vreesde met geheel zijn hart en hij begeerde dit ook met zijn gehele huis te doen, en omdat zijn kinderen gezondigd mochten hebben, zond hij henen en heiligde hen en offerde elke morgen brandofferen voor hen naar hun aller getal. Dit bleef hij doen tot een wind uit de woestijn het huis omstootte en hen allen tegelijk doodde. “Vreselijke dingen zult Gij ons in gerechtigheid antwoorden, o God onzes heils!” (Ps. 65:6) “Omdat de klederen verbrand werden was er in mijn hart niet weinig murmuring,” ... ‘*maar Aäron zweeg stil*’.

2 februari 1797

WILLIAM HUNTINGTON S.S. s.s.

29. Aan de weleerwaarde heer Huntington

Geachte heer.

Vandaag moet ik u enkele regels schrijven, hoewel ik u maar weinig te vertellen heb. Ik kan geen enkel oordeel over mijzelf vormen; ik weet ook niet waar ik sta en wie of wat ik ben. Zeer zeker ben ik een verloren zondaar, maar ik weet niet of mijn hoop waar of vals is. Ik bevind in mij verschillende veranderingen: soms word ik erg gedrukt door lasten en duisternis. Ik voel een pak op mijn hart dat mij bijna weg doet zinken; de plaag van mijn hart, de verwarring in mijn gemoed, het gewicht van mijn werk en mijn onbekwaamheid daartoe en bovenal de twijfelmoedige staat van mijn ziel doen mij wel wensen dat ik nooit geboren was.

Onder deze last kan ik bij ogenblikken nauwelijks staande blijven en dan heb ik dikwijls voorgenomen overal maar mee op te houden; maar dan ben ik weer wat tot rust gekomen en dan volgen er weer enkele dagen verlichting. Dan vat ik het weer op en vind, hoe dan ook, meer kracht dan ooit. Dit geeft mij zoveel moed dat ik geneigd ben te denken dat het ergste over is, dat de Heere mij zachtjes leidt en dat Hij mij zoetjes aan in Zijn nabijheid brengt. Maar als mijn beroering weer terugkomt, dan maak ik eruit op dat de bitterheid des doods nog niet geweken is en dat het nog dieper met mij moet gaan dan tevoren; daar ben ik - lafaard - heel erg bang voor en toch wil ik met het ergste bekend worden.

Soms, en vooral de laatste tijd, ervaar ik dat mijn oude zonden (waaraan ik mij lang heb overgegeven, zelfs regen de kloppingen van mijn geweren in) weer de kop opsteken. Dan word ik er dagenlang door gekweld en achtervolgd en dan ben ik zeer bevreesd dat ik er de een of andere dag weer in zal vallen. Deze dingen zijn een bittere plaag voor mij; ik heb er tegen geroepen tot de Heere en als antwoord op deze arme smekingen heeft Hij hun kracht verminderd en heeft ze wekenlang van mij weggenomen. Maar nu en dan vertonen zij zich weer, alsof ze mij willen laten weten dat zij niet dood zijn; maar dan roep ik weer en word geholpen. Ik geloof dat wat de Heere aan Paulus beloofd heeft, in zekere mate aan mij bewaarheid is, namelijk “Zijn kracht wordt in zwakheid volbracht.” Bij ogenblikken ben ik in staat gesteld de duivel te weerstaan en zeg ik hem in zijn gezicht dat zijn moeite tevergeefs is en dat ik niet zal vallen. De woorden van de Zaligmaker tot Petrus zijn mij dikwijls zoet geweest: “Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude.” Zoals u zich kunt herinneren, heb ik toen ik de laatste keer bij u thuis was op sommige van die zonden gezinspeeld en u hebt ze in het gebed aangehaald voordat wij van elkaar afscheid namen en God weet het, dat ik de kracht ervan niet meer zo erg ondervind sinds die tijd, terwijl ik er op weg naar de stad meer dan ooit tevoren ellendig door gekweld werd.

Er is één zaak uit een brief van u aan een jonge man, die ik evenals u dikwijls begeerd heb, namelijk dat het God had behaagd, dat Hij mij in de dagen van mijn jeugd voor de zonde had bewaard. Toen had ik een tere consciëntie; maar door slecht gezelschap en zondige praktijken verhardde ik mij. En door de Godsdienst te belijden zonder de kracht ervan te kennen, schroede mijn geweten bijna toe,

omdat die slechts als een mantel diende om vele zaken te bedekken die mijn geweten in de dagen van mijn jeugd niet kon verdragen. Ik verwacht dat ik dit mijn leven lang zal betreuren en ik vrees dat het zwaard nooit van mijn huis zal wijken.

Om mij heen hoor ik beweren dat de boeken voor velen tot zegen zijn. Ik geloof dat ze dag en nacht gelezen worden en ik ken niemand die er spijt van heeft dat hij het boek gekocht heeft.

Ik merk dat de brieven tussen u en mij nog steeds veel gelezen worden, ja het schijnt dat zij er nieuwe moed uit verkregen hebben en argumenten om hun tegenstanders van repliek te dienen. Er is één zaak die u genoemd hebt waarvan zij allen getuigen, namelijk “dat velen met jaloersheid op mij zien, vrezend dat: ik tot ruimte zal komen en zij in de handen blijven.” Dat erkennen zij allen eenstemmig; als ik ook maar eens wat hoger heb mogen gaan dan gewoonlijk, dan beven zij. Is dat niet vreemd dat zij liever mij horen stamelen in mijn banden dan dat ik de vrijheid van het Evangelie preek?

Nu moet ik afbreken, daar ik vandaag weer aan het werk ga in het veld, arme arbeider inderdaad.

De God des hemels zegene u en geve voorspoed is de hartelijke bede van uw toegenegen vriend,
JENKIN JENKINS

30. Aan de weleerwaarde heer Jenkin Jenkins

Weleerwaarde heer.

Mijn zoon is nog in leven, hoewel hij geen oordeel over zichzelf kan vormen en ofschoon hij niet weet waar hij staat. Het is het pad van Abraham, mijn zoon, die gehoorzaamde, en uittrok, niet wetende waar hij heenging. Christus zal het verloren schaap vinden als dit schaap Hem niet vinden kan. Want Hij leidt ons op paden die wij niet geweten hebben. Maar wij zullen na dezen zowel weten wat Hij doet, als waarheen Hij leidt, *als Hij de duisternis tot licht maakt en de kromme wegen recht maakt*. Als mijn zoon weet waar hij is en wat hij is, kan hij niet verloren zijn.

Vreugdeolie wordt beloofd voor treurigheid, licht voor de blinde, rust voor de belaste, een geneesheer voor de melaatse; orde voor verwarring, een mond en wijsheid voor de dienaar, en Goddelijke bekwaamheid voor degenen die weten dat zij voor deze dingen niet bekwaam zijn.

Maar deze arme zoon van mij droomt van een algehele bekwaamheid in zichzelf; opzien naar de heuvelen vanwaar onze hulp komt en tot de fleem om genade en sterkte in elke nood, schijnt voor zijn oog een te verblindend gezicht te zijn.

Besluit maar nooit om óf alles op te geven óf alles vast te houden, want u kunt geen van beide. “Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn”, is de taal van het betere verbond van het begin tot het einde, dat vast staat van eeuwigheid tot eeuwigheid, wat de besluiten van mensen ook mogen zijn.

Job, in de oven, erfde de misdaden van zijn jonkheid, net als u. Nathan zei tegen David: “De Heere heeft uw zonde weggenomen”, en toch zwoegde en schreeuwde hij lange tijd onder het gif en de schuld der zonde. Voor de Heere is het niet hetzelfde, mijn zonde te zien uitgewist door de Borg en mij dit te laten gevoelen en genieten!

De spijsoffers der ijveringen (Num. 5) waren bedoeld om de zonde aan het licht te brengen; er moeten onderzoekingen gedaan worden en de zonde moet opgespoord worden en moet als deze gevonden is, gehaat worden en we moeten onder het gevoel daarvan smart lijden, opdat we onze ballingschap en ellende, de alsem en de gal gedenken, zodat we een medegevoel met de Zaligmaker mogen hebben, ja in geringe mate iets gevoelen van Zijn ondragelijk lijden voor ons. Dit vertedert onder de invloed van genade het geweten, wekt de dankbaarheid op en vervult de ziel met Goddelijke droefheid als wij tegen Hem overtreden of als we anderen Hem horen onteren.

Er is een bijzonder beschermingsteken gezet op degenen die nichten en roepen over hun zonden en over de gruwelen die in het land geschieden en dezulken zullen niet in de algemene verwoesting omkomen. Zich te gedragen als een man, de duivel te weerstaan standvastig in het geloof, het hem

niet gewonnen geven, past iedere soldaat die de Heere in dienst heeft genomen. Hem te verslaan, hem in het gezicht te vertellen dat zijn moeite tevergeefs is, is ongetwijfeld een erg heldhaftige daad in mijn zoon. “Verblijdt u daarin echter niet, maar verblijdt u veel meer dat uw naam geschreven is in de hemel.”

Het is ongetwijfeld een bijzondere gunst om evenals Jozef en Timotheüs jong geroepen te worden; hun touw en jukken zijn niet zo sterk als de onze, en hun oude ondeugden kwellen hen niet zo dikwijls en hevig als de onze. Toch zijn wij de grootste schuldenaars van genade.

Het is helemaal niet vreemd, mijn zoon, dat de kudde liever het stamelen hoort in uw banden dan de prediking van de vrijheid. Als zij vrij waren, zouden zij graag over vrijheid horen; maar Naftali te zien als een losgelaten hinde, terwijl Issaschar tussen twee pakken neerknielt, is evenals Jozefs veelvorige rok een aanleiding tot jaloezie; en wie kan rustig en tevreden zijn als hij door zo'n hete vlam geschroeid is?

Ik twijfel er niet aan of de schimp en laster die men op u werpt, zal het gerucht van de goede hand Gods over u verbreiden, terwijl de zalving van uw rechterhand zichzelf zal verraden.

Toen van de preekstoelen in Londen aanhoudend het luid gegalm klonk tegen het *antinomianisme* en tegen een *verdorven geest*, heeft dit geschal zo veel bijen naar mijn korf gedreven, zodat wij genoodzaakt waren voor twaalfhonderd pond de kerk uit te laten breiden.

Het gebouw is thans te klein voor ons; velen zijn bereid weer naar de Jordaan te gaan ten einde hout te halen, als we maar grond hadden om de snoeren te laten vallen om uit te breiden. Toch zal Gods Woord zijn vrije loop hebben, het zal uitgaan en voorspoedig zijn en het doel bereiken waartoe het uitgezonden wordt. Wij moeten de moed hebben op onszelf te blijven en niet zeggen: “Een verbintenis”. Dit samengaan en dit verband bestaat niet uit Evangelischen maar uit spionnen. Degenen die graag oprecht geacht worden, zullen niet tegenstaan, zodat slechts weinigen bij de waarheid van het Evangelie blijven. Die andere blijven ook niet met elkaar verbonden door waarheid, liefde en eenvoud van het Evangelie, maar door politiek, en ook niet door het verdedigen van de kracht der Godzaligheid, maar door die juist tegen te staan, elke hemelse lichtstraal te verdonkeren en iedere gloeiende kool die van het brandofferaltair afkomstig is, uit te blussen. Onze ziel kome niet in hun verborgen raad, met hun vergadering moeten wij ons niet verenigen.

Als men op zichzelf staat in deze dagen, breekt men door de palen van mensenvrees heen, die een strik over ons brengen. Wij zullen ons niet laten leiden om het een of ander systeem regen licht en beter weten in te steunen, om Alexander ‘de koperstuk’ te behagen, en ook niet om het zwaard des Geestes stomp te maken uit vrees dat wij Diotrefes beledigen, die strijdt om de eerste te zijn. Wij mogen niemand naar het vlees kennen. Het is waar dat wij niet zullen doorgaan voor mensen van gematigde opvattingen en men zal onze naam ook niet zalven met de aangename Olie van oprechtheid en mildheid. Toch zullen we de goedkeuring des Heeren verkrijgen, en de kracht des Heiligen Geestes, de zegeningen van het Evangelie des vredes, en het getuigenis van een eerlijk geweten, en we zullen geopenbaard worden in de gewetens van alle vromen, ja zelfs van Goddelozen; en dat zijn de dingen die met de zaligheid gevoegd zijn.

Mijn zoon, laat mijn blijdschap in u vervuld worden; laat uw geest bezig zijn met lezen en studeren, vertoef veel in het eenzame, let op de hand des Heeren over u en de leidingen van Zijn voorzienigheid met u. Vergelijk de inwendige, geestelijke werkzaamheden met de geestelijke woorden in de Bijbel. Geef daar acht op en zuiver uw pad overeenkomstig die regel; geef niet toe aan slaperigheid, opdat u niet tot armoede komt; open uw ogen en u zult niet brood verzadigd worden. Strijd om in te gaan door de enge poort; dit is de beste ingang, die gepaard gaat met de grootste moeilijkheden, en hetgeen het moeilijkst te gewinnen is, is het meest waardevol als men het verkregen heeft. Elke weldaad die de hand des geloofs haalt uit Zijn volheid is een onschatbare edelsteen en een teken van eeuwige overwinning.

Groet allen die onze Heere Jezus Christus liefhebben in waarheid en oprechtheid.

Bovenal moge de Heere met uw geest zijn.

WILLIAM HUNTINGTON S.S.

31. Aan de weleerwaarde heer Huntington

Geachte heer.

Denkt u dat ik u vergeten ben? Dit kan zeker nooit het geval zijn, alleen al niet vanwege hetgeen ik van u ontvang. Ik heb uw laaste brief juist op tijd ontvangen, hoewel ik allang in deze toestand was voor dat ik het erkende. Soms verval ik, ik weet niet waartoe. Ik raak dan in een droevig doolhof, opgesloten in een wildernis waar ik niets kan horen, niets kan zien, waar ik zit te kniezen en als een blinde naar de wand tast. Dan heb ik geen kracht om te schrijven, te denken en zelfs niet om te bidden. Dan is er niets zo naar in deze wereld of in de toekomstige of ik vrees dat het mij zal overkomen en dan kom ik tot de conclusie dat, als ik de Heere toebehoorde, zo iets mij niet kon en zou overkomen. Dan komt er weer onverwacht enige opluchting, als mij enig gebed wordt toegestaan en ik mijn klachten kan uitstorten en ik kan nadenken over mijn laagheid en vreselijke opstand; dan begin ik te denken hoe afschuwelijk vuil ik gehandeld heb; en hoe genadig de Heere geweest is. Moest ik dit alles niet verdragen van Hem en nog veel meer, zonder te murmureren en te klagen en moest ik niet toelaten dat Zijn soevereine majesteit met mij zou doen wat goed was in Zijn ogen? Ik ben me ervan bewust dat ik geen aanspraak op Hem kan maken; ik heb Zijn gunst verbeurd en dat voor eeuwig, indien blij met mij handelde naar recht.

Bij ogenblikken word ik verzocht Zijn soevereiniteit te bedillen, maar dan wordt mijn mond door de Heilige Schrift gesnoerd. Wat mij meer dan enig ding verwondert, is de onverwachte verruiming die ik soms op de preekstoel ervaar, en dat terwijl ik de hele dag in banden verkeerd heb en geen enkele opening in de Bijbel gevonden heb; dit maakt, mijn hart in zulke momenten erg teder en week, maar ik weet zeker dat er 's nachts iets op afkomt, want de duivel heeft me dan het grootste deel van de nacht wakker gehouden en bestookt mij opeen vreselijke wijze, en als ik in slaap val, verschrikt hij mij met dromen, zodat ik werkelijk weleens verzocht hen de Heere te verlaten uit angst voor de duivel. Maar de volgende keer als de Heere mij weer kracht geeft, zal ik het hem meer dan ooit betaald zetten.

Ik kan uw laatste brief duidelijk genoeg begrijpen en ik denk dat ik ook uw bedoeling van dit schrijven zie: dat was om mij te laten weten dat ik niet moet verwachten dat de oude mens gedood zal worden en ook niet zal verbeteren. Ik geloof dat hij onverbeterlijk is, en ik denk dat de duivel in hem woont; zeker, ik haat hen beide met een volkomen haat, toch verkeer ik dag en nacht in hun gezelschap, maar het is zeer tegen mijn wil.

Uw toestand mijnheer en de mijn verschillen zeer veel van elkaar: u zegt *dat de volmaakte liefde de vreeze des doods uitgeworpen heeft en er ook uit houdt*. Dat geloof ik met betrekking tot u en ik kan duidelijk genoeg zien dat dit met het Woord van God overeenstemt, maar zo is het niet mij niet; als ik dit maar had, zou ik voor niets vrezen.

Ik verlang weer naar een brief van u, want die brieven zijn, onder de zegen des Heeren de middelen om mij voort te helpen, als ik ooit verder kom!

God zegene u!

Jenkin Jenkins

32. Aan de weleerwaarde heer Jenkin Jenkins

Het is waar, mijn beste vriend, ik dacht werkelijk dat ik uit het hart en uit het oog was; of, op zijn minst, dat dezelfde duivel die u vertelde dat ik niet meer naar u zou schrijven, in Paddington hetzelfde leugenachtige getuigenis had voortgebracht.

De Heere weet hoezeer ik naar u verlang met innerlijke genegenheid in Christus, en hoe dankbaar ik ben voor elk bezoek des Heeren aan u. Ik koester allang dit vertrouwen dat de Heere een groot werk voor u heeft te doen en Hij is bezig u daarvoor pasklaar te maken.

De kennis van zonde en van de wet, van het eigen ik en van Christus, van huichelaars en van

vromen, van een belijdenis en van het bezit der waarheid is absoluut noodzakelijk voor ieder die in de bediening is en het werk van een evangelist doet en die het Woord der waarheid recht snijdt en het onderscheid toont tussen het reine en het onreine, het snode en het kostelijke. Ik weet dat de Heere met u is, u wordt met een kleine hulp geholpen; de hoop strijdt tegen de wanhoop en houdt de zaak u in evenwicht, en wij zijn in hoop zalig. Het is duidelijk dat het geloof diegene vastgegrepen heeft tegen wie de zonde en de satan geweld gebruiken, maar noch het één noch de ander kan de greep van het geloof losmaken. Het geloof zal de wereld overwinnen door de bijstand van de Heilige Geest en door de hulp die het krijgt van de Zaligmaker, Die altijd het geloof zal eren omdat het geloof Hem verheerlijkt en alle roem van het schepsel uitsluit, door de zondaar alleen te laten rusten op het volbrachte werk van onze grote Verlosser.

Tegen dit geheel en alleen vertrouwd op Jezus komt de trotse natuur in het geweer en draagt haar krachtige tegenredenen aan; zij verzet zich daartegen, zij rebelleert en stelt zich te weer, tot haar kracht uitgeput is, en de ziel verbijsterd, verward en zo verlegen is, dat de zondaar een mysterie en een raadsel voor zichzelf wordt en niet meer weet wat hij zou moeten weten. Als nu deze klei geleerd wordt om lijdelijk te liggen in de hand van de Pottenbakker, dan wordt ze tot een ander vat gevormd, zoals het de Pottenbakker goeddunkt.

Ik verbaas me niet over uw onverwachte verruiming op de preekstoel. Want als we in onszelf vernederd dit werk aanvangen, zullen we zeker verhoogd worden. Als in het verborgene vele stille zuchten, tranen en smekingen zijn uitgestort, worden we in het openbaar beloond. Als we leeg in onszelf verschijnen, is Zijn volheid genoegzaam en dan ervaren we dat onze bekwaamheid uit God is; Zijn kracht wordt in onze zwakheid volbracht. Als wij als stommen aankomen, die geen verwijten in de mond nemen, dan klinkt het: "Mensenkind, als Ik u wil laten spreken, zal Ik uw mond openen." Dan wordt een open deur gegeven, de Geest van onze hemelse Vader spreekt dan in ons en wijzelf zijn dan verwonderd over wat we spreken, alsook over de wijze waarop en de vaardigheid en kracht waarmee we dit doen. Als ons dit zó vergund wordt, en wij eindigen vol kracht en vurigheid, dan verwachten we dat we de volgende maal een nog beter figuur slaan. In dit vertrouwen zijn we geneigd er weer op uit te gaan, en als we dan voorzien zijn van een tekst met enig redelijk inzicht daarin, verhoogt dat onze ijver, wij zijn toegerust en vol moed en daar gaan we heen, vol eigen-ik, zelfvertrouwen en zelfgenoegzaamheid.

In het grote gebed ervaren we dat we machtiger zijn in onszelf dan in woorden, en hoewel we de tekst en de punten met een zekere mate van vrijmoedigheid aflezen, wordt toch, als we aan de verklaring beginnen, die haarlok waarin onze kracht was gelegen, afgesneden; wij schudden ons uit, maar het is slechts schijn en scherts en de Filistijnen kunnen het zelf zien,

De hoofdzaken van onze rede zijn we half kwijt, want de satan heeft ons tweederde deel van wat we in ons geheugen geprent hadden ontstolen. Weldra verliezen we het zicht op de tekst en daarna vervliegt alles wat in ons opkomt, en terwijl we deze gedachten trachten te achterhalen, verliezen we onszelf en dan zien we, net als de huurling, verlangend uit naar de schaduw, niet om de beloning op ons werk te zien, want dat is slechts schaamte en verlegenheid des aangezichts. Dit doet ons net zo verlegen en zelfvernederd naar huis gaan als wij "s morgens er uit vertrokken. Wij zijn bekwamer voor het werk als de strijd over is dan we waren toen wede aanval begonnen, want: ik denk vaak dat de tweede preek een voorbereiding is voor de derde, oftewel een ontleding van onszelf om een volgende voorraad te ontvangen.

Ik verlang er erg naar om u te bezoeken. U ziet de hand Gods tegen Zijn en uw vijanden, en u weet ook Wie het onderscheid tussen ons maakt.

God zegene u. Schrijf spoedig. Steeds de uwe,
Paddington,

WILLIAM HUNTINGTON

33. Aan de weleerwaarde heer Huntington

Geachte heer.

Ik ben zojuist thuisgekomen van een bezoek aan de heer M., bij wie ik gisteren de maaltijd gebruikte; daar hoorde ik uw brief voorlezen en toen waagde ik het gisteravond in M. u openlijk te noemen; nu ik uw brief ontvangen heb, word ik daarin zeer versterkt en ben ik tevreden.

Men heeft, in de stad en op het platteland, grote verwachting van uw komst en ze zijn blij daarvan te horen. Ik hoop dat de buitenlucht u heel goed zal doen na uw ziekte van enige tijd geleden, zowel ter versterking van het lichaam als tot bevestiging en versterking van uw prediking in veler harten, onder de zegen des Heeren.

Mijn ziel is verblijd nu ik hoor dat de Heere u heeft willen verhoren in het geval van die arme zondaar. Wat is de Heere goed! O, wat heeft de satan vat op ons, arme stervelingen! Eerst krijgt hij ons zover dat we zondigen tegen God; hij verhardt ons hart en verblindt onze ogen en wij trachten onze overtredingen in onze boezem te verbergen en toch hopen we nog op een God van alle genade. Maar als de Heere die ankerketting door kapt, verdwijnen we in de diepte en dan weet de satan dat het zijn tijd is om ons ervan langs te geven, en het is ons verdiende loon, omdat wij gehoorgegeven hebben aan de vader der leugenen. O, wat hebben wij zijn leugenachtige ijdelheden opgevolgd en de weldaden die wij verkregen hebben vergeten! O, wat heeft de Almachtige, in het bijzonder tegenover mij, de vuilste der zondaren, Zijn lankmoedigheid bewezen! Ik heb dikwijls gevreesd dat de duivel mij zou doden als ik niet mezelf zou ombrengen, maar ik heb hem meer dan eens een leugenaar bevonden.

De Heere heeft dikwijls die tekst in mijn hart ingegeven, en hoewel het een voorwaardelijke belofte is, heeft deze mij zeer versterkt: "Wie zijn zonde belijdt en laat, zal barmhartigheid geschieden."

Ik weet dat Hij mij verhoord heeft, maar toch ben ik een raadsel voor mijzelf, ik kan mezelf niet begrijpen. Als ik een weinig uit de diepte mag opkomen, denk ik spoedig daarna dat ik lager zal wegzinken dan ooit tevoren. Ik heb nooit zo'n tijd in mijn leven gehad als de laatste tijd en dat kwam door enkele regels in uw brief. Mijn hart is nooit zo versmolten geweest en ik heb nooit zoveel schaamte gehad als ik neerknielde en nooit zoveel verruiming en nooit zo'n geweldige opening op de preekstoel als de hele vorige zondag. Ik dacht bijna dat mijn banden gebroken waren en dat dacht het volk ook.

Maar thans ben ik duisterder en beslotener dan ooit tevoren en natuurlijk weer opstandiger en weerbarstiger. O, wanneer zal ik het ongeloof, de opstand en de satan eens kunnen overwinnen. Geve God dat ik ervan verlost zou worden en dat ik hun ondergang zou zien. Dan zou ik me meer verheugen dan alle overwinnaars van deze wereld.

God, de Almachtige, zegene u en beware u nog lang voor ons, is de oprechte begeerte en het gebed van uw vriend die zeer veel aan u te danken heeft.

Jenkin Jenkins

34. Aan de weleerwaarde heer Jenkin Jenkins

Het pad van mijn zoon wordt steeds lichter; hij gaat van kracht tot kracht; hij maakt rechte paden voor zijn voeten, niets kreupels schijnt meer verdraaid te zijn. De weg des Heeren, die Zijn reddend heil onder alle volken heeft, wordt meer en meer bekend.

De bedreiging van satan om mijn zoon te doden, is enigszins gelijk aan de uitdaging van Goliath aan David; die schreeuwde van verwinning op de rand van de ondergang, en satan dreigt in het binnenste der hel. Maar de Overste Leidsman van onze zaligheid heeft hem die de macht des doods had vernietigd door Zijn dood en heeft daarin over hem getriomfeerd en de gevangenis gevangen genomen. Hij heeft door een oneindige voldoening ons verlost uit de hand van die tiran en door een almachtige kracht heeft Hij die helse kop verbrijzeld en zal dat nog doen in verschillende

landen.

O, Koning der koningen en Heere der heren, trek uit en rijd voorspoedig ter wille van de waarheid, de zachtmoedigheid en de rechtvaardigheid die zo zeer op aarde worden gemist!

Nee, nee, u zinkt niet lager weg dan voorheen; maar elke keer als die heerlijke Bezoeker Zich terugtrekt met deze bezoeken die onze geest opbeuren en die gepaard gaan Riet verruiming, zoetigheid en een heerlijk licht, dan worden daardoor de boeien in onze gevangenschap nog meer verzwaard, de alsem en de gal beter en de duistere plaatsen nog somberder. Deze heerlijke veranderingen moeten ons niet lager doen zinken maar dienen ons hoger te doen rijzen; maar het verbazende verschil van klimaat maakt onze gevoelens des te scherper, hetgeen de gevangen balling nog meer haast doet maken om bevrijd te worden, zodat hij niet in de put behoeft te sterven en zijn spijs hem gaat ontbreken.

De laatste zondag, mijn zoon, was een goede dag, het was bijna één van de dagen van de Zoon des mensen. Deze eerstelingen, voorsmaken en zoete betes wekken onze eetlust op en doen ons hijgen naar de levende God, als een hert naar de waterbeek.

Nog enkele van deze afwisselingen en de deur der hoop vliegt open, de gevangene gaat uit en hij die in de duisternis zit, kom tevoorschijn; en dan zal ieder beginsel van hoop en verwachting, iedere uitgaande begeerte, iedere geestelijke gedachte, ieder geloof, elke hoop en elk gevoelen mogen binnengaan in het heilige der heiligen, ja tot de rechterhand Gods, waar Christus zit. Uw hart en uw schat zullen dan beide verenigd zijn en haal ze dan eens terug als u kunt. U hebt mij nog maar gedeeltelijk uw erkentelijkheid betuigd, u zult dat in de toekomst ook doen, ten einde toe, want u zult nooit uit mijn oog of uit mijn hart zijn en ook niet buiten mijn weg, waar u heengaat.

Mijn zoon, het zijn deze dingen die iemand tot een dienaar maken, zij maken van de dienaar een arbeider die niet beschaamd behoeft te zijn. U zult die zaken preken die u gezien en gevoeld hebt en u zult niet zijn als de valse profeten die het gezicht huns harten spreken, terwijl zij niets gezien hebben, Jer. 23:16, Ezech.13:3. Gij zult blinken in het licht van uw Meester, in Zijn liefde gloeien, in Zijn kracht staande blijven, Zijn majesteit uitstellen en het gezicht Zijns mond spreken. Voor stof om te preken zult u niet afhankelijk zijn van de onvruchtbare voorstelling van een onbetrouwbaar geheugen, maar de Fontein des levens en de opwellende bron van binnen zal u heter bevoorraden dan tienduizend hoeken van oudvaders. De redenen des Heeren zijn reine redenen, als goud zevenmaal gezuiverd, en als die met kracht uit het vat vloeien naar de gouden pijpen, zal elke arm van de kandelaar voorzien worden van licht en warmte, hetgeen tot gevolg heeft dat de maagden hun lendenen omgord houden en de kaarsen brandende. Gezegend is zulk een gezant en gezegend is die berg Sions die zo'n wachter op de muren heeft, want die kan niet zwijgen, hij moet overdag prediken en 's nachts bidden.

Satan, opstand en ongeloof zijn al overmeesterd en vernietigd. Satan, de overste van deze wereld, is zowel neergeworpen als uitgeworpen; en onze oude mens, met al zijn leden, is met Christus gekruisigd. Mijn zoon moet ook niet verwachten dat hij al de oude inwoners van het land zat kwijtraken, er moeten er wat overgelaten worden om Israel te beproeven.

Als wij met de woonstede die van boven is, overkleed zullen worden, dan zal dit gezegde, wat geschreven staat, vervuld worden: "En er zal geen Kanaäniet meer zijn in het huis des HEEREN der heirscharen, te dien dage" (Zach. 14:21).

Verder worden die nu nog overgelaten om ons te bewaren voor het vertrouwen in het vlees en voor het steunen op ons eigen hart; het moet ons steeds op Jezus doen zien, om ons en onze genade te oefenen als krijgslieden, om ons te doen waken, om ons boodschappen en smeekbeden te verschaffen voor de troon der genade, om ons te doen walgen van onszelf en onszelf te verloothen. Om ons te doen verlangen ontkleed te worden, om ons te herinneren aan onze vroegere dwaasheid, en om ons daaronder te vernederen, om ons te leren dat hier onze rust niet is. Om ons Christus vast aan te doen kleven en van Hem afhankelijk te zijn om nieuwe weldaden. Om ons de noodzakelijkheid van een Zaligmaker te tonen en om elk ogenblik door Hem geholpen te worden. Om de kracht der genade over de verdorvenheden te bewijzen; om de satan de gelegenheid

te geven de maat vol te maken door de wil van God te weerstaan en de voorwerpen val, Zijn verkiezing te kwellen.

Bovendien ziet men hierin wonderlijk het verschil tussen de twee verbonden en missen de verschillende fundamenten: de rots en het zand. Adam kon niet op de grondslag van goede werken staan terwijl er geen Kanaäniet in Eden en geen verdorvenheid in zijn hart was; maar wij staan stevig op de grondslagen van genade, omringd door een legioen vijanden van buiten en bezet niet miljoenen verdorvenheden van binnen.

Hierin wordt op wonderlijke wijze de rijkdom van Gods genade tentoongespreid, want hier ziet men dat Zijn genade voor ons genoeg is en hierin wordt Zijn kracht in zwakheid volbracht. Dat Adam kon vallen terwijl hij in een staat van onschuld verkeerde en wij veranderd zijn om staande te blijven en met de meeste blijdschap te roemen in onze zwakheden, is een wonderlijk mysterie; en het kan waarlijk van Jakob en van Israël gezegd worden: *wat heeft God gewerkt?* (Num. 23:23).

Wel, Hij heeft zodanig gewerkt dat er geen toverij is tegen Jakob en geen waarzeggerij tegen Israël, niettegenstaande al de beschuldigingen, verzoeken, vurige pijlen en verschrikkingen van satan; de duivelen zijn ons nog steeds onderworpen in Zijn Naam; en wij zullen spoedig onze voet zetten op de nek van die heersers die vroeger heerschappij over ons hadden.

Wees ijverig, strijd moedig, volhard steeds in het gebed, pleit op de verzoening, de beloften, het aanbod, het verbond en op de Man aan Gods rechterhand Die Hij Zich gesterkt heeft; beken dat u schuldig zijt, en smeekt om de balsem en de hysop, gun Hem geen rust tot Hij u bevestige en tot Hij u stelle tot een lof en een zegen op de aarde.

De genade van onze Heere Jezus Christus zij met u. Amen.

WILLIAM HUNTINGTON S.S.

35. Aan de weleerwaarde heer Huntington

Geachte heer.

Ik heb uw laatste brief ontvangen en ik dank u daar vriendelijk voor. Ik verzoek u wel uzelf ter wille van mij niet in ongerief te brengen, hoewel ik erg verlang u te zien, in de hoop dat ik weer een zegen zal ontvangen; ik werd echter dat des Heeren tijd de beste is. Het doet mij zeer veel genoegen als ik van u hoor, daar ik behalve u geen andere vriend of hulp in deze wereld heb. Ik ben werkelijk verblijd als ik verneem dat u de overhand mag hebben en de macht van de vijand vertreedt. Kon ik maar net zo duidelijk zien en evenzeer ervan overtuigd zijn dat de hand des Heeren naar mij uitgestrekt was, zoals ik weet dat deze voor u werkt en tot het einde zal blijven werken, dan zou ik heel gelukkig zijn. Maar het ongeloof doet mij wankelen en als ik weer twijfel of ik het begeerde doel zal bereiken, brengt dat mij bij tijden bijna zover dat ik alles opgeef en ergens heen zal lopen, ik weet niet waar.

Maar ik hen nog steeds hier, en ik kom zo weinig vooruit dat ik niet eens kan zien of ik wel vorder; toch kan ik uit uw brieven vernemen dat ik steeds meer kennis krijg, en dat ik elke dag wat leer. Maar het is, voorwaar, licht dat gegeven wordt aan iemand wiens weg verborgen is en die de Heere heeft toegemuurd.

Ik heb heel wat van des Heeren goedheid gezien, Hij heeft veel lankmoedigheid jegens mij betoond, en ik weet dat blij mijn gebed in veel opzichten heeft verhoord. Hij heeft mij verhoord en geholpen als ik in de diepte verkeerde en niemand behalve Hij kon helpen. Hij liet mij mijn vreselijke staat van nature bij ondervinding zien en de verdorvenheid der ongerechtigheid die in mijn hart was, samen met mijn stoute, vermetele aanmatiging jegens Hem, zonder dat Hij mij daartoe recht of verlot gaf. Op dit gezicht dacht ik dat er voor mij geen genade was. Maar het behaagde Hem hoop te geven, en die hoop ondersteunde mij en heeft mij tot op heden ondersteund. Ik geloof ook dat Hij Zijn waarheid in mijn harten in mijn mond heeft gelegd, en u zou nauwelijks geloven met hoeveel gemak, licht en vrijheid ik de waarheid de laatste tijd kan uitspreken. Maar ondanks dit alles, ben ik onvruchtbaar, onvruchtbaar zijn mijn gedachten, onvruchtbaar is mijn hart, zonder vrucht en

zonder goede uitwerking. Toch is er een verborgen iets in mij dat mij zegt dat het niet altijd zo zal blijven, maar ik kan dat niet geloven, omdat ik er geen uitzicht op heb en omdat het ook in het minst niet blijkt. Ik kijk uit of het Woord onder de mensen de overhand zal hebben maar er is geen teken van te zien. De inwoners der wereld worden niet overwonnen en het is niet waarschijnlijk ook, zover ik kan zien, en hoe kan ik het immers verwachten, terwijl ik zelf zo onvruchtbaar ben.

De laatste tijd word ik weer meer geplaagd door ijdele en zondige gedachten dan ik u kan zeggen. Ik heb ertegen tot de Heere geroepen en het heeft Hem behaagd ze voor een poos weg te nemen, maar ze komen weer terug. Ik weet dat satan mij tracht te verstrikken, maar hij heeft nog geen succes gehad en ik hoop dat hij het nooit krijgt. Er is zoveel ongerechtigheid in mijn hart en zulk murmureren en rebelleren bij het waarnemen daarvan, dat het mij doet vrezen dat de Heere mij nog gevoeliger plagen moet opleggen. Ik ben bevreesd dat het ergste nog moet komen; dat vrees ik en ik wil het ook weten. Ik kan echt nauwelijks geloven dat de Heere mij vrijuit laat gaan met zo'n lichte straf, want ik kan heel duidelijk zien, dat dit maar gering is in vergelijking met wat ik verdien.

De Heere zegene u en onderwijze u, opdat ik onderwezen mag worden, want ik weet dat ik het uit uw mond moet ontvangen. Ik geloof dat het de goede voorzienigheid des Heeren was die mijn oog aanvankelijk daarheen wendde, en ik heb ook niet tevergeefs gekeken, want elke stap die ik gevorderd ben en nog vorder is door het Woord uit uw mond en door uw geschriften.

Moge de Heere u zegenen en u daarvoor belonen, is de bede van,
Jenkin Jenkins

36. Aan de weleerwaarde heer Jenkin Jenkins

We zijn veilig bij het volgende stapje aangekomen, ik kan goed merken dat we terrein winnen; de uitwendige mens raakt uit de gunst en de oude mens raakt uitgerangeerd. Hij is niet meer de voornaamste die zich laat horen, het geloof en de hoop laten zich bijna even luid en duidelijk horen als de oude mens. Nu en dan is hij in uw brief nog wel aan het woord, wat mij niet eens verbaast, daar ik weet dat iedere gek wat te zeggen wil hebben, vooral als soevereine genade bezig is een einde te maken aan alle tegenstand in de hof van het geweten.

U weet, mijn zoon, dat u bij mij altijd welkom bent, totdat de olie in de fles ontbreekt en het meel in de kruik op is en dat zal niet gebeuren totdat de Heere regen zendt op de aarde. Zolang de wolk der getuigen zulke stromen van genade doet neerdalen die de aarde zullen vervullen niet de kennis en de heerlijkheid des Heeren, gelijk de wateren de bodem der zee bedekken, zolang zullen de fles en de kruik hun inhoud medelen aan een of ander arm zondaarshart.

Wij zijn beide in één hand, mijn zoon, dezelfde kracht die mij voort leidt, houdt u ook staande. De bekommerde, aan zichzelf wanhopende, zoekende zondaar heeft net zoveel beloften als de bevestigde gelovige.

Wat betreft uw weglopen, dat is het oude verhaal weer opnieuw. Van God vandaan lopen bestaat niet; men kan niet heengaan van Zijn Geest, en ook niet wegvlieden van Zijn Aangezicht. Als wij ten hemel zouden gaan, Hij is daar, en bedden we ons in de hel, ook daar is Hij.

Niet die het snelst loopt, wint de prijs; *de loop is niet der snellen*. Wie zich langzaam voortbeweegt, gaat dikwijls het zekerst, omdat hij overweegt op welk pad hij zijn voeten zet en daardoor minder gevaar loopt te struikelen in zijn gang. *Wie gelooft, zal niet haasten*.

De gebonden gevangene moet niet haastig uitgaan of vluchtend naar buiten komen. De overste Herder zal vóór hem heengaan en de heerlijkheid des Heeren zal zijn achterhoede zijn. In zijn gelukkige verlossing zal de heerlijkheid des Heeren uitblinken en hij zal zien dat Gods voorzienigheid hem geleid heeft en dat het licht van Zijn Aangezicht hem op zijn wegen gericht hoeft. De weg van elke komende zondaar is verborgen, want hij wordt geleid langs een weg die hij niet weet en langs paden die hij niet gekend heeft. En als zijn weg met doornen betuind is, zijn deze

doornen bedoeld zijn geweten te prikken opdat hij niet in de oude paden van de verderver zal voortgaan.

Als we de lankmoedigheid Gods jegens ons overdenken vanuit de beginselen van de hoop en de verwachting van ontferming, leidt dat ons tot bekering. Dan beginnen we van onszelf te walgen en medelijden te hebben met en te wenen over een Zaligmaker Die we zeer onteerd hebben. Deze uitwerkingen zijn zuiver en echt evangelisch en niet wettisch. Want wettische werkzaamheden leiden ons geheel tot zelfmedelijden en tot opstand tegen God. De eerste ontstaan uit een gelovig gezicht van een verzoend Vader, de laatste komen voort uit een bevatting van een gestreng Rechter.

Wat voor ontdekkingen u ook gehad hebt van de zondigheid van uw natuur, van uw vorig leven en van het feit dat u het ambt van predikant maar hebt aangenomen en zonder roeping, of zonder bekwaamheden, het is licht dat het openbaar gemaakt heeft, Want “alles wat openbaar maakt is licht.” Daarom zegt Hij: *Ontwaak, gij die slaapt en kom tot Christus en Hij zal over u lichten.*

De Heere heeft grote dingen bij u gedaan. Hoeveel arme, blinde, vermete, jonge, verwaande kerels hebben het heilige ambt opgenomen, verblind en opgeblazen door de satan, terwijl zij geen andere volmacht hebben dan van oude vrouwen. Met recht mag men hen “vrouwendienaars” noemen, want van de Heere weten zij niets. Maar God heeft u staande gehouden en de ogen geopend en overtuigd van de noodzakelijkheid van een betere Begunstiger, terwijl talloze anderen worden overgegeven die misleiden en ook misleid worden en de raad verduisteren zonder wetenschap.

Alle vruchtbaarheid, mijn zoon, hangt af van de vereniging met de levende Wijnstok; God verwacht geen druiven van doornen of vijgen van distelen, evenmin als wij dit doen. Allen die door de verkiezing des Vaders in Christus zijn en die in Christus geroepen en bewaard worden, moeten gereinigd worden vóór zij vruchten kunnen voortbrengen. Elke rank in dat Verbondshoofd neemt de Vader in de hand, en u moet gereinigd worden, niet alleen van uw vorige zonden, maar ook van uw gehele vorige belijdenis, van uw vorig dienstwerk en van al het vals vertrouwen dat in u is. Die purgeermiddelen zijn niet smakelijk maar wel zijn ze profijtelijk. Bittere kruiden moesten er gegeten worden hij het Pascha en wij moeten zowel drinken van de wijn die de Opperste Wijsheid gemengd heeft als van de nieuwe wijn van het Koninkrijk.

Het werk gaat zoetjes aan verder God werkt en u kunt het niet verhinderen. Hij heeft het willen al van overlang in u gewerkt en nu is Hij bezig het werken in u te volbrengen. Het geloof worstelt, de hoop wordt overvloediger, en de gebonden gevangene zal haast losgemaakt worden, opdat hij niet in de put aankome en opdat Zijn spijs hem niet ontbreke.

De Heere zegene hem.

WILLIAM HUNTINGTON S.S.

37. Aan de weleerwaarde heer Huntington

Ik kan niet nalaten de beste van mijn vrienden mijn zeer oprechte dank te brengen voor de smakelijke, zoete bete die Hij mij in zijn laatste brief toegezonden heeft. Ik vond die daarin, ik at haar en het was de blijdschap en vreugde mijns harten.

Enkele aanwijzingen die daarin neergeschreven staan, voerden mij in een uitgestrekt veld; de zaak was voor mijn eigen toestand zo geschikt en toepasselijk, dat ik ervan overtuigd ben dat niemand anders dan Hij Die onze gedachten en ook onze noden kent het zó kon besturen dat u die brief gezonden hebt. O, hoe zoet is het licht en hoe aangenaam is het voor de ogen de zon te aanschouwen! Maar ik ben de minste van Zijn zegeningen onwaardig. O, welk een hemel is het Zijn tegenwoordigheid te genieten, al is het nog maar in geringe mate.

Ik kan niet voor u omschrijven welk een troostrijke, aangename, heerlijke ure ik zondagavond gehad heb, toen ik sprak over dit gedeelte: “Te dien dage zal tot Jeruzalem gezegd worden: Vrees niet, o Sion, laat uw handen niet slap worden” Ik was alleen maar verbaasd over het licht dat ik kreeg en over de kracht die ik voelde, de opening waarmee ik sprak en hoe ik de consciëntie van de zondaar

kon raken, om hem vervolgens een half uur lang onophoudelijk met de verschrikkingen Gods te bewerken, wat hen, geloof ik, alleen maar meer ontstelt, verduistert en verhardt.

Ik was ook niet opgetogen of door verrukking vervoerd, maar een zoete, vernederende, vertederende gestalte volgde, zoals ik op zekere tijden voel, vooral de laatste tijd in de eenzaamheid met de Heere. O, wat zijn mij zulke tijden van wenen en treuren aan Zijn voeten lief! Maar ach, wat komen die slechts zelden! Ik zou wel willen dat ik ze vaker had. Ik verheug mij er zeer in. Op het ogenblik wens ik ook niet hoger opgericht te worden en tracht ik evenmin naar hoge dingen. Het is mijn begeerte dat de Almachtige mij zo veel vernedere als Hem behaagt; en dat Zijn gezegende Geest mij veel van deze Goddelijke droefheid geve. Ik hoop althans dat het Goddelijke goedheid is, want ik gevoel dat mijn geest er zeer onder vertederd wordt, dat ik beter berust in 's Heeren wil en weg en het is mijn begeerte dat Hij mij niet meer met Hem laat twisten over mijn weg, want Hij is nog nooit ze tot mij overgekomen.

Als ik Hem gebeden heb mijn moeite, mijn ellende, mijn nood en duisternis weg te nemen en mij rust en troost te geven, is dat niet verhoord. Maar als ik gevraagd heb om lijdzaamheid om te verdragen en overgave aan Zijn wil, heeft Hij mij gehoord en ervaar ik dat Hij mij dat geeft. Waarom zou Hij het juk van de schouders van zo'n weerbarstige, ongedurige, koppige os afnemen, die er eerder nooit aan wilde wennen en afkerig was zijn hals eronder te buigen? En waarom zou Hij zo'n trotse, eierzuchtige opstandeling tot de hoogste plaats toelaten vóór hij op de laagste heeft gezeten? Dat zal Hij nooit doen!

Wij moeten eerst eenzaam zitten en stil zijn. Ik vind werkelijk de laagste plaats een zoete stand; ik heb nooit gedacht dat dit zo was. Ik had me er een voorstelling van gevormd als van een vreselijk hol. Ik verwachtte inderdaad een grotere bestraffing. Ik leefde in de veronderstelling dat nog meer toorn geopenbaard zou worden en dat mijn ketenen nog meer verzwaard zouden worden en ik kan eigenlijk nauwelijks geloven dat de Heere mij er zo gemakkelijk af laat komen. Ik vrees al lang groter plagen, maar in plaats daarvan voel ik rust en vrede, terwijl hoop en blijdschap in mij oprijzen.

Ik kan u nu niet zeggen dat ik van mijn staat verzekerd ben, maar ik kan u wel zeggen dat ik thans rust, geluk en troost heb, wat er dan ook nog van me zal worden.

O, zeer geliefde vriend, ga zo voort, geen vijand zal nooit over u heersen; ieder die u tegenspreekt, zal een leugenaar bevonden worden. Wat zij zeggen of doen betekent niets, maar wat de Heere heeft gezegd houdt eeuwig stand.

Mijn verkoudheid is iets beter.

God zegene U.

Jenkin Jenkins

38. Aan de weleerwaarde heer Jenkins

Ik dank mijn God, mijn zoon, dat een bete smakelijke spijs tot u is overgebracht door middel van zo'n onwaardige dienstknecht.

Er zijner maar weinigen die God verlevendigd heeft en aan wie Hij grote trek naar geestelijk voedsel heeft gegeven, en die van mijn kooksel kunnen eten: "De verzadigde ziel vertreedt het honingzeem, maar de hongerige ziel is alle bitterzoet" Voor zo'n ziel zijn zelfs vermaningen, bestraffingen, lasten, vrezes, verschrikkingen, toorn en gebondenheid beter dan niets, en als zijn hart oprecht is gemaakt, heeft hij liever deze dingen dan dat hij een geruste te Sion is.

Ik hen zeer verblijd dat u in zo'n wijd veld bent toegelaten; ik hoop dat ik binnenkort mag vernemen dat u uit de engte in een ruime plaats gekomen bent, waar geen beslotenheid meer is, en dat de Heere uw voeten moge zetten in de ruimte. Het licht is alleen zoet voor degenen die in de duistere dalen van de schaduw des doods geweest zijn; alle anderen haren het licht en willen ook niet tot het licht komen.

De wonderen die u op de preekstoel verricht, verbazen mij in het minst niet; ik verwacht

binnenkort dat het oude gerucht zich herhaalt, namelijk, dat Johannes uit de doden is opgestaan en dat machtige werken door hem gedaan worden (Matth. 14:2).

Het is waar, de verschrikkingen des Heeren en de vlammen der wraak kunnen het hart niet uitlokken of overwinnen in deze tegenwoordige staat waarin de mens door de val gekomen is. Het vleselijk gemoed is vijandschap tegen God en de wet werkt toorn. Hoe meer de vrees van de wet in het zondaarshart zijn werk doet, hoe meer de vijandschap en de opstand van de zondaar daartegen wordt opgewekt, totdat de open afgrond zich vertoont tussen God en de ziel. Tenzij Christus verschijnt, kan er geen weg der verzoening gevonden worden, of enige hoop van toenadering en toegang, en nog minder gemeenschap en omgang en een eeuwig genieten van Zijn tegenwoordigheid in de hemel.

Het vleselijk gemoed kan zich niet onderwerpen aan de Wet Gods, maar zal ertegen rebelleren en strijden, zolang de wet de zondaar nog van een vloek beschuldigt, zelfs al zou deze strijd tot in eeuwigheid voortduren. Want er is in de nare verblijfplaats van hopeloze gevangenen geen woord van verzoening en geen Middelaar. De meeste zoekende zondaren vergissen zich zeer in hun verwachtingen van de eerste heerlijke verschijning van Christus aan hen. Zij verwachten onderwerping, zachtmoedigheid, berouw, droefheid naar God, geduld, boetvaardigheid, ootmoed, enzovoort, enzovoort, als voorafgaande werkzaamheden van Zijn komst en nog veel meer voorbereidende werkzaamheden om óf Hem aan te nemen, Hem te nodigen, óf anderszins de weg voor Hem te banen.

Maar wat mij betreft, ik heb niet één van deze voorboden of voorlopers gehad. Er was niets in mij dan schuld, schaamte, vrees, opstand, wanhoop, de reinste dwaasheid en een vast voornemen niet meer Zijn Aangericht te zoeken en om genade te smeken. In die tijd is Hij gekomen en Hij heeft alles wat goed was niet Hem meegebracht. *Zijn loon was hij Hem en Zijn arbeidsloon was voor Zijn Aangezicht* (Jes. 40:10); en het eerste gezicht dat mijn geloof ooit van Hem had, was dat van de Eniggeborene des Vaders, vol van genade en waarheid; en uit Zijn volheid heb ik ontvangen, ook genade voor genade. Want de wet is tot mij gekomen met beschuldigingen door Mozes, maar de genade en de waarheid zijn tot mijn ziel gekomen door Jezus Christus, Die Mozes tot zwijgen heeft gebracht als mijn Voorspreker en Die aan alle eisen als mijn Borg heeft beantwoord en Hij heeft hem weggezonden van de berg der verheerlijking, terwijl Jezus met Zijn arme discipelen alleen werd gelaten, vol verwondering en aanbidding. Hij scheen voldaan dat Hij het verloren schaap aangetroffen had, en ik weende van vreugde dat ik de overste Herder gevonden had.

Ik geloof dat de gediensstige engelen mij vergezelden voor Jezus kwam, en dat zij het Woord dat de Heere tot mij sprak verstaanbaar maakten; maar ik geloof dat er niemand bij stond toen ik het eerste heerlijke bezoek kreeg en de huwelijksband gelegd werd. Het was zoiets als het huwelijk van onze eerste voorouders; God de Vader trekt ons tot de Tweede Adam zoals Eva naar de eerste Adam werd gebracht, want anders zouden wij nooit komen. De Geest openbaart het huwelijkskleed aan het geloof en het geloof trekt het aan en Christus omhelst dadelijk de ziel in Zijn eigen kleed en wordt een geest met haar en de enige en volkomen Eigenaar van haar.

De tegenwoordige gevoelens zullen onder de bediening van de Heilige Geest u meer vernederen, ontbloten, ontledigen dan alle verschrikkingen die eraan vooraf zijn gegaan. Niets is bestand tegen de ruisende, krachtige wind die het huis vervult en die de grote Verlosser aankondigt en uitroept dat het Jubeljaar aanstaande is.

De verwachting dat u meer toorn zult ondervinden, komt voort uit een bewustheid van hetgeen u rechtvaardig verdiend hebt; maar God eist van ons veel minder dan onze ongerechtigheden verdienen. Hij handelt nooit met ons naar onze zonden, en vergeldt ons niet naar onze overtredingen. Hij stilt de harde wind in de dag des oostenwinds (Jes. 27:8), opdat wij niet als Jona bezwijken en de dood verkiezen boven het leven.

De Heere zegene u, enz.,

WILLIAM HUNTINGTON S.S.

39. Aan de weleerwaarde heer Huntington

Mijn waarde en geliefde vriend, Ik verwacht al lang enkele regels van u en ik vraag me soms af wat de oorzaak van het uitblijven toch mag zijn. Satan kan mij er niet van overtuigen dat u niet meer om mij geeft of dat u mij vergeet. Maar ik veronderstel dat het komt door de menigvuldige zorgen die uw tijd, hoofd en handen in beslag nemen en ik twijfel er niet aan of u bent zeer bezet. Toch zou er niemand op aarde meer verheugd zijn om van uw welstand, geluk en voorspoed te horen dan ikzelf. Het is waar, ik ben uw lasten alweer enige tijd kwijt, misschien wel eerder dan uzelf, of minstens in dezelfde tijd. Ik heb er een poosje een gedeelte van gedragen en toen had ik ook de kracht om het te doen en om de Heere te smeken ten behoeve van de rechtvaardige zaak van Zijn dienstknecht, maar dit werd mij vergund om uwentwil; ik ben u veel meer verschuldigd dan ik ooit kan goedmaken.

Toen ik de laatste keer bij u was, zag ik duidelijk genoeg dat de Heere aan uw zijde stond en dat niemand van degenen die tegen u waren opgestaan, u zouden overmogen; dat de Heere u de hoofden van al uw vijanden had gegeven, en dat u hen in de engte zou drijven en hen zou belagen totdat zij door verwarring, verdeeldheid, innerlijke tegenstrijdigheid, radeloosheid en dwaasheid over de hele aarde verstrooid zouden worden. *Alle instrument, dat tegen u bereid wordt, zal niet gelukken, en alle tong, die in het gericht tegen u opstaat, zult gij verdoemen; dit is de erve der knechten des HEEREN en hun gerechtigheid is uit Mij, spreekt de Heere.* Jesaja 54.

God heeft u tot die reis afgezonden om de huichelaar te ontdekken, zodat hij niet langer zou heersen en het volk in de strikken zou worden gebracht. Dit is een deel van het werk waartoe de Heere u geroepen heeft en daarmee moet u tevreden zijn.

Nu, beste vriend, mijn gedachten zijn grotendeels weer tot de vorige koers teruggekeerd; ik ga weer heen als de schaduw die neigt en ik word op en neer geworpen als de sprinkhanen. Ik ben al weer sinds enkele weken zo droevig gesteld, zonder licht, leven, kracht, kniezend in de tastbare duisternis. Dikwijls besluit ik om maar alles op te geven en het niet meer op te vatten; wat mij soms ervan weerhoudt zo te doen, kan ik niet zeggen.

Vorige week liet mevr. H. mij op een dag twee brieven zien die zij onlangs van u ontvangen had. In één van die brieven haalt u de tekst aan: "Bij Mij van de Libanon af, o bruid." Zodra mijn oog erop viel, kwam er licht over en zag ik waar ikzelf was, en wat ik nodig had. Maar het raakte uit mijn gedachten en de hele zaterdag kwam het ook niet terug, ofschoon ik van plan was om erover te preken.

Ik was de hele dag bezig met een andere tekst, maar met weinig vrucht. Ik ging 's avonds naar bed, duister, gemelijk, knorrig, opstandig; en zo ellendig als een sterveling maar kon zijn en zo bleef ik de hele nacht, ook in mijn slaap. Maar nadat ik 's morgens was opgestaan en in mijn studeerkamer zat, kwam die tekst weer plotseling in mijn gedachten met zoveel aangenaamheid, licht en kracht, dat ik uitriep: "Trek mij, ik zal U nalopen." Nu had ik stof genoeg om die dag te preken en ik geloof dat ik nooit tevoren zo gepreekt heb.

Zo ben ik nu, maar ik kan dit werk niet begrijpen. Soms schijnt de Beminde te komen, maar het is slechts in een gezicht van ver en Hij is weldra weer weggegaan en als ik dan weer tot het oude nest kom, dan lijkt het, dunkt mij, duidelijk genoeg dat alles niets is, niets dan wettische pijn, wettische troost en wettische hoop. O, om altijd maar te moeten snijden, uitrukken, ontwortelen, bestraffen en de zonde te berispen is armzalig werk, en ik ben het echt beu; om altijd aan de mestpoort te verkeren en niets te eten en te drinken te hebben is maar een schrale troost.

De Heere zegene u!

Jenkin Jenkins.

40. Aan de eerwaarde heer Jenkin Jenkins

Geliefde broeder in Christus.

Ik ben vijf weken uit rijden geweest en heb de broeders bezocht in de naburige stadjes om te zien hoe zij het maken; ik heb bemerkt dat degenen die de Heere gevolgd zijn tot op heden allen in leven zijn. Ik heb kougevat; ik ben daar ook erg vatbaar voor, óf in mijn gemoed, óf in mijn hoofd. Het eerste is verreweg het ergste, daar niets anders dan een nieuwe gewaarwording van Goddelijke liefde dit slechts weg zal nemen.

Onder deze laatste last liep ik enigszins gebukt gedurende twee weken. Ik voelde het gewicht en ik was er zeker van dat deze weldra van mij zou wijken of anders zou ik er afstand van nemen. Ik zou geen moment hebben getwijfeld dat de balans naar die zijde zou zijn doorgeslagen die toont dat alle vlees ijdelheid is, ware het niet dat twee strikken vastgebonden zaten aan mijn slippen die mij in de engte brachten.

Maar hoewel dit erg zwaar woog na vurig en aanhoudend gebed, moest alles na een uur wijken en het keerde niet weer terug; sinds die dag ga ik weer rechtop!

Ik noem dit de last van het Woord des Heeren, omdat dit steevast verbonden is met datgene wat die last teweegbracht; en daar de Heere dit wist, liet Hij mij toe die op Hem te werpen en Hij ondersteunde mij. Hij doortocht mijn tedere gevoelens voor Zijn eer met Zijn barmhartigheid en liet Zijn verbolgenheid en Zijn dreigementen met mijn toorn tegen Zijn vijanden samengaan.

Hij liet mij weten dat mijn persoon en ook mijn zaak de Zijne waren en dat Hij die zou beslechten en Zich zou wreken aan die huichelaren En op wie die dreigementen van de Heere ooit zullen vallen, zij zullen die vijand tot stof vermalen. Ik zal het misschien niet meer zien, maar anderen wel en zij zullen bekennen *dat er een God is Die op deze aarde vonnis vel*t.

Ik twijfel in het minst niet of de hand des Heeren is in dit alles, want zal er een kwaad in de stad zijn, met name in de stad van onze ordinantiën, dat de Heere niet doet?

Mijn tegenstander is de duivel zelf in het hart en in de mond van een vervloekte bedrieger; en zulke personen te toetsen en te bewijzen dat zij leugenaars zijn, is één facet van het werk van een dienaar, een werk dat door Christus Zelf zeer wordt aanbevolen. Ik weet dit ook wel, maar het is pijnlijk voor vlees en bloed, maar het eigen ik moet echter dagelijks verloochend worden door degenen die het Lam willen volgen door goed gerucht en kwaad gerucht.

Het badwater van Bethesda heeft vijf zalen.

De eerste is Gods onherroepelijk besluit.

Het tweede is de ingewanden van Zijn eeuwige liefde.

De derde is het Verbondshoofd in Wie zij verkoren waren.

De vierde is de beloften Gods waarin zij allen besloten liggen.

De vijfde is de hoede van de Goddelijke voorzienigheid waardoor zij allen in Christus Jezus bewaard worden tot zij geroepen worden.

Deze vijf zalen bij de ingang van het huis der barmhartigheid beschutten de verkorenen tegen de guurheid van het weer en tegen de verwoestende winden van de dwaling "Allen, zovelen als er vóór Mij zijn gekomen, zijn dieven en moordenaars; maar de schapen hebben hen niet gehoord." In deze zalen zijn ze veilig voor de vloed van verzoeking, voor de regen, de hagel en de winden van verwoestende oordelen; voor al de stormen en vloed van de berg Sinai; en voor het verderf der zonde, het oordeel der verdoemenis en de toekomstige toorn.

In deze zalen ligt een groot aantal zieken en onmachtigen, zelfs tot op de huidige dag; die hebben behoefte aan genezing en wacht en tot de Engel des verbonds neerkomt en de wateren in beroering brengt.

Met die wateren wordt niet de liefde Gods bedoeld, want dat is een rivier, niet een vijver, maar een rivier die de stad Gods verblijdt. De wateren betekenen ook niet de Geest of de genade Gods, want die worden de "springbronnen van levend water genoemd en geen vijvers. Nog minder kan er God mee bedoeld zijn Die een Fontein is van levende wateren; en ook Christus niet Die een Bron der

zaligheid is. Wie kan deze wateren in beroering brengen?

De Kerk wordt echter wel een poel genoemd: “Het dorre land zal tot staand water worden” (Jes. 35:7), en: “Ik zal de woestijn tot een waterpoel zetten” (Jes. 41:18). Het is nodig dat de Kerk dikwijls in beroering gebracht wordt, vooral als zij, net als stilstaand water, te veel op haar oude aardse droesem rust.

Een weinig beroering maakt het volk bekommerd, hetgeen in de Schrift dikwijls met wateren wordt vergeleken en dan worden nieuw leven en kracht, ijver en vurigheid gevoeld. Het gebed stijgt op, leven en licht dalen neer en de kracht waarmee op zo'n ogenblik het Woord gepaard gaat, geneest de ziel vaak van elke ziekte die zij heeft.

Sinds het laatste neerdalen van de Engel zijn drie arme sukkelaars genezen en ik kan niet zeggen hoevelen er ook dezelfde krachtige uitwerking hebben ondervonden, want er worden er geen gevonden die terugkeren om God de eer te geven behalve deze vreemdelingen. Die worden heengezonden in vrede en ik weet zeker dat hun geloof hen gezond gemaakt heeft.

Ik hoor in die brief van u het luide en overheersend geroep van het ongeloof, wat sterk genoeg is om elke andere stem te smoren. Ik weet dat ongeloof een eeuwige sluitboom is, zelfs in de geest van de satan zelf; het legt iedere gedachte van die boze geest aan banden, die op enig ogenblik zou kunnen ontsnappen om tevergeefs een deur der hoop te zoeken. Op bepaalde tijden, als hem de toegang tot mijn ziel wordt verleend (dit moge misschien vreemd schijnen), kan ik zelfs voelen dat mijn eigen geest wordt beïnvloed, belemmerd en bij ogenblikken wordt besloten in ongeloof, en daarmee gaat gepaard elke opstandige, wanhopige, afgunstige en boosaardige gedachte, zoals deze ook voortwoekert in de duivel zelf.

Geschreven vanuit Mispa, de wachttorens, nabij Gilead, op weg naar Mahanaïm, waar ik het heirleger des Heeren hoop te ontmoeten en al de bijstand van Ezau en zijn hele gezelschap zal afwijzen.

Altijd de uwe,
WILLIAM HUNTINGTON S.S.